

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2017/373

(2017. gada 1. marts),

ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regulu (EK) Nr. 216/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 91/670/EEK, Regulu (EK) Nr. 1592/2002 un Direktīvu 2004/36/EK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 8.b panta 6. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 550/2004 par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (Pakalpojumu sniegšanas regulu) ⁽²⁾ un jo īpaši tās 4. un 6. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 551/2004 par gaisa telpas organizāciju un izmantošanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (Gaisa telpas regulu) ⁽³⁾ un jo īpaši tās 6. panta 7. punktu,

tā kā:

- (1) Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011 ⁽⁴⁾ un (ES) Nr. 1035/2011 ⁽⁵⁾ nosaka attiecīgi prasības drošības uzraudzībai gaisa satiksmes pārvaldībā un aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanā un kopīgas prasības aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai. Pēdējās prasības ir jāievēro attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, lai tiem tiktu izsniegti Regulas (EK) Nr. 550/2004 7. panta 1. punktā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 2. punktā minētie sertifikāti. Šīs regulas arī nosaka prasības attiecībā uz kompetentajām iestādēm, kuras ir atbildīgas par minēto sertifikātu izsniegšanu un uzraudzības un izpildes nodrošināšanas funkciju veikšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 549/2004 ⁽⁶⁾ 4. pantu, Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. pantu un 7. panta 7. punktu un Regulas (EK) Nr. 216/2008 10. un 22.a pantu.
- (2) Īstenošanas regulās (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 noteiktās prasības ir domātas jo īpaši tam, lai sākotnējā posmā īstenotu tās pamatprasības par gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumu

⁽¹⁾ OV L 79, 19.3.2008., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 96, 31.3.2004., 10. lpp.

⁽³⁾ OV L 96, 31.3.2004., 20. lpp.

⁽⁴⁾ Komisijas 2011. gada 17. oktobra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1034/2011 par drošības uzraudzību gaisa satiksmes pārvaldībā un aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 691/2010 (OV L 271, 18.10.2011., 15. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas 2011. gada 17. oktobra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1035/2011, ar ko nosaka kopīgas prasības aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai un groza Regulas (EK) Nr. 482/2008 un (ES) Nr. 691/2010 (OV L 271, 18.10.2011., 23. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regula (EK) Nr. 549/2004, ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai (OV L 96, 31.3.2004., 1. lpp.).

(ATM/ANS) nodrošināšanu, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 216/2008, jo īpaši, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b un 22.a pantam, kā arī tās V.b pielikumam, un ļautu sākt standartizācijas inspekcijas atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 216/2008 24. pantam.

- (3) Ņemot vērā tehnikas progresu, Īstenošanas regulās (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 noteiktās prasības būtu jāpapildina un jāatjaunina. Būtu jāprecizē arī, ka, lai pakalpojumu sniedzējiem tiktu izsniegts un saglabāts sertifikāts vai tie varētu veikt deklarāciju saskaņā ar šo regulu, tiem jāievēro un jāturpina ievērot minētās prasības, kā arī Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā minētās pamatprasības. Papildus tam būtu jānodrošina šo prasību un Komisijas Regulās (ES) Nr. 965/2012 ⁽¹⁾, (ES) Nr. 1178/2011 ⁽²⁾, (ES) Nr. 139/2014 ⁽³⁾ un (ES) 2015/340 ⁽⁴⁾ noteikto prasību savstarpējā konsekvence, tādējādi virzoties uz "vispārēju sistēmisku pieeju", kas paredz loģisku un tehnoloģiski konsekventu pieeju dažādās jomās. Tādēļ prasības, kas ir noteiktas Īstenošanas regulās (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011, tagad būtu jānosaka vienā instrumentā, un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 būtu jāatceļ.
- (4) Lai palielinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos to sistēmām, ir būtiski, lai pastāvētu kopēji pakalpojumu sniedzēju sertifikācijas un uzraudzības noteikumi. Tāpēc, lai nodrošinātu augstāko drošuma un drošības līmeni, būtu jāstiprina vienotas prasības pakalpojumu sniegšanai un to uzraudzībai. Tam būtu jānodrošina droša augstas kvalitātes pakalpojumu sniegšana aeronavigācijas vajadzībām un savstarpēja sertifikātu atzīšana Savienībā, tādējādi palielinot pārvietošanās brīvību un uzlabojot šo pakalpojumu pieejamību.
- (5) Lai nodrošinātu saskaņotu sertifikācijas un uzraudzības pieeju, pasākumi, kas jāīsteno sistēmu, izmantoto komponentu un datu drošībai, būtu jākoordinē starp dalībvalstīm, funkcionālajiem gaisa telpas blokiem un tīklu, kuru veido pakalpojumi, funkcijas un produkti, ko piedāvā pakalpojumu sniedzēji, tīkla pārvaldnieks, lidlauki un citas personas, kuras nodrošina lidojumu operācijām nepieciešamo infrastruktūru.
- (6) Drošības pārvaldība nodrošina drošību ietekmējošu drošības risku, kā arī drošības ievainojamību identificēšanu, novērtēšanu un samazināšanu. Tāpēc jāturpina izstrādāt prasības, kas saistītas ar sertificētas organizācijas veiktu funkcionālās sistēmas izmaiņu drošības novērtēšanu. Minētās prasības būtu jāpielāgo, ņemot vērā ar izmaiņu pārvaldību saistīto prasību integrēšanu kopējā regulatīvajā struktūrā attiecībā uz civilās aviācijas drošību, kā arī ieinteresēto pušu un kompetento iestāžu gūto pieredzi drošības pārraudzības jomā.
- (7) Ir lietderīgi ieviest drošības kultūru kā pakalpojumu sniedzēju pārvaldības sistēmas aspektu tādā veidā, kas veicina šādu sistēmu izpratni un uzlabojumus, vienlaikus atzīstot nepieciešamību vēl vairāk stiprināt pārvaldības sistēmas, jo īpaši, integrējot uzticamu ziņošanu par notikumiem.
- (8) Būtu jānorāda, kuras iestādes ir atbildīgas par sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumiem saistībā ar pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas šī regula, ievērojot Regulas (EK) Nr. 550/2004 7. panta 2. punktā noteikto kritēriju un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (Aģentūra) uzdevumus atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a pantam, neskarot Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta prasības. Ņemot vērā sniegto pakalpojumu būtību un apmēru, datu pakalpojumu sniedzēju un tīkla pārvaldnieka kompetentajai iestādei ir jābūt Aģentūrai. Lai sasniegtu Regulas (EK) Nr. 216/2008 mērķus, jo īpaši tās 2. panta 2. punkta d) apakšpunktā

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regula (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2014. gada 12. februāra Regula (ES) Nr. 139/2014, ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 44, 14.2.2014., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas 2015. gada 20. februāra Regula (ES) 2015/340, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011 (OV L 63, 6.3.2015., 1. lpp.).

noteikto mērķi, un Regulas (EK) Nr. 549/2004 1. panta 3. punktā noteikto mērķi, ir lietderīgi arī saskaņot kompetentajām iestādēm noteiktās prasības ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) drošības pārvaldības jēdzienu attīstību, jo īpaši pilnvaru pārvaldības sistēmas ieviešanu, kā arī valsts aviācijas drošības programmas īstenošanu un šo iestāžu savstarpējās sadarbības nodrošināšanu.

- (9) Būtu jāprecizē, ka, īstenojot šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, kompetentajām iestādēm jābūt neatkarīgām no jebkura pakalpojumu sniedzēja, pienācīgi nodalot, vismaz funkcionālajā līmenī, kompetentās iestādes no šiem pakalpojumu sniedzējiem, un ir jāizvairās no jebkādiem iespējamajiem interešu konfliktiem. Mērķis ir garantēt šo iestāžu objektivitāti un taisnīgumu, kā arī nodrošināt, ka tās šajā regulā noteiktos uzdevumus izpilda augstā kvalitātē.
- (10) Aģentūrai būtu jāizveido datubāze ar būtisko informāciju, kas saistīta ar kompetentajām iestādēm, lai veicinātu standartizācijas inspekciju veikšanu kompetentajās iestādēs un koordināciju ar šīm iestādēm, kā arī atbalstītu Komisiju tās uzdevumu īstenošanā.
- (11) Lai nodrošinātu, ka šajā regulā noteiktās prasības pakalpojumu sniedzējiem tiek visu laiku ievērotas un ka kompetentās iestādes var efektīvi veikt šajā regulā paredzētos uzdevumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. panta 3. un 4. punktu, šīm iestādēm papildus iespējai veikt Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 2. punktā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 10. panta 2. un 3. punktā minētās inspekcijas un apsekojumus būtu jāpiešķir dažas konkrētas izmeklēšanas pilnvaras. Ir lietderīgi precizēt, ka šīs pilnvaras būtu jāizmanto atbilstoši piemērojamo valsts tiesību aktu noteikumiem, pienācīgi ņemot vērā vairākus specifiskus elementus, kuru mērķis ir nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp visām konkrētajā lietā aplūkotajām tiesībām un interesēm.
- (12) Par gaisa satiksmes drošības elektroniku atbildīgajam personālam, ko nodarbina pakalpojumu sniedzējs vai tīkla pārvaldnieks, būtu jāpiemēro saskaņota mācību un kompetences novērtējuma shēma. Pakalpojumu sniedzējam vai tīkla pārvaldniekam arī būtu jānodrošina, ka nolīgto organizāciju darbinieki ir attiecīgi kvalificēti. Tādēļ šajā regulā būtu jāiekļauj sīki izstrādāti noteikumi par minētā personāla mācībām un kompetences novērtēšanu.
- (13) Lai Savienībā nodrošinātu augstu civilās aviācijas drošību, šajā regulā noteiktajiem pasākumiem būtu jāatspoguļo jaunākie sasniegumi aviācijas drošības jomā, ieskaitot paraugpraksi un zinātnes un tehnikas attīstību meteoroloģisko pakalpojumu nozarē. Tādēļ šai regulai vajadzētu būt balstītai uz piemērojamajiem ICAO standartiem un ieteicamo praksi, jo īpaši Čikāgā 1944. gada 7. decembrī parakstītās Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju (Čikāgas konvencijas) 3. pielikumu par meteoroloģiskajiem pakalpojumiem starptautiskajai aeronavigācijai, vienlaikus izmantojot meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanas pieredzi Savienībā un pasaulē un nodrošinot samērīgumu atbilstoši meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēja lielumam, veidam un sarežģītībai.
- (14) Būtu jānosaka kopīgas prasības datu pakalpojumu sniedzēju sertifikācijai un uzraudzībai, lai nodrošinātu, ka gaisa kuģos izmantojamo aeronavigācijas datu sniedzēji apstrādā datus pienācīgā veidā, kas atbilst gaisa telpas galalietotāju prasībām un ļauj droši veikt veikspējas navigācijas operācijas.
- (15) Ir svarīgi, lai aeronavigācijas nozares un dalībvalstu kompetento iestāžu rīcībā būtu pietiekami daudz laika, lai tās varētu pielāgoties jaunajam regulatīvajam satvaram, ko izveido ar šo regulu, un aizvietot sertifikātus, kuri izdoti pirms šīs regulas piemērošanas datuma.
- (16) Tomēr, lai nodrošinātu konsekveni ar Regulu (ES) Nr. 965/2012, šīs regulas attiecīgie noteikumi būtu jāattiecina uz pakalpojumu sniedzējiem jau no agrāka datuma. Turklāt būtu jāatļauj šiem pakalpojumu sniedzējiem brīvprātīgi pieprasīt un saņemt attiecīgos sertifikātus jau nekavējoties pēc šīs regulas stāšanās spēkā, lai ļautu tiem kā struktūrām, uz kurām neattiecas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1035/2011, bet uz kurām attiecas Aģentūras prakse, izsniegt brīvprātīgas vēstules par piekrišanu, gūt labumu no šīs regulas agrīnas piemērošanas šajā aspektā un no šo sertifikātu savstarpējas atzīšanas. Šāda agrīna šīs regulas piemērošana datu pakalpojumu sniedzējiem arī atbrīvotu gaisa kuģu ekspluatantus no to uzraudzības pienākumiem, ja tie slēdz līgumus ar šiem pakalpojumu sniedzējiem, tiklīdz pakalpojumu sniedzējs ir ticis sertificēts aeronavigācijas datubāzu vajadzībām. Ja šāds

pakalpojumu sniedzējs izmanto šo iespēju, tam vajadzētu ievērot šīs regulas piemērojamās prasības, lai saņemtu sertifikātu, un pēc tam turpināt ievērot minētās prasības. Ņemot vērā šo datu pakalpojumu sniedzējiem pieejamo iespēju, attiecīgie šīs regulas noteikumi attiecībā uz kompetento iestādi saistībā ar minētajiem pakalpojumu sniedzējiem, kas šajā gadījumā ir tikai Aģentūra, arī būtu jāpiemēro, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

- (17) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 923/2012 ⁽¹⁾ ietvertie noteikumi būtu jāpapildina ar aspektiem, kas saistīti ar gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu, lai nodrošinātu pakalpojumu sniegšanas un minētajā regulā paredzēto pilotu un gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanas personāla darbību un prasību konsekveni.
- (18) Jebkuras pakalpojumu sniedzēja ierosinātas izmaiņas pieņemamība no drošības viedokļa būtu jānovērtē, pamatojoties uz to risku analīzi, kurus izmaiņas ieviešana rada tā funkcionālajai sistēmai, to diferencējot vai nu pēc kvantitatīviem, vai kvalitatīviem objektīviem novērtējuma kritērijiem, vai abu veidu kombinācijas, ko nosaka vietējā līmenī.
- (19) Konsekvences un viegļas piemērošanas labad Komisijas Regulas (EK) Nr. 482/2008 ⁽²⁾ noteikumi būtu jāiekļauj šajā regulā un Komisijas Regula (EK) Nr. 482/2008 līdz ar to būtu jāatceļ.
- (20) Komisijas Regulas (ES) Nr. 677/2011 ⁽³⁾ 12. un 21. panta un tās VI pielikuma prasības būtu jāiekļauj šajā regulā, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju pret visiem pakalpojumu sniedzējiem. Tādēļ minētās normas būtu jāsvītro.
- (21) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2016/1377 ⁽⁴⁾, kas vēl nav kļuvusi piemērojama, ir daudz kļūdu. Lai novērstu šīs kļūdas, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo juridisko skaidrību, ir lietderīgi pilnībā atcelt Īstenošanas regulu (ES) 2016/1377 un aizstāt to ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem.
- (22) Šajā regulā paredzētie pasākumi balstās uz atzinumu, ko sniegusi Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 19. panta 1. punktu.
- (23) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar tās komitejas atzinumu, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 5. panta 3. punktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Šī regula nosaka kopīgas prasības:

- 1) gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumu (ATM/ANS) sniegšanai un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju (ATM tīkla funkciju) nodrošināšanai vispārējai gaisa satiksmei, jo īpaši prasības juridiskām vai fiziskām personām, kas sniedz šos pakalpojumus un nodrošina šīs funkcijas;
- 2) kompetentajām iestādēm, kuras attiecībā uz 1. punktā minēto pakalpojumu sniedzējiem un funkciju nodrošinātājiem īsteno sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, kā arī kvalificētajām struktūrām, kas rīkojas minēto iestāžu vārdā.

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (OV L 281, 13.10.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2008. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 482/2008, ar kuru izveido programmatūras drošības garantijas sistēmu, kas jāīsteno aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, un ar kuru groza Regulas (EK) Nr. 2096/2005 II pielikumu (OV L 141, 31.5.2008., 5. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2011. gada 7. jūlija Regula (ES) Nr. 677/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) tīkla funkciju īstenošanai un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 691/2010 (OV L 185, 15.7.2011., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas 2016. gada 4. augusta Īstenošanas regula (ES) 2016/1377, ar ko nosaka kopīgas prasības pakalpojumu sniedzējiem un uzraudzībai gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju īstenošanā un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011 (OV L 226, 19.8.2016., 1. lpp.).

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro I pielikumā iekļautās definīcijas un šādas definīcijas:

- 1) Regulas (EK) Nr. 549/2004 2. pantā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 3. pantā iekļautās definīcijas, izņemot jēdziena "sertifikāts" definīciju Regulas (EK) Nr. 549/2004 2. panta 15. punktā;
- 2) "pakalpojumu sniedzējs" ir jebkura juridiska vai fiziska persona, kas nodrošina ATM/ANS funkcijas vai sniedz ATM/ANS pakalpojumus atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 216/2008 3. panta q) punkta definīcijai vai citas ATM tīkla funkcijas atsevišķi vai apkopotas vispārējai gaisa satiksmei;
- 3) "tīkla pārvaldnieks" ir saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 551/2004 6. pantu izveidotā struktūra, kas veic minētajā pantā un Regulas (ES) Nr. 677/2011 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus;
- 4) "Eiropas līmeņa pakalpojums" ir darbība, kas izstrādāta un iedibināta, lai to izmantotu lietotāji lielākajā daļā dalībvalstu vai visās dalībvalstīs, un ko var arī paplašināt ārpus tādas teritorijas gaisa telpas, kurā piemēro Līgumu;
- 5) "datu pakalpojumu sniedzējs (DAT sniedzējs)" ir organizācija, kas ir:
 - a) 1. tipa DAT sniedzējs, kurš kontrolētos apstākļos apstrādā aeronavigācijas datus izmantošanai gaisa kuģī un uztur DQR atbilstošu aeronavigācijas datubāzi, kam nav noteikta atbilstoša saderība ar gaisa kuģa lietotni/aprīkojumu;
 - b) 2. tipa DAT sniedzējs, kurš apstrādā aeronavigācijas datus un izmantošanai sertificētā gaisa kuģa lietotnē/aprīkojumā uztur DQR atbilstošu aeronavigācijas datubāzi, kam ir noteikta saderība ar šo lietotni/ aprīkojumu.

3. pants

ATM/ANS sniegšana un ATM tīkla funkciju nodrošināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgie ATM/ANS tiek sniegti un ATM tīkla funkcijas tiek nodrošinātas saskaņā ar šo regulu tādā veidā, kas veicina vispārējo gaisa satiksmi, vienlaikus ņemot vērā drošības apsvērumus un satiksmes prasības.
2. Ja dalībvalstis pieņem papildu noteikumus šīs regulas papildināšanai par jebkuriem jautājumiem, kuri saskaņā ar šo regulu atstāti dalībvalstu ziņā, šie noteikumi atbilst Čikāgas konvencijā noteiktajiem standartiem un ieteicamajai praksei. Ja tiek izmantoti Čikāgas konvencijas 38. panta noteikumi, dalībvalstis papildus paziņošanai Starptautiskajai Civilās aviācijas organizācijai ne vēlāk kā divus mēnešus pēc papildu noteikumu pieņemšanas informē Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (Aģentūru), sniedzot attiecīgu pamatojumu.
3. Dalībvalstis minētos papildu noteikumus atbilstīgi Čikāgas konvencijai publicē savos aeronavigācijas informatīvajos izdevumos.
4. Ja dalībvalsts nolemj, ka noteikti specifiski gaisa satiksmes pakalpojumi ir sniedzami konkurences apstākļos, dalībvalsts veic visu nepieciešamo, lai gādātu, ka saskaņā ar attiecīgajiem Savienības un valsts tiesību aktiem šo pakalpojumu sniedzēji neveic darbības, kuru mērķis vai rezultāts ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai kropļošana, kā arī neveic darbības, kuras ir dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

4. pants

Sertifikācijas, uzraudzības un izpildes kompetentā iestāde

1. Kompetentā iestāde, kas atbild par sertifikātu izsniegšanu pakalpojumu sniedzējiem, attiecīgā gadījumā par 7. pantā norādīto lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarāciju pieņemšanas apliecināšanu un par uzraudzības un izpildes nodrošināšanu attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem, ir Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. pantā norādītā valsts uzraudzības iestāde dalībvalstī, kurā atrodas juridiskā vai fiziskā persona, kas piesakās sertifikāta saņemšanai vai sniedz deklarāciju, galvenā darbības vieta vai, ja tāda ir, juridiskā adrese, izņemot gadījumus, kad kompetentā iestāde saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a pantu ir Aģentūra.

Šīs regulas vajadzībām datu pakalpojumu sniedzējus un tīkla pārvaldnieku uzskata par Eiropas līmeņa pakalpojumu sniedzējiem, attiecībā uz kuriem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a panta c) punktu kompetentā iestāde ir Aģentūra.

2. Šā panta 1. punktā minētās kompetentās iestādes ievēro II pielikumā izklāstītās prasības.
3. Ja viens no attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem ir organizācija, attiecībā uz kuru kompetentā iestāde ir Aģentūra, attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes savu darbību koordinē ar Aģentūru, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas II pielikuma ATM/ANS.AR.A.005. punkta b) apakšpunkta 1., 2. un 3. punktā noteiktās prasības (alternatīvi):
 - a) pakalpojumu sniedzēji sniedz pakalpojumus funkcionālajos gaisa telpas blokos, kas aptver gaisa telpu, par kuru atbild vairāk nekā viena dalībvalsts atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3. punktā minētajam;
 - b) pakalpojumu sniedzēji sniedz pārrobežu aeronavigācijas pakalpojumus atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 5. punktā minētajam.
4. Ja dalībvalsts ir noteikusi vai izveidojusi vairāk nekā vienu kompetento iestādi atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. pantam vai Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3.–6. punktā minētajam, lai pildītu šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, tā nodrošina, ka katras minētās iestādes kompetences jomas ir skaidri noteiktas, jo īpaši attiecībā uz pienākumiem un ģeogrāfiskajām un gaisa telpas robežām. Šādā gadījumā šīm iestādēm savstarpēji jānodrošina koordinācija saskaņā ar rakstisku vienošanos, lai gādātu par efektīvu uzraudzību un izpildes nodrošināšanu attiecībā uz visiem pakalpojumu sniedzējiem, kam tās izdevušas sertifikātus vai, attiecīgā gadījumā, kas tām iesnieguši deklarācijas.
5. Pildot šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, kompetentās iestādes ir neatkarīgas no jebkura pakalpojumu sniedzēja. Šo neatkarību nodrošina, pienācīgi nodalot, vismaz funkcionālajā līmenī, kompetentās iestādes no šiem pakalpojumu sniedzējiem. Šajā saistībā dalībvalstis nodrošina, lai kompetentās iestādes izmantotu savas pilnvaras objektīvi un pārredzami.
6. Dalībvalstis un, ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, Komisija nodrošina, ka kompetentās iestādes neļauj to darbiniekiem piedalīties minēto iestāžu sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumu veikšanā saskaņā ar šo regulu, ja ir pazīmes, ka šāda piedalīšanās varētu tieši vai netieši radīt interešu konfliktu, jo īpaši attiecībā uz ģimenes vai finanšu interesēm.
7. Aģentūra uztur datubāzi ar 1. punktā minēto kompetento iestāžu kontaktinformāciju. Šim nolūkam dalībvalstis paziņo Aģentūrai to kompetento iestāžu nosaukumus un adreses, kā arī jebkuras vēlākas to izmaiņas.
8. Dalībvalstis un, ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, Komisija nosaka kompetentajām iestādēm nepieciešamos resursus un iespējas to uzdevumu izpildei saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 4. panta 4. punktu un Regulas (EK) Nr. 216/2008 22.a pantu, ņemot vērā visus nozīmīgos faktoros, tostarp attiecīgo kompetento iestāžu veiktu novērtējumu, lai noteiktu nepieciešamos resursus to uzdevumu izpildei, kuri tām uzticēti saskaņā ar šo regulu.

5. pants

Regulas 4. pantā norādītās kompetentās iestādes pilnvaras

1. Kompetentajām iestādēm, ja tas nepieciešams, lai īstenotu tām šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, ir tiesības:
 - a) pieprasīt, lai to uzraudzītie pakalpojumu sniedzēji sniegtu visu nepieciešamo informāciju;
 - b) pieprasīt, lai jebkurš minēto pakalpojumu sniedzēju pārstāvis, vadītājs vai cits darbinieks sniegtu mutiskus paskaidrojumus par jebkuru faktu, dokumentu, objektu, procedūru vai citu jautājumu, kam ir nozīme pakalpojumu sniedzēja uzraudzībā;
 - c) piekļūt visām minēto pakalpojumu sniedzēju telpām un zemes īpašumiem, ieskaitot darbības telpas, un transportlīdzekļiem;

- d) izskatīt un kopēt visus dokumentus, ierakstus un datus, kas ir minēto pakalpojumu sniedzēju rīcībā vai kas ir tiem pieejami, un veikt izrakstus no tiem neatkarīgi no nesēja, kurā šī informācija saglabāta;
- e) veikt minēto pakalpojumu sniedzēju revīziju, novērtēšanu, izmeklēšanu un pārbaudes.

2. Kompetentajām iestādēm, ja tas nepieciešams, lai īstenotu tām šajā regulā noteiktos sertifikācijas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus, ir tiesības īstenot 1. punktā minētās pilnvaras arī attiecībā uz nolīgtajām organizācijām, kuru uzraudzību veic pakalpojumu sniedzēji, kā minēts III pielikuma ATM/ANS.OR.B.015. punktā.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās pilnvaras īsteno, ievērojot tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā notiek konkrētās darbības, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt minēto pilnvaru efektīvu īstenošanu un pakalpojumu sniedzēja un jebkuru skarto trešo personu tiesību un likumīgo interešu aizsardzību, un atbilstīgi proporcionalitātes principam. Ja saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem ir vajadzīga attiecīgās dalībvalsts tiesu iestādes iepriekšēja atļauja iekļūt telpās, zemes īpašumos un transportlīdzekļos, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā, attiecīgās pilnvaras īsteno tikai pēc šādas iepriekšējas atļaujas saņemšanas.

Īstenojot 1. un 2. punktā paredzētās pilnvaras, kompetentā iestāde nodrošina, ka tās personāls un, ja nepieciešams, jebkurš cits eksperts, kas piedalās konkrētajās darbībās, ir pienācīgi tam pilnvarots.

4. Kompetentās iestādes veic vai sāk jebkādu piemērotus izpildes pasākumus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka pakalpojumu sniedzēji, kuriem tās izsniegušas sertifikātu vai – attiecīgā gadījumā – kuri tām snieguši deklarāciju, ievēro un turpina ievērot šīs regulas prasības.

6. pants

Pakalpojumu sniedzēji

Pakalpojumu sniedzējiem piešķir sertifikātu un viņiem ir tiesības izmantot ar šo sertifikātu piešķirtās privilēģijas, ja tie papildus Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā minētajām prasībām ievēro un turpina ievērot šādas prasības:

- a) visiem pakalpojumu sniedzējiem – prasības, kas noteiktas III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) A un B apakšsadaļā un XIII pielikumā (Part-PERS);
- b) pakalpojumu sniedzējiem, kas nav gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēji, – papildus a) punkta prasībām arī III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) C apakšsadaļā noteiktās prasības;
- c) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības nodrošinātājiem un tīkla pārvaldniekam – papildus a) punkta prasībām arī III pielikuma (Part-ATM/ANS.OR) D apakšsadaļā noteiktās prasības;
- d) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un c) punkta prasībām arī IV pielikumā (Part-ATS) noteiktās prasības;
- e) meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b), c) punkta prasībām arī V pielikumā (Part-MET) noteiktās prasības;
- f) aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī VI pielikumā (Part-AIS) noteiktās prasības;
- g) datu pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī VII pielikumā (Part-DAT) noteiktās prasības;
- h) sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī VIII pielikumā (Part-CNS) noteiktās prasības;
- i) gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī IX pielikumā (Part-ATFM) noteiktās prasības;
- j) gaisa telpas pārvaldības nodrošinātājiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī X pielikumā (Part-ASM) noteiktās prasības;

- k) procedūru plānošanas pakalpojumu sniedzējiem – papildus a) un b) punkta prasībām arī XI pielikumā (Part-ASD) noteiktās prasības, kad šādas prasības ir pieņēmusi Komisija;
- l) tīkla pārvaldniekam – papildus a), b) un c) punkta prasībām arī XII pielikumā (Part-NM) noteiktās prasības.

7. pants

Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācija

Ja dalībvalstis saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 3. punktu atļauj lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējiem deklarēt spējas un līdzekļus to pienākumu izpildei, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, šiem pakalpojumu sniedzējiem papildus Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā minētajām prasībām jāievēro arī šīs regulas III pielikuma ATM/ANS.OR.A.015. punktā noteiktās prasības.

8. pants

Esošie sertifikāti

1. Sertifikātus, kuri izdoti saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011, uzskata par izdotiem saskaņā ar šo regulu.
2. Ne vēlāk kā 2021. gada 1. janvārī sertifikātus, kas minēti 1. punktā, dalībvalstis aizstāj ar sertifikātiem, kas atbilst II pielikuma 1. papildinājumā noteiktajam formātam.

9. pants

Atcelšana un grozīšana

1. Regulu (EK) Nr. 482/2008 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011 un (ES) Nr. 1035/2011 atceļ.
2. Īstenošanas regulu (ES) 2016/1377 atceļ.
3. Regulas (ES) Nr. 677/2011 12. un 21. pantu un tās VI pielikumu svītro.

10. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2020. gada 2. janvāra.

Tomēr:

- 1) regulas 9. panta 2. punktu piemēro, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas;
- 2) attiecībā uz Aģentūru 4. panta 1., 2., 5., 6. un 8. punktu un 5. pantu piemēro, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas;
- 3) attiecībā uz datu pakalpojumu sniedzējiem 6. pantu jebkurā gadījumā piemēro, sākot no 2019. gada 1. janvāra, un, ja šāds pakalpojumu sniedzējs piesakās sertifikāta saņemšanai un saņem to saskaņā ar 6. pantu, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 1. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

I PIELIKUMS

II–XIII PIELIKUMĀ IZMANTOTO TERMINU DEFINĪCIJAS

(Part-DEFINITIONS)

II–XIII pielikumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “pieņemami līdzekļi atbilstības panākšanai (AMC)” ir nesaistoši standarti, ko Aģentūra pieņēmusi, lai piedāvātu līdzekļu klāstu, ar kuriem panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem;
- 2) “speciālie aviācijas darbi” ir gaisa kuģa lidojums, kura laikā gaisa kuģis tiek izmantots specializētiem pakalpojumiem, piemēram, lauksaimniecībai, būvniecībai, fotografēšanai, topogrāfiskajai uzmērīšanai, novērošanai un patrulēšanai, meklēšanai un glābšanai, avioreklāmai;
- 3) “lidlauka klimatoloģiskais pārskats” ir uz statistikas datiem balstīts kopsavilkums par noteiktiem meteoroloģiskajiem elementiem lidlaukā;
- 4) “lidlauka klimatoloģiskā tabula” ir tabula, kurā ir iekļauti statistiskie dati par novērotu viena vai vairāku meteoroloģisko elementu veidu sastopamību lidlaukā;
- 5) “lidlauka pacēlums” ir nosēšanās zonas augstākā punkta pacēlums;
- 6) “lidlauka lidojumu informācijas dienests (AFIS)” ir lidojumu informācijas un lidlauka satiksmes brīdinājumu dienests lidlaukā;
- 7) “lidlauka meteoroloģiskais birojs” ir birojs, kas atbild par meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanu lidlaukā;
- 8) “lidlauka brīdinājums” ir lidlauka meteoroloģiskā biroja sniegta informācija par tādu laikapstākļu iestāšanos vai paredzamo iestāšanos, kas var nelabvēlīgi ietekmēt uz zemes esošus gaisa kuģus, tostarp stāvvietā novietotus gaisa kuģus, un lidlauka iekārtas un pakalpojumus;
- 9) “aeronavigācijas dati” ir aeronavigācijas faktu, jēdzienu vai instrukciju atveidojums formalizētā veidā, kas piemērots komunikācijai, interpretācijai vai apstrādei;
- 10) “aeronavigācijas datubāze” ir tādu aeronavigācijas datu apkopojums, kas organizēti un sakārtoti kā strukturēts datu kopums, tiek elektroniski uzglabāti sistēmās, ir derīgi noteiktu laiku un var tikt atjaunināti;
- 11) “aeronavigācijas fiksētais pakalpojums (AFS)” ir telesakaru pakalpojums starp noteiktiem stacionāriem punktiem, kuru nodrošina galvenokārt aeronavigācijas drošībai un gaisa satiksmes pakalpojumu regulārai, efektīvai un ekonomiskai darbībai;
- 12) “aeronavigācijas stacionārais telesakaru tīkls (AFTN)” ir pasaules mēroga sistēma, kas sastāv no stacionārām aeronavigācijas sakaru ķēdēm, kuras AFS ietvaros nodrošina ziņojumu un/vai digitālu datu apmaiņai starp stacionārām aeronavigācijas stacijām ar vienādiem vai saderīgiem sakaru parametriem;
- 13) “aeronavigācijas informācija” ir informācija, ko iegūst aeronavigācijas datu apkopošanas, analīzes un formatēšanas rezultātā;
- 14) “lidlauka kartogrāfiskie dati” ir dati, ko vāc, lai apkopotu lidlauka kartogrāfisko informāciju;
- 15) “lidlauka kartogrāfisko datu bāze (AMDB)” ir lidlauka kartogrāfisko datu apkopojums, kas organizēts un sakārtots kā strukturēts datu kopums;
- 16) “aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija” ir stacija, kurā veic novērojumus un sagatavo meteoroloģiskos ziņojumus izmantošanai aeronavigācijā;
- 17) “ziņojums no gaisa kuģa” ir ziņojums no lidojumā esoša gaisa kuģa, kas ir sagatavots atbilstīgi prasībām ziņošanai par atrašanās vietu, lidojuma gaitu un/vai meteoroloģiskajiem apstākļiem;
- 18) “gaisa kuģis” ir ikviens lidaparāts, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav no zemes virsmas reflektēta mijiedarbība ar gaisu;
- 19) “AIRMET ziņojums” ir meteoroloģiskās novērošanas dienesta izplatīta informācija par noteiktām faktiskām vai gaidāmām meteoroloģiskajām parādībām lidojuma maršrutā, kuras var ietekmēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošību mazā augstumā, un par šo parādību izmaiņām laikā un telpā, ja šī informācija jau nav iekļauta prognozē lidojumiem mazā augstumā attiecīgajā lidojumu informācijas rajonā vai tā daļā;

- 20) "par gaisa satiksmes drošības elektroniku atbildīgais personāls (ATSEP)" ir visi pilnvarotie darbinieki, kuri ir kompetenti funkcionālas sistēmas aprīkojuma ekspluatācijā, apkopē, izņemšanā no ekspluatācijas un atkārtotā nodošanā ekspluatācijā;
- 21) "gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienība" ir vispārējs termins, ar ko pēc vajadzības apzīmē gaisa satiksmes vadības struktūrvienību, lidojumu informācijas centru, lidlauka lidojumu informācijas dienesta struktūrvienību vai gaisa satiksmes vadības ziņojumu savākšanas punktu;
- 22) "rezerves lidlauks" ir lidlauks, uz kuru gaisa kuģis var doties, kad tam nav iespējams vai nav ieteicams turpināt lidojumu uz plānotās nosēšanās lidlauku vai veikt tajā nosēšanos, un kurā ir pieejami vajadzīgie pakalpojumi un iekārtas, un kurš atbilst gaisa kuģa veikspējas prasībām un darbojas paredzamajā izmantošanas laikā;
- 23) "alternatīvi līdzekļi atbilstības panākšanai (AltMOC)" ir tādi atbilstības līdzekļi, kas nodrošina alternatīvu esošiem AMC vai nodrošina jaunus līdzekļus, lai varētu panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, par kuriem Aģentūra nav pieņēmusi attiecīgus AMC;
- 24) "absolūtais augstums" ir vertikālais attālums no vidējā jūras līmeņa līdz plaknei, punktam vai par punktu pieņemtam objektam;
- 25) "lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs (ACC)" ir struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kuri tās jurisdikcijā esošajos gaisa satiksmes vadības rajonos veic kontrolējamus lidojumus;
- 26) "lidojumu rajona prognoze lidojumiem mazā augstumā" ir meteoroloģisko parādību prognoze lidojumu informācijas rajonam vai tā daļai, kas attiecas uz līmeni, kas ir zemāks par lidojuma līmeni 100 (vai zemāks par lidojuma līmeni 150 kalnainos rajonos, vai augstāks, ja nepieciešams);
- 27) "zonālā navigācija (RNAV)" ir navigācijas metode, kas nodrošina gaisa kuģu lidojumus pa jebkuru vēlamo trajektoriju uz zemes vai kosmosā esošu aeronavigācijas līdzekļu darbības zonās vai autonomo līdzekļu iespēju robežās, vai to kombinācijā;
- 28) "arguments" ir prasījums, kas pamatots ar secinājumiem, kuri izriet no pierādījumu kopuma;
- 29) "ASHTAM" ir īpaša NOTAM sērija, kas, izmantojot specifisku formātu, informē par vulkāna, vulkāna izvirduma un/vai vulkānisko pelnu mākoņa aktivitātes izmaiņām, kad šīs izmaiņas kļūst būtiskas gaisa kuģa ekspluatācijai;
- 30) "ATM tīkla funkcijas" ir funkcijas, ko pilda tīkla pārvaldnieks saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 677/2011;
- 31) "revīzija" ir sistemātisks, neatkarīgs un dokumentēts process pierādījumu iegūšanai un to objektīvai novērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā ir ievērotas prasības;
- 32) "autoritatīvs avots" ir:
 - a) valsts iestāde(-es) vai
 - b) organizācija, kuru valsts iestāde oficiāli atzinusi par tiesīgu radīt un/vai publicēt datus, kas atbilst attiecīgajā valstī piemērojamajām datu kvalitātes prasībām (DQR);
- 33) "automātiska novērošanas sistēma" ir novērošanas sistēma, kas bez cilvēka iejaukšanās mēra, atvasina un paziņo visu nepieciešamo informāciju;
- 34) "aviācijas uzņēmums" ir struktūra, persona vai organizācija, izņemot šīs regulas reglamentētos pakalpojumu sniedzējus, kuru ietekmē pakalpojumu sniedzēja sniegtais pakalpojums vai kura ietekmē šo pakalpojumu;
- 35) "pārtraukums" ir laikposms darba perioda ietvaros, kad gaisa satiksmes vadības dispečeram nav jāpilda darba pienākumi, un kas paredzēts, lai nodrošinātu personāla atpūtu;
- 36) "sertificēta gaisa kuģa lietotne" ir programmatūras lietotne, kuru Aģentūra apstiprinājusi kā gaisa kuģa daļu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 4. pantu;
- 37) "lidojumiem nozīmīgs mākonis" ir mākonis, kura zemākās robežas augstums ir zemāks par 1 500 m (5 000 pēdām) vai zemāks par minimālo sektora absolūto augstumu, izvēloties lielāko lielumu, vai lietus gubmākonis vai vertikāls gubmākonis jebkurā augstumā;

- 38) "komerciāli gaisa pārvadājumi" ir jebkura gaisa kuģa ekspluatācija, pārvadājot pasažierus, kravu vai pastu un saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atlīdzību;
- 39) "gaisa satiksmes vadības rajons" ir kontrolējama gaisa telpa virs zemes virsmas augstāk par noteiktu robežu;
- 40) "kritisko incidentu radītā spriedze" ir neparastu un/vai galēju indivīda emocionālu, fizisku un/vai uzvedības reakciju izpausme pēc notikuma vai negadījuma;
- 41) "datu kvalitāte" ir pakāpe vai līmenis ticamībai, ka iesniegtie dati atbilst lietotāja datu prasībām attiecībā uz precizitāti, izšķirtspēju, integritāti (vai citu līdzīgu drošuma līmeni), izsekojamību, savlaicīgumu, pilnīgumu un formātu;
- 42) "datu kvalitātes prasības (DQR)" ir datu īpašību (t. i., datu precizitāte, izšķirtspēja, integritāte (vai cits līdzīgs drošuma līmenis), izsekojamība, savlaicīgums, pilnīgums un formāts) specifikācija, kas nodrošina šo datu atbilstību paredzētajam lietojumam;
- 43) "rezerves lidlauks lidojuma galamērķī" ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis varētu nosēties gadījumos, kad nav iespējams vai nav ieteicams nosēties plānotajā nosēšanās lidlaukā;
- 44) "darba pienākums" ir jebkurš uzdevums, kuru gaisa satiksmes vadības dispečeram uzdod pildīt gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs;
- 45) "darba periods" ir periods, kas sākas, kad gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs uzdod gaisa satiksmes vadības dispečeram ierasties darba pienākuma pildīšanai, būt gatavam tā pildīšanai vai sākt pildīt darba pienākumu, un beidzas, kad gaisa satiksmes vadības dispečers tiek atbrīvots no darba pienākuma;
- 46) "pacēlums" ir vertikāls attālums no punkta vai plaknes, kas atrodas uz zemes virsmas vai ir piesaistīta tai, mērot no vidējā jūras līmeņa;
- 47) "rezerves lidlauks maršrutā" ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis varētu nosēties gadījumā, ja šāda novirzīšanās kļūtu nepieciešama lidojuma laikā;
- 48) "nogurums" ir fizioloģisks stāvoklis, kam raksturīga garīgo vai fizisko darba spēju samazināšanās, ko izraisa miega trūkums vai ilgstošs nomoda stāvoklis, diennakts posms vai darba slodze (garīgā vai fiziskā aktivitāte vai abas), un kas var pazemināt indivīda modrību un spēju droši pildīt uzdevumus;
- 49) "lidojuma dokumentācija" ir dokumenti, tostarp diagrammas vai veidlapas, ar lidojuma meteoroloģisko informāciju;
- 50) "lidojumu informācijas centrs (FIC)" ir struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu lidojumu informācijas un brīdināšanas pakalpojumus;
- 51) "lidojumu informācijas rajons (FIR)" ir noteiktu izmēru gaisa telpa, kurā tiek nodrošināti lidojumu informācijas un brīdināšanas pakalpojumi;
- 52) "lidojuma līmenis (FL)" ir pastāvīga atmosfēras spiediena līmenis, kas noteikts attiecībā pret atmosfēras standarta spiediena līmeni 1 013,2 hPa un atšķiras no pārējiem līmeņiem par noteiktu spiediena intervālu;
- 53) "izmēģinājuma lidojums" ir lidojums jauna projekta (gaisa kuģa, dzinēju sistēmu, daļu un ierīču) izstrādes posmā, lidojums, lai pierādītu atbilstību sertifikācijas bāzei vai tipa projektam attiecībā uz gaisa kuģi, kas izlaists no ražošanas līnijas, lidojums ar mērķi izmēģināt jaunas projekta koncepcijas, kurām nepieciešami neparasti manevri vai profili un ar kurām būtu iespējams atkāpties no iepriekš apstiprinātā gaisa kuģa režīmu diapazona, vai mācību lidojums, lai veiktu kādu no minētajiem lidojumiem;
- 54) "prognoze" ir gaidāmo laikapstākļu apraksts konkrētam laikam vai laikposmam un konkrētam gaisa telpas rajonam vai daļai;
- 55) "pacelšanās prognoze" ir prognoze konkrētam laikposmam, ko sagatavojis lidlauka meteoroloģiskais birojs un kurā iekļauta informācija par gaidāmajiem apstākļiem skrejceļu kompleksā, norādot piezemes vēja virzienu un ātrumu, jebkuras tā izmaiņas, temperatūru, spiedienu (QNH) un jebkuru citu informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī;
- 56) "funkcionāla sistēma" ir procedūru, cilvēkresursu un aprīkojuma, tostarp aparatūras un programmatūras, kombinācija, kas organizēta tā, lai pildītu kādu funkciju saistībā ar ATM/ANS un citām ATM tīkla funkcijām;

- 57) "vispārējās nozīmes aviācija" ir jebkura civilā gaisa kuģa ekspluatācija, izņemot speciālos aviācijas darbus vai komerciālos gaisa pārvadājumus;
- 58) "digitalizēti koordinātu tīkla punktu dati" ir ar datoru apstrādāti meteoroloģiskie dati attiecībā uz ar regulārām atstarpēm atdalītu punktu kopumu diagrammā, kas paredzēti kodētai pārsūtīšanai no meteoroloģiskā datora uz citu datoru un piemēroti automatizētai lietošanai;
- 59) "norādes" ir Aģentūras izstrādāts nesaistošs dokuments, kas palīdz izskaidrot prasību vai specifikāciju nozīmi un ko izmanto kā palīgmateriālu, lai interpretētu Regulu (EK) Nr. 216/2008, tās īstenošanas noteikumus un AMC;
- 60) "koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes" ir meteoroloģisko elementu gaidāmo lielumu prognozes globālajā koordinātu tīklā ar definētu vertikālo un horizontālo izšķirtspēju;
- 61) "apdraudējums" ir jebkurš stāvoklis, notikums vai apstāklis, kas var radīt kaitīgu ietekmi;
- 62) "relatīvais augstums" ir vertikālais attālums no plaknes, punkta vai par punktu uzskatīta objekta līdz noteiktam līmenim;
- 63) "līmenis" ir vispārējs termins, kas attiecas uz lidojumā esoša gaisa kuģa stāvokli vertikālā plaknē un pēc vajadzības var nozīmēt gan relatīvo augstumu, gan absolūto augstumu, gan lidojuma līmeni;
- 64) "vietējais regulārais ziņojums" ir meteoroloģiskais ziņojums, ko sagatavo noteiktos laika intervālos un kas paredzēts vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā, kur veikti novērojumi;
- 65) "vietējais speciālais ziņojums" ir meteoroloģiskais ziņojums, ko sagatavo saskaņā ar kritērijiem, kuri izvirzīti speciālajiem novērojumiem, un kas paredzēts vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā, kur veikti novērojumi;
- 66) "meteoroloģiskais biļetens" ir dokuments, kas satur meteoroloģisko informāciju ar attiecīgu virsrakstu;
- 67) "meteoroloģiskā informācija" ir meteoroloģiskais ziņojums, analīze, prognoze un jebkurš cits apraksts par faktiskiem vai gaidāmiem laikapstākļiem;
- 68) "meteoroloģiskais novērojums" ir viena vai vairāku meteoroloģisko elementu mērījums un/vai vērtējums;
- 69) "meteoroloģiskais ziņojums" ir novēroto meteoroloģisko apstākļu apraksts attiecībā uz konkrētu laiku un vietu;
- 70) "meteoroloģiskais satelīts" ir mākslīgs Zemes pavadonis, kas veic meteoroloģiskus novērojumus un pārraida šos novērojumus uz Zemi;
- 71) "meteoroloģiskās novērošanas dienests" ir dienests, kas novēro laikapstākļus, kuri ietekmē lidojuma gaitu, un nodrošina informāciju par konkrētu meteoroloģisko parādību sastopamību vai paredzamo sastopamību lidojuma maršrutā, kā arī par dabas radītiem un citiem apdraudējumiem, kas var ietekmēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošību konkrētā atbildības rajonā;
- 72) "minimālais sektora absolūtais augstums (MSA)" ir zemākais izmantojamais absolūtais augstums, kas nodrošina minimālo 300 m (1 000 pēdu) attālumu virs visiem rajonā izvietotajiem objektiem, kas ietilpst tāda apļa sektorā, kura rādiuss ir 46 km (25 jūras jūdzes) un kura centrs atrodas nozīmīgā punktā, lidlauka atskaites punktā (ARP) vai helikopteru nosēšanās laukuma atskaites punktā (HRP);
- 73) "NOTAM" ir paziņojums, ko izplata, izmantojot telesakaru līdzekļus, un kas satur informāciju par jebkuras aeronavigācijas iekārtas, pakalpojuma un procedūras ieviešanu, stāvokli vai izmaiņām tajā, kā arī par radušos apdraudējumu, par kuru ir svarīgi laikus brīdināt ar lidojumu saistīto personālu;
- 74) "šķērslis" ir visi stacionārie (pagaidu vai pastāvīgie) un mobilie objekti vai to daļas, kas:
 - a) atrodas zonā, kura paredzēta gaisa kuģu manevrēšanai uz zemes; vai
 - b) ir izvirzīti virs noteiktām virsmām, kuras paredzētas lidojošu gaisa kuģu aizsardzībai; vai
 - c) atrodas ārpus minētajām virsmām un ir novērtēti kā tādi, kas var būt bīstami aeronavigācijai;
- 75) "OPMET" ir ar ekspluatāciju saistīta meteoroloģiskā informācija, ko izmanto lidojumu sagatavošanas plānošanā vai plānošanā lidojuma laikā;

- 76) "OPMET datubanka" ir datubanka, kas izveidota ar ekspluatāciju saistītās meteoroloģiskās informācijas uzglabāšanai un starptautiskai pieejamībai, lai to izmantotu aeronavigācijā;
- 77) "vulkāniskā aktivitāte pirms izvirduma" ir neparasta un/vai pieaugoša vulkāniskā aktivitāte, kas var būt vulkāna izvirduma priekšvēstnesis;
- 78) "dominējošā redzamība" ir lielākais redzamības lielums, kas novērots saskaņā ar "redzamības" definīciju un sasniegts vismaz pusē no apvāršņa loka vai vismaz pusē no lidlauka platības. Šīs zonas var sastāvēt gan no blakus esošiem, gan blakus neesošiem sektoriem;
- 79) "problemātiska psihoaktīvu vielu lietošana" ir vienas vai vairāku psihoaktīvu vielu lietošana, kad lietotājs tās lieto veidā, kas:
- a) rada tiešu apdraudējumu lietotājam vai apdraud citu personu dzīvību, veselību vai labklājību; un/vai
 - b) rada vai padziļina profesionālas, sociālas, garīgas vai fiziskas problēmas vai traucējumus;
- 80) "prognožu diagramma" ir prognoze par konkrētiem meteoroloģiskiem elementiem konkrētā laikā vai laikposmā un par konkrētu virsmu vai gaisa telpas daļu, kas grafiski attēlota diagrammā;
- 81) "psihoaktīvas vielas" ir alkohols, opiāti, kanabinoīdi, sedatīvi un miega zāles, kokaīns, citi psihostimulatori, halucinogēni un gaistoši šķīdinātāji, izņemot kofeīnu un tabaku;
- 82) "glābšanas koordinācijas centrs (RCC)" ir struktūrvienība, kas atbild par meklēšanas un glābšanas dienestu efektīvas organizācijas veicināšanu un meklēšanas un glābšanas darbību koordinēšanu konkrētā meklēšanas un glābšanas rajonā;
- 83) "atpūtas periods" ir tāds nepārtraukts un noteikts laikposms pēc un/vai pirms darba perioda, kura laikā gaisa satiksmes vadības dispečers tiek atbrīvots no visiem darba pienākumiem;
- 84) "dežūru sistēma" ir gaisa satiksmes vadības dispečeru darba un atpūtas periodu struktūra saskaņā ar tiesību aktu un ekspluatācijas prasībām;
- 85) "risks" ir apdraudējuma radītas kaitīgas ietekmes vispārējas varbūtības vai sastopamības biežuma un šīs ietekmes smaguma apvienojums;
- 86) "skrejceļš" ir noteikts sauszemes lidlauka taisnstūrveida iecirknis, kas sagatavots gaisa kuģu nosēšanās un pacelšanās vajadzībām;
- 87) "redzamība uz skrejceļa (RVR)" ir attālums, kura robežās uz skrejceļa ass līnijas esoša gaisa kuģa pilots var redzēt skrejceļa marķējumu vai skrejceļu ierobežojošās ugunis, vai skrejceļa ass līnijas ugunis;
- 88) "norādes par drošību" ir kompetentas iestādes izdots vai pieņemts dokuments, kurā noteiktas darbības, kuras drošības atjaunošanas nolūkos jāveic attiecībā uz funkcionālu sistēmu, vai šīs sistēmas ekspluatācijas ierobežojumi, ja konstatēts, ka pretējā gadījumā aviācijas drošība ir apdraudēta;
- 89) "drošības pārvaldības sistēma (SMS)" ir sistēmiska pieeja drošības pārvaldībai, tostarp nepieciešamās organizatoriskās struktūras, pārskatbildība, politika un procedūras;
- 90) "meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienība" ir vispārējs termins, ar ko attiecīgā gadījumā apzīmē glābšanas koordinācijas centru vai tā nodaļu, vai brīdināšanas posteni;
- 91) "izvēlēts vulkānu novērošanas centrs" ir pakalpojumu sniedzējs, kuru izvēlas kompetentā iestāde un kurš novēro viena vai vairāku vulkānu aktivitāti un informē par šiem novērojumiem aviācijas nozares adresātus, kas iekļauti saskaņotā sarakstā;
- 92) "pusautomātiska novērošanas sistēma" ir novērošanas sistēma, kas pieļauj izmērāmo elementu pavairošanu un kam nepieciešama cilvēka iejaukšanās attiecīgu ziņojumu sagatavošanai;
- 93) "SIGMET" ir informācija saistībā ar maršrutā sastopamajām meteoroloģiskajām parādībām, kas var ietekmēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošību;
- 94) "SIGMET ziņojums" ir meteoroloģiskās novērošanas dienesta izplatīta informācija par tādu konkrētu meteoroloģisko parādību sastopamību vai paredzamo sastopamību lidojuma maršrutā, kuras var ietekmēt gaisa kuģa ekspluatācijas drošību, un par šo parādību izmaiņām laikā un telpā;

- 95) "Īpašais ziņojums no gaisa kuģa" ir gaisa kuģa meteoroloģiskais ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar kritērijiem, pamatojoties uz lidojuma laikā veiktajiem novērojumiem;
- 96) "spriedze" ir indivīda izjūtas saskarē ar potenciālu cēloni ("spriedzes izraisītāju"), kas rada izmaiņas cilvēka darbaspējās. Spriedzes izraisītāja iedarbība var ietekmēt indivīda darbaspējas negatīvi (radot diskomforta izjūtu), neitrāli vai pozitīvi (liekot mobilizēties) atkarībā no indivīda priekšstata par to, kā viņš spēj kontrolēt spriedzes izraisītāju;
- 97) "sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācība" ir mācības ar mērķi apgūt konkrētas zināšanas par sistēmām/iekārtām un prasmes, kas stiprina kompetenci ekspluatācijas jomā;
- 98) "pielāgoti dati" ir aeronavigācijas dati, ko nodrošina gaisa kuģa ekspluatants vai datu pakalpojumu sniedzējs gaisa kuģa ekspluatanta uzdevumā un kas sagatavoti šā gaisa kuģa ekspluatanta vajadzībām to paredzētajam lietošanas veidam saistībā ar ekspluatāciju;
- 99) "pacelšanās rezerves lidlauks" ir rezerves lidlauks, kurā gaisa kuģis vajadzības gadījumā var nosēsties īsi pēc pacelšanās, ja nav iespējams izmantot izlidošanas lidlauku;
- 100) "galīgā lidlauka prognoze (TAF)" ir kodolīgs apraksts par gaidāmajiem laikapstākļiem lidlaukā kādā konkrētā laikposmā;
- 101) "reljefs" ir Zemes virsma, kas ietver tādus dabas veidojumus kā kalni, pakalni, kalnu grēdas, ielejas, ūdenstilpes un pastāvīgi ledus vai sniega veidojumi, izņemot šķēršļus;
- 102) "skrejceļa sliekšnis" ir nosēšanās veikšanai izmantojamā skrejceļa iecirkņa sākums;
- 103) "zemskares zona" ir skrejceļa daļa aiz skrejceļa sliekšņa, kurā paredzēta gaisa kuģa pirmā saskare ar skrejceļu nosēšanās laikā;
- 104) "tropiskais ciklons" ir vispārējs termins, ar ko apzīmē nefrontālu sinoptiska mēroga ciklonu, kas izveidojies tropu vai subtropu ūdeņos un kam ir organizēta konvekcija un noteikta cikloniska piezemes vēja cirkulācija;
- 105) "tropisko ciklonu konsultatīvais centrs (TCAC)" ir meteoroloģiskais centrs, kas nodrošina konsultatīvu informāciju meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, globāla mēroga prognozēšanas centriem un starptautiskajām OPMET datu bankām attiecībā uz tropisko ciklonu atrašanās vietu, paredzamo pārvietošanās virzienu un ātrumu, spiedienu centrā un maksimālo piezemes vēja stiprumu;
- 106) "redzamība" ir redzamība aeronavigācijas nolūkiem, proti, lielākais no šādiem lielumiem:
- a) lielākais attālums, kādā uz spilgta fona ir iespējams saskatīt un atpazīt atbilstoša izmēra tumšu objektu, kas atrodas netālu no zemes;
 - b) lielākais attālums, kādā uz neapgaismota fona ir iespējams saskatīt un identificēt aptuveni 1 000 kandelu spilgtas ugunis;
- 107) "vulkānisko pelnu konsultatīvais centrs (VAAC)" ir meteoroloģiskais centrs, kas nodrošina konsultatīvu informāciju meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem, lidojumu informācijas centriem, globāla mēroga prognozēšanas centriem un starptautiskajām OPMET datu bankām attiecībā uz vulkānisko pelnu laterālo un vertikālo izkliedi un paredzamo pārvietošanos atmosfērā pēc vulkānu izvirdumiem;
- 108) "globāla mēroga prognozēšanas centrs (WAFC)" ir meteoroloģiskais centrs, kas sagatavo un digitālā veidā izplata nozīmīgas laika prognozes un augšējo atmosfēras slāņu stāvokļa prognozes globālā mērogā un nosūta tās tieši dalībvalstīm, izmantojot piemērotus līdzekļus aeronavigācijas stacionārā pakalpojuma ietvaros;
- 109) "globāla mēroga prognozēšanas sistēma (WAFS)" ir pasaules mēroga sistēma, ar kuru globāla mēroga prognozēšanas centri vienotos standartizētos formātos nodrošina aeronavigācijas meteoroloģiskās prognozes lidojuma maršrutā.
-

II PIELIKUMS

PRASĪBAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM – PAKALPOJUMU UZRAUDZĪBA UN CITAS ATM TĪKLA FUNKCIJAS

(Part-ATM/ANS.AR)

A APAKŠIEDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATM/ANS.AR.A.001. Joma

Šis pielikums nosaka prasības to kompetento iestāžu administrēšanas un pārvaldības sistēmām, kuras atbild par sertificēšanu, uzraudzību un izpildes nodrošināšanu saistībā ar to, kā pakalpojumu sniedzēji piemēro III–XIII pielikuma prasības saskaņā ar 6. pantu.

ATM/ANS.AR.A.005. Sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumi

- a) Kompetentā iestāde pilda sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumus attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo prasību izpildi, uzrauga viņu sniegto pakalpojumu drošumu un pārbauda piemērojamo prasību izpildi.
- b) Kompetentās iestādes apzina un īsteno pienākumus sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas jomā tādā veidā, lai nodrošinātu, ka:
 - 1) ir konkrēti atbildības punkti, lai īstenotu katru šīs regulas noteikumu;
 - 2) ir informētība par drošības uzraudzības mehānismiem un to piemērošanas rezultātiem;
 - 3) starp kompetentajām iestādēm ir nodrošināta attiecīgas informācijas apmaiņa.

Attiecīgās kompetentās iestādes regulāri pārskata vienošanos par to pakalpojumu sniedzēju uzraudzību, kuri sniedz aeronavigācijas pakalpojumus funkcionālajos gaisa telpas blokos (FAB), kas iekļauj vairāk nekā vienas dalībvalsts atbildībā esošu gaisa telpu, kā minēts Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 3. punktā, bet gadījumos, kad tiek sniegti pārrobežu aeronavigācijas pakalpojumi – vienošanos par Regulas (EK) Nr. 550/2004 2. panta 5. punktā minēto uzraudzības uzdevumu savstarpēju atzīšanu, kā arī šo vienošanos praktisko īstenošanu, jo īpaši ņemot vērā minēto iestāžu uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju sasniegtos drošības rādītājus.

- c) Kompetentā iestāde izveido mehānismus koordinācijai ar citām kompetentajām iestādēm attiecībā uz paziņotām izmaiņām funkcionālās sistēmās, kurās iesaistīti citu kompetento iestāžu uzraudzībā esoši pakalpojumu sniedzēji. Šie koordinācijas mehānismi nodrošina minēto paziņoto izmaiņu efektīvu atlasīšanu un pārskatīšanu saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.025. punktu.

ATM/ANS.AR.A.010. Sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas dokumentācija

Kompetentā iestāde saviem darbiniekiem nodrošina attiecīgos tiesību aktus, standartus, noteikumus, tehniskās publikācijas un saistītos dokumentus, lai šie darbinieki varētu veikt savas funkcijas un izpildīt uzdevumus.

ATM/ANS.AR.A.015. Līdzekļi atbilstības panākšanai

- a) Aģentūra izstrādā pieņemamos līdzekļus atbilstības panākšanai (AMC), ko var izmantot, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām. Kad AMC ir atbilstīgi piemēroti, šīs regulas attiecīgās prasības uzskatāmas par izpildītām.
- b) Arī alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai (AltMOC) var izmantot, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām.
- c) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, lai varētu konsekventi novērtēt, vai visi AltMOC, ko tā izmanto pati vai ko izmanto tās uzraudzībā esošie pakalpojumu sniedzēji, ļauj nodrošināt atbilstību šīs regulas prasībām.

- d) Kompetentā iestāde novērtē visus *AltMOC*, ko piedāvā pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.020. punktu, analizējot iesniegto dokumentāciju un, ja atzīts par nepieciešamu, veicot pakalpojumu sniedzēja pārbaudi.

Ja kompetentā iestāde secina, ka *AltMOC* ir pietiekami, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām, tā bez liekas kavēšanās:

- 1) paziņo pieteikuma iesniedzējam, ka *AltMOC* var īstenot, un attiecīgā gadījumā atbilstoši groza pieteikuma iesniedzēja sertifikātu;
 - 2) informē Aģentūru par šo alternatīvo līdzekļu saturu, tostarp iesniedz visu attiecīgo dokumentu kopijas;
 - 3) informē citas dalībvalstis par apstiprinātajiem *AltMOC*.
- e) Ja kompetentā iestāde pati izmanto *AltMOC*, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām, tā:
- 1) dara šos līdzekļus pieejamus visiem tās uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem;
 - 2) bez liekas kavēšanās informē Aģentūru.

Kompetentā iestāde iesniedz Aģentūrai pilnīgu aprakstu par *AltMOC*, tostarp visus būtiskos procedūru labojumus, kā arī novērtējumu, kas pierāda šīs regulas piemērojamo prasību izpildi.

ATM/ANS.AR.A.020. Informācija Aģentūrai

- a) Kompetentā iestāde bez liekas kavēšanās informē Aģentūru par visām būtiskajām problēmām, kas rodas, īstenojot attiecīgos noteikumus, kuri paredzēti Regulā (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumos vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 549/2004, Regulā (EK) Nr. 550/2004, Regulā (EK) Nr. 551/2004 un Regulā (EK) Nr. 552/2004 ⁽¹⁾, ko piemēro pakalpojumu sniedzējiem.
- b) Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 ⁽²⁾, kompetentā iestāde iesniedz Aģentūrai drošībai būtisko informāciju, kas izriet no saņemtajiem ziņojumiem par atgadījumiem.

ATM/ANS.AR.A.025. Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām

- a) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 noteikumus, kompetentā iestāde ievieš sistēmu pienācīgai drošības informācijas vākšanai, analizēšanai un izplatīšanai.
- b) Aģentūra ievieš sistēmu jebkuras tādas būtiskas drošības informācijas pienācīgai analizēšanai, kura saņemta no kompetentajām iestādēm, un bez liekas kavēšanās sniedz attiecīgi dalībvalstīm un Komisijai jebkuru informāciju, tostarp ieteikumus vai veicamos koriģējošos pasākumus, kas nepieciešami, lai varētu laikus reaģēt uz drošības problēmu, kurā iesaistīti pakalpojumu sniedzēji.
- c) Kompetentā iestāde, saņemusi a) un b) apakšpunktā norādīto informāciju, veic attiecīgus pasākumus drošības problēmas risināšanai, tostarp izdodot norādes par drošību saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.030. punktu.
- d) Pasākumus, kas veikti saskaņā ar c) apakšpunktu, nekavējoties paziņo attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, lai tie nodrošinātu atbilstību, saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.060. punktu. Kompetentā iestāde šos pasākumus dara zināmus arī Aģentūrai un, ja nepieciešama kopīga rīcība – arī citām kompetentajām iestādēm, uz kurām tie attiecas.

ATM/ANS.AR.A.030. Norādes par drošību

- a) Kompetentā iestāde izdod norādes par drošību, ja tā konstatējusi, ka funkcionālā sistēmā ir kāds nedrošs apstāklis, kura novēršanai vajadzīga tūlītēja rīcība.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regula (EK) Nr. 552/2004 par Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības tīkla savietojamību (savietojamības regula) (OV L 96, 31.3.2004., 26. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.).

- b) Norādes par drošību nosūta attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, un tajās iekļauj vismaz šādu informāciju:
- 1) nedrošo apstākļu identifikāciju;
 - 2) apdraudētās funkcionālās sistēmas identifikāciju;
 - 3) nepieciešamās darbības un to pamatojumu;
 - 4) termiņu nepieciešamo darbību veikšanai;
 - 5) to spēkā stāšanās datumu.
- c) Kompetentā iestāde nosūta norāžu par drošību kopiju Aģentūrai un jebkurai citai iesaistītai kompetentajai iestādei viena mēneša laikā pēc to izdošanas.
- d) Kompetentā iestāde pārbauda, kā pakalpojumu sniedzēji ievēro piemērojamās norādes par drošību.

B APAKŠIEDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.AR.B)

ATM/ANS.AR.B.001. Pārvaldības sistēma

- a) Kompetentā iestāde izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kas sastāv vismaz no šādiem elementiem:
- 1) dokumentētas politikas nostādnes un procedūras, kas raksturo organizāciju, līdzekļus un metodes, ar ko panāk atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, kā nepieciešams sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas uzdevumu veikšanai saskaņā ar šo regulu. Procedūras ir regulāri jāatjaunina, un tās kalpo par kompetentās iestādes darba pamatdokumentiem visu attiecīgo uzdevumu veikšanai;
 - 2) pietiekams skaits darbinieku, tostarp inspektori, kompetentās iestādes funkciju veikšanai un pienākumu izpildei saskaņā ar šo regulu. Šiem darbiniekiem jābūt attiecīgai kvalifikācijai, lai tie varētu veikt uzticētos uzdevumus, un nepieciešamajām zināšanām, pieredzei, sākotnējai, praktiskajai un periodiskajai apmācībai, lai nodrošinātu pastāvīgu kompetenci. Jābūt sistēmai, kā plānot darbinieku pieejamību, lai nodrošinātu visu saistīto uzdevumu pienācīgu izpildi;
 - 3) piemērotas iekārtas un biroju telpas uzticēto uzdevumu izpildei;
 - 4) process, kurā uzrauga pārvaldības sistēmas atbilstību attiecīgajām prasībām un procedūru piemērotību, tostarp iekšējās revīzijas procesa un drošības riska pārvaldības procesa izveide. Atbilstības uzraudzība iekļauj atgriezeniskās saites sistēmu revīzijā gūto atzinumu nosūtīšanai kompetentās iestādes augstākajai vadībai, lai vajadzības gadījumā veiktu koriģējošas darbības;
 - 5) persona vai personu grupa, kas attiecībā uz atbilstības uzraudzības funkciju ir tieši pakļauta kompetentās iestādes augstākajai vadībai.
- b) Kompetentā iestāde katrai darbības jomai, kas iekļauta pārvaldības sistēmā, ieceļ vismaz vienu personu, kas ir pilnībā atbildīga par attiecīgā(-o) uzdevuma(-u) pārvaldību.
- c) Kompetentā iestāde izveido procedūras, lai iesaistītos visas nepieciešamās informācijas apmaiņā ar citām kompetentajām iestādēm un savstarpējā palīdzības sniegšanā, tostarp apmaiņā ar visiem secinājumiem un turpmākajiem pasākumiem, kas veikti to pakalpojumu sniedzēju sertifikācijas un uzraudzības rezultātā, kuri darbojas vienas dalībvalsts teritorijā, bet kurus ir sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra.
- d) Standartizācijas nolūkos Aģentūrai tiek iesniegta ar pārvaldības sistēmu saistīto procedūru un to grozījumu kopija.

ATM/ANS.AR.B.005. Uzdevumu uzticēšana kvalificētām struktūrām

- a) Kompetentā iestāde var uzticēt kvalificētām struktūrām šajā regulā minētos uzdevumus, kas saistīti ar pakalpojumu sniedzēju sertificēšanu vai uzraudzību, izņemot pašu sertifikātu izdošanu. Uzticot šādus uzdevumus, kompetentā iestāde nodrošina, lai tai būtu:
- 1) izveidota sistēma, ar kuru sākotnēji un regulāri novērtēt šīs kvalificētās struktūras atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 V pielikuma prasībām. Šī sistēma un novērtējumu rezultāti ir jādokumentē; un

- 2) ar kvalificēto struktūru panākta dokumentēta vienošanās, kas abpusēji apstiprināta attiecīgajā vadības līmenī un kur skaidri noteikti:
 - i) veicamie uzdevumi;
 - ii) sniedzamās deklarācijas, ziņojumi un dokumenti;
 - iii) tehniskie nosacījumi, kas jāizpilda šādu uzdevumu veikšanā;
 - iv) attiecīgais atbildības nodrošinājums;
 - v) šādu uzdevumu izpildes laikā iegūtās informācijas aizsardzība.
- b) Kompetentā iestāde nodrošina, ka ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 4. punktā prasītais iekšējās revīzijas process un drošības risku pārvaldības process attiecas uz visiem kvalificētās struktūras izpildītajiem uzdevumiem, kas veikti kompetentās iestādes vārdā.

ATM/ANS.AR.B.010. Pārvaldības sistēmas izmaiņas

- a) Kompetentajai iestādei jāizveido sistēma, kā apzināt izmaiņas, kas ietekmē tās spējas veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kas paredzēti šajā regulā. Minētā sistēma ļauj tai attiecīgi rīkoties, lai arī turpmāk nodrošinātu pārvaldības sistēmas piemērotību un efektivitāti.
- b) Kompetentā iestāde atjaunina pārvaldības sistēmu, lai laikus ņemtu vērā visas izmaiņas šajā regulā un nodrošinātu efektīvu īstenošanu.
- c) Kompetentā iestāde paziņo Aģentūrai būtiskās izmaiņas, kas ietekmē tās spējas veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kas paredzēti šajā regulā.

ATM/ANS.AR.B.015. Uzskaitē

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina turpmāk minēto dokumentu atbilstošu uzglabāšanu, pieejamību un drošu izsekojamību:
 - 1) pārvaldības sistēmas dokumentētās politikas nostādnes un procedūras;
 - 2) personāla apmācība, kvalifikācija un apstiprināšana, kā paredzēts ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 2. punktā;
 - 3) uzdevumu uzticēšana, iekļaujot gan ATM/ANS.AR.B.005. punktā prasītos elementus, gan informāciju par uzticētajiem uzdevumiem;
 - 4) sertificēšanas un/vai deklarēšanas procesi;
 - 5) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju un meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēju izraudzīšana, attiecīgā gadījumā;
 - 6) to pakalpojumu sniedzēju sertificēšana un uzraudzība, kas veic darbības vienas dalībvalsts teritorijā, bet ko sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra saskaņā ar šo iestāžu vienošanos;
 - 7) pakalpojumu sniedzēju piedāvāto *AltMOC* izvērtēšana un paziņošana Aģentūrai un pašas kompetentās iestādes izmantoto *AltMOC* izvērtēšana;
 - 8) pakalpojumu sniedzēju atbilstība piemērojamajām šīs regulas prasībām pēc sertifikāta izdošanas vai, attiecīgā gadījumā, deklarācijas iesniegšanas, iekļaujot visu veikto revīziju slēdzienus, secinājumus, koriģējošos pasākumus un datumu, kad pasākums slēgts, kā arī novērojumus un citus ar drošību saistītus ierakstus;
 - 9) veiktie izpildes nodrošināšanas pasākumi;
 - 10) drošības informācija, norādes par drošību un turpmākie pasākumi;
 - 11) elastīguma noteikumu izmantošana saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 14. pantu.
- (b) Kompetentā iestāde uztur sarakstu ar visiem izdotajiem pakalpojumu sniedzēju sertifikātiem un saņemtajām deklarācijām.
- (c) Visus dokumentus uzglabā vismaz piecus gadus pēc tam, kad sertifikāts zaudē spēku vai deklarācija tiek anulēta, ievērojot piemērojamās datu aizsardzības tiesību aktus.

C APAKŠIEDAĻA. UZRAUDZĪBA, CERTIFICĒŠANA UN IZPILDES NODROŠINĀŠANA (ATM/ANS.AR.C)

ATM/ANS.AR.C.001. Drošības rādītāju uzraudzība

- a) Kompetentās iestādes regulāri uzrauga un novērtē to uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju drošības rādītājus.
- b) Kompetentās iestādes izmanto drošības rādītāju uzraudzības rezultātus, jo īpaši veicot ar risku saistītu uzraudzību.

ATM/ANS.AR.C.005. Pakalpojumu sniedzēju atbilstības prasībām sertificēšana, deklarēšana un pārbaude

- a) Kā paredzēts ATM/ANS.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 1. punktā, kompetentā iestāde izveido procesu, lai varētu pārbaudīt:
 - 1) pakalpojumu sniedzēju atbilstību piemērojamajām prasībām, kas noteiktas III–XIII pielikumā, un jebkuriem piemērojamajiem nosacījumiem, kas pievienoti sertifikātam pirms tā izdošanas. Sertifikātu izdod saskaņā ar šā pielikuma 1. papildinājumu;
 - 2) jebkuru ar drošību saistītu pienākumu izpildi, kas paredzēti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 550/2004 8. pantu izdotā izraudzīšanās aktā;
 - 3) tās uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju pastāvīgu atbilstību piemērojamajām prasībām;
 - 4) to drošības mērķu, drošības prasību un citu ar drošību saistītu nosacījumu īstenošanu, kas norādīti sistēmu verifikācijas deklarācijās, tostarp jebkurā attiecīgā deklarācijā par sistēmu komponentu atbilstību vai piemērotību lietošanai, kas izdota saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 552/2004;
 - 5) norāžu par drošību, koriģējošo pasākumu un izpildes nodrošināšanas pasākumu īstenošanu.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētais process:
 - 1) ir balstīts uz dokumentētām procedūrām;
 - 2) ir pamatots ar dokumentāciju, kas īpaši paredzēta norādījumu sniegšanai personālam par to, kā izpildīt uzdevumus, kas saistīti ar sertificēšanu, uzraudzību un izpildes nodrošināšanu;
 - 3) sniedz attiecīgajai organizācijai norādi par sertificēšanas, uzraudzības un izpildes nodrošināšanas darbību rezultātiem;
 - 4) tā pamatā ir revīzijas, pārskatīšanas un inspekcijas, ko īstenojusi kompetentā iestāde;
 - 5) attiecībā uz sertificētiem pakalpojumu sniedzējiem nodrošina kompetentajai iestādei nepieciešamos pierādījumus, lai pamatotu turpmāko rīcību, tostarp pasākumus, kas norādīti Regulas (EK) Nr. 549/2004 9. pantā, Regulas (EK) Nr. 550/2004 7. panta 7. punktā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 10., 25. un 68. pantā, situācijās, kad prasības nav izpildītas;
 - 6) attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem, kas iesniedz deklarācijas, nodrošina kompetentajai iestādei pierādījumus, ka attiecīgā gadījumā jāveic koriģējoši pasākumi, kas var ietvert izpildes nodrošināšanas darbības, tostarp, attiecīgā gadījumā, saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

ATM/ANS.AR.C.010. Uzraudzība

- a) Kompetentā iestāde vai kvalificētās struktūras, kas rīkojas tās vārdā, veic revīziju saskaņā ar 5. pantu.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētais process:
 - 1) sniedz kompetentajai iestādei pierādījumus par atbilstību piemērojamajām prasībām un īstenošanas mehānismiem;
 - 2) ir neatkarīga no jebkurām iekšējās revīzijas darbībām, ko īsteno pakalpojumu sniedzējs;

- 3) attiecas uz visiem īstenošanas mehānismiem un to elementiem, kā arī procesiem un pakalpojumiem;
- 4) nosaka, vai:
 - i) īstenošanas mehānismi atbilst piemērojamajām prasībām;
 - ii) veiktie pasākumi atbilst īstenošanas mehānismiem un piemērojamajām prasībām;
 - iii) veikto pasākumu rezultāti atbilst no īstenošanas mehānismiem gaidītajiem rezultātiem.
- c) Kompetentā iestāde, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, uzrauga, vai tiek nodrošināta tās uzraudzībā esošo pakalpojumu sniedzēju pastāvīga atbilstība piemērojamajām šīs regulas prasībām.

ATM/ANS.AR.C.015. Uzraudzības programma

- a) Kompetentā iestāde izstrādā un katru gadu atjaunina uzraudzības programmu, ņemot vērā pakalpojumu sniedzēju īpatnības, viņu darbības sarežģītību un iepriekšējo sertificēšanas un/vai uzraudzības darbību rezultātus un pamatojoties uz novērtējumu par saistītajiem riskiem. Tajā iekļauj revīzijas, kas:
 - 1) aptver visas jomas, kas potenciāli var izraisīt bažas attiecībā uz drošību, jo īpaši pievēršoties tām jomām, kurās atklātas problēmas;
 - 2) attiecas uz visiem kompetentās iestādes uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem;
 - 3) attiecas uz līdzekļiem, ko pakalpojumu sniedzējs izmanto personāla kompetences nodrošināšanai;
 - 4) nodrošina, ka revīzija notiek samērīgi ar riska līmeni pakalpojumu sniedzēja darbībās un sniegtajos pakalpojumos; un
 - 5) nodrošina, ka tās uzraudzībā esošajiem pakalpojumu sniedzējiem tiek piemērots uzraudzības plānošanas cikls, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja tiek pierādīts, ka pasliktinājušies pakalpojumu sniedzēja drošības rādītāji.

Attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju, kuru sertificējusi kompetentā iestāde, uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz ne vairāk kā 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde konstatē, ka iepriekšējos 24 mēnešos:

- i) pakalpojumu sniedzējs ir lietpratīgi noteicis aviācijas drošības apdraudējumus un veicis ar tiem saistīto risku pārvaldību;
 - ii) pakalpojumu sniedzējs ir pastāvīgi pierādījis atbilstību izmaiņu pārvaldības prasībām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. un ATM/ANS.OR.A.045. punktu;
 - iii) nav izdoti 1. līmeņa konstatējumi;
 - iv) visas korigējošās darbības ir izpildītas kompetentās iestādes pieņemtajā vai pagarinātajā laikposmā, kā noteikts ATM/ANS.AR.C.050. punktā.
- Ja papildus iepriekš minētajam pakalpojumu sniedzējs ir izveidojis efektīvu sistēmu regulārai ziņošanai kompetentajai iestādei par pakalpojumu sniedzēja drošības rādītājiem un atbilstību tiesību aktu prasībām, kuru apstiprinājusi kompetentā iestāde, uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem;
- 6) nodrošina turpmākos pasākumus attiecībā uz korigējošo darbību īstenošanu;
 - 7) ir apspriestas ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem un pēc tam paziņotas;
 - 8) norāda plānotos inspekciju intervālus dažādos objektos, ja ir.
- b) Kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu mainīt iepriekš iepļānotas revīzijas mērķus un jomu, tostarp attiecībā uz dokumentu pārskatīšanu un papildu revīziju, ja rodas tāda vajadzība.
 - c) Kompetentā iestāde pieņem lēmumu, kuru mehānismu, elementu, pakalpojumu, funkciju, fizisko atrašanās vietu un darbību revīzija ir jāveic noteiktā laikposmā.

- d) Revīzijas novērojumus un konstatējumus, kas izdoti saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.050. punktu, dokumentē. Tos pamato ar pierādījumiem un norāda piemērojamās prasības un to īstenošanas mehānismus, saistībā ar kuriem revīzija veikta.
- e) Revīzijas ziņojums, tostarp informācija par konstatējumiem un novērojumiem, tiek sagatavots un nosūtīts attiecīgajam pakalpojumu sniedzējam.

ATM/ANS.AR.C.020. Sertifikātu izdošana

- a) Ievērojot procesu, kas izklāstīts ATM/ANS.AR.C.005. punkta a) apakšpunktā, un saņemusi pieteikumu par sertifikāta izdošanu pakalpojumu sniedzējam, kompetentā iestāde pārbauda pakalpojumu sniedzēja atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām.
- b) Kompetentā iestāde pirms sertifikāta izdošanas var pieprasīt veikt jebkuru revīziju, inspekciju vai novērtējumu, ko tā atzīst par nepieciešamu.
- c) Sertifikātu izdod uz neierobežotu laiku. Ar tām darbībām saistītās tiesības, kuru veikšanai pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis apstiprinājumu, norāda pakalpojumu sniegšanas nosacījumos, ko pievieno sertifikātam.
- d) Sertifikātu nedrīkst izdot, ja paliek atklāts kāds 1. līmeņa konstatējums. Izņēmuma gadījumā pirms sertifikāta izdošanas konstatējumus, izņemot 1. līmeņa konstatējumus, novērtē un, ja nepieciešams, mīkstina pakalpojumu sniedzējs, un koriģējošo rīcības plānu konstatējumu slēgšanai apstiprina kompetentā iestāde.

ATM/ANS.AR.C.025. Izmaiņas

- a) Saņemusi paziņojumu par izmaiņām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punktu, kompetentā iestāde nodrošina atbilstību ATM/ANS.AR.C.030., ATM/ANS.AR.C.035. un ATM/ANS.AR.C.040. punktam.
- b) Saņemusi paziņojumu par izmaiņām saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. punkta a) apakšpunkta 2. punktu, kam vajadzīgs iepriekšējs apstiprinājums, kompetentā iestāde:
 - 1) pārbauda pakalpojumu sniedzēja atbilstību piemērojamajām prasībām pirms izmaiņu apstiprinājuma izdošanas;
 - 2) nekavējoties veic piemērotus pasākumus, neskarot nevienu izpildes nodrošināšanas papildu pasākumu, ja pakalpojumu sniedzējs īsteno izmaiņas, kam vajadzīgs iepriekšējs apstiprinājums, bez kompetentās iestādes apstiprinājuma, kā norādīts 1. punktā.
- c) Lai pakalpojumu sniedzējs varētu īstenot izmaiņas attiecīgi pārvaldības sistēmā un/vai drošības pārvaldības sistēmā bez iepriekšēja apstiprinājuma saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.040. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde apstiprina procedūru, kas definē šādu izmaiņu apjomu un nosaka, kā šādas izmaiņas paziņojamas un pārvaldāmas. Pastāvīgās uzraudzības procesā kompetentā iestāde izvērtē paziņojumā sniegto informāciju, lai pārbaudītu, vai veiktās darbības atbilst apstiprinātajām procedūrām un piemērojamajām prasībām. Ja konstatēta neatbilstība prasībām, kompetentā iestāde:
 - 1) par šo neatbilstību informē pakalpojuma sniedzēju un pieprasa papildu izmaiņas;
 - 2) 1. un 2. līmeņa konstatējumu gadījumā rīkojas saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.050. punktu.

ATM/ANS.AR.C.030. Izmaiņu pārvaldības procedūru apstiprināšana funkcionālām sistēmām

- a) Kompetentā iestāde pārskata:
 - 1) funkcionālo sistēmu izmaiņu pārvaldības procedūras vai jebkurus būtiskus grozījumus šajās procedūrās, ko pakalpojumu sniedzējs iesniedzis saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.010. punkta b) apakšpunktu;
 - 2) jebkuras atkāpes no procedūrām, kas minētas 1. punktā, attiecībā uz konkrētām izmaiņām, ja pakalpojumu sniedzējs to pieprasa saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.010. punkta c) apakšpunkta 1. punktu.
- b) Kompetentā iestāde apstiprina procedūras, grozījumus un atkāpes, kas minētas a) apakšpunktā, ja tā konstatē, ka tās ir nepieciešamas un pietiekamas, lai pakalpojumu sniedzējs varētu pierādīt atbilstību attiecīgi ATM/ANS.OR.A.045., ATM/ANS.OR.C.005., ATS.OR.205. un ATS.OR.210. punktam.

ATM/ANS.AR.C.035. Lēmums pārskatīt paziņotās izmaiņas funkcionālā sistēmā

- a) Saņēmusi paziņojumu saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta a) apakšpunkta 1. punktu vai saņēmusi grozītu informāciju saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde pieņem lēmumu par to, vai pārskatīt šīs izmaiņas. Kompetentā iestāde pieprasa no pakalpojumu sniedzēja jebkuru nepieciešamo papildu informāciju, lai pamatotu minēto lēmumu.
- b) Kompetentā iestāde nosaka pārskatīšanas nepieciešamību, pamatojoties uz konkrētiem, derīgiem un dokumentētiem kritērijiem, kas nodrošina vismaz to, ka paziņotās izmaiņas tiek pārskatītas, ja ir liela varbūtība, ka arguments ir sarežģīts vai pakalpojumu sniedzējam nezināms un ka izmaiņu iespējamā ietekme ir būtiska.
- c) Ja kompetentā iestāde pieņem lēmumu par pārskatīšanas nepieciešamību, pamatojoties uz citiem ar risku saistītiem kritērijiem papildus b) apakšpunktam, tādā gadījumā šiem kritērijiem jābūt konkrētiem, derīgiem un dokumentētiem.
- d) Kompetentā iestāde informē pakalpojumu sniedzēju par lēmumu pārskatīt paziņotās izmaiņas funkcionālā sistēmā un nodrošina pakalpojumu sniedzējam attiecīgu loģisko pamatojumu pēc tā pieprasījuma.

ATM/ANS.AR.C.040. Paziņoto izmaiņu funkcionālā sistēmā pārskatīšana

- a) Kad kompetentā iestāde pārskata argumentu par paziņotām izmaiņām, tā:
 - 1) novērtē iesniegtā argumenta derīgumu saskaņā ar ATM/ANS.OR.C.005. punkta a) apakšpunkta 2. punktu vai ATS.OR.205. punkta a) apakšpunkta 2. punktu;
 - 2) koordinē savu darbību ar citām kompetentajām iestādēm, ja nepieciešams.
- b) Kompetentā iestāde alternatīvi:
 - 1) apstiprina argumentu, kas minēts a) apakšpunkta 1. punktā, ja nepieciešams – izvirzot nosacījumus, kad ir pierādīts tā derīgums, un informē par to pakalpojumu sniedzēju;
 - 2) noraida argumentu, kas minēts a) apakšpunkta 1. punktā, un informē par to pakalpojumu sniedzēju, pievienojot arī loģisko pamatojumu.

ATM/ANS.AR.C.045. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācijas

- a) Saņēmusi deklarāciju no lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja, kas vēlas sniegt šādus pakalpojumus, kompetentā iestāde pārbauda, vai deklarācijā ir iekļauta visa ATM/ANS.OR.A.015. punktā noteiktā informācija, un izsniedz pakalpojumu sniedzējam apstiprinājumu, ka deklarācija ir saņemta.
- b) Ja deklarācija nesatur prasīto informāciju vai tajā iekļautā informācija liecina par neatbilstību piemērojamajām prasībām, kompetentā iestāde par šo neatbilstību informē attiecīgo lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju un pieprasa papildu informāciju. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde veic lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja revīziju. Ja neatbilstība apstiprinās, kompetentā iestāde rīkojas, kā noteikts ATM/ANS.AR.C.050. punktā.
- c) Kompetentā iestāde uztur to lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarāciju reģistru, kas tai iesniegtas saskaņā ar šo regulu.

ATM/ANS.AR.C.050. Konstatējumi, korigējošas darbības un izpildes nodrošināšanas pasākumi

- a) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, lai analizētu konstatējumu svarīgumu drošības ziņā, un pieņem lēmumu par izpildes nodrošināšanas pasākumiem, pamatojoties uz drošības riskiem, ko rada pakalpojumu sniedzēja neatbilstība.
- b) Apstākļos, kad nebūtu papildu drošības riska vai tas būtu ļoti mazs, ja nekavējoties veiktu piemērotus mazināšanas pasākumus, kompetentā iestāde var piekrist pakalpojumu sniegšanai, lai nodrošinātu šā pakalpojuma nepārtrauktību, kamēr tiek veiktas korigējošas darbības.
- c) Kompetentā iestāde izdod 1. līmeņa konstatējumu, atklājot kādu smagu neatbilstību piemērojamajām prasībām, kas iekļautas Regulā (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumos, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, Regulā (EK) Nr. 550/2004, Regulā (EK) Nr. 551/2004 un Regulā (EK) Nr. 552/2004 un to īstenošanas noteikumos, pakalpojumu sniedzēja procedūrām un rokasgrāmatām, sertifikāta vai sertifikāta ar izraudzīšanās aktu, attiecīgā gadījumā, nosacījumiem vai deklarācijas saturam, ja šī neatbilstība rada būtisku risku lidojumu drošībai vai kā citādi liek apšaubīt pakalpojumu sniedzēja spēju turpināt darbību.

1. līmeņa konstatējumi ir šādi konstatējumi (bet ne tikai):
 - 1) ekspluatācijas procedūru izmantošana un/vai pakalpojumu sniegšana tādā veidā, kas rada būtisku risku lidojumu drošībai;
 - 2) pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšana vai tā uzturēšana spēkā, viltojot iesniegtos dokumentāros pierādījumus;
 - 3) pierādīta nelikumīga rīcība ar pakalpojumu sniedzēja sertifikātu vai tā krāpnieciska izmantošana;
 - 4) atbildīgā pārvaldnieka neesamība.
- d) Kompetentā iestāde izdod 2. līmeņa konstatējumu, atklājot jebkuru citu neatbilstību piemērojamajām prasībām, kas iekļautas Regulā (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumos, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, Regulā (EK) Nr. 550/2004, Regulā (EK) Nr. 551/2004 un Regulā (EK) Nr. 552/2004 un to īstenošanas noteikumos, pakalpojumu sniedzēja procedūrām un rokasgrāmatām, sertifikāta nosacījumiem vai deklarācijas saturam.
- e) Kad konstatējums ir atklāts uzraudzības pasākumu laikā vai citiem līdzekļiem, kompetentā iestāde, neskarot nevienu papildu darbību, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā, kā arī Regulā (EK) Nr. 549/2004, Regulā (EK) Nr. 550/2004, Regulā (EK) Nr. 551/2004, Regulā (EK) Nr. 552/2004 un to īstenošanas noteikumos, paziņo šo konstatējumu pakalpojumu sniedzējam rakstveidā un pieprasa veikt koriģējošas darbības atklāto neatbilstību novēršanai.
 - 1) Kompetentā iestāde 1. līmeņa konstatējuma gadījumā veic tūlītējas un piemērotas darbības un, ja nepieciešams, var sertifikātu ierobežot, apturēt vai anulēt pilnībā vai daļēji, vienlaikus nodrošinot pakalpojumu nepārtrauktību, ja drošība nav apdraudēta, un tīkla pārvaldnieka gadījumā – informē Komisiju. Veicamie pasākumi ir atkarīgi no konstatējuma apjoma, un tie jāturpina līdz brīdim, kad pakalpojumu sniedzējs būs sekmīgi veicis koriģējošas darbības.
 - 2) Kompetentā iestāde 2. līmeņa konstatējuma gadījumā:
 - i) nosaka pakalpojumu sniedzējam laikposmu, kurā jāizpilda rīcības plānā iekļautā koriģējošā darbība atbilstoši konstatējuma būtībai;
 - ii) izvērtē pakalpojumu sniedzēja ierosināto koriģējošo darbību un īstenošanas plānu un pieņem tos, ja novērtējumā secināts, ka tie ir pietiekami neatbilstības novēršanai.
 - 3) Ja 2. līmeņa konstatējuma gadījumā pakalpojumu sniedzējs neiesniedz koriģējošas rīcības plānu, kas pieņemams kompetentajai iestādei saistībā ar šo konstatējumu, vai ja pakalpojumu sniedzējs neveic koriģējošo darbību termiņā, ko pieņēmusi vai pagarinājusi kompetentā iestāde, konstatējumu var klasificēt kā 1. līmeņa konstatējumu un veikt darbības, kas minētas 1. punktā.
- f) Gadījumos, kad nav vajadzīgs noformēt 1. vai 2. līmeņa konstatējumus, kompetentā iestāde var sniegt novērojumus.

*1. papildinājums***SERTIFIKĀTS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJAM****EIROPAS SAVIENĪBA****KOMPETENTĀ IESTĀDE****PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA SERTIFIKĀTS**

[SERTIFIKĀTA NUMURS/IZDOŠANAS Nr.]

Saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2017/373 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA NOSAUKUMS]

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA ADRESE]

ir pakalpojumu sniedzējs ar tiesībām, kas norādītas pievienotajos pakalpojumu sniegšanas nosacījumos.

NOSACĪJUMI

Šis sertifikāts ir izdots saskaņā ar pakalpojumu sniegšanas un funkciju nodrošināšanas nosacījumiem un apjomu, kā norādīts pievienotajos pakalpojumu sniegšanas nosacījumos.

Šis sertifikāts ir spēkā, kamēr sertificētais pakalpojumu sniedzējs atbilst Īstenošanas regulas (ES) 2017/373 un citu piemērojamo noteikumu prasībām, kā arī, attiecīgā gadījumā, procedūrām, kas paredzētas pakalpojumu sniedzēja dokumentācijā.

Ja tiek ievērota atbilstība iepriekš minētajiem nosacījumiem, šis sertifikāts ir spēkā, ja vien sertifikāts nav atdots atpakaļ, ierobežots, apturēts vai anulēts.

Izdošanas datums:

Paraksts:

[Kompetentā iestāde]

PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA

SERTIFIKĀTS

PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS NOSACĪJUMI

Pielikums pakalpojumu sniedzēja sertifikātam

[SERTIFIKĀTA NUMURS/IZDOŠANAS Nr.]

[PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA NOSAUKUMS]

ir ieguvis tiesības nodrošināt turpmāk minēto pakalpojumu/funkciju apjomu.

(Liekās rindīgas svītrot)

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Gaisa satiksmes pakalpojumi (ATS) (****)	Gaisa satiksmes vadība (ATC)	Lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumi	
		Pieejas vadības pakalpojumi	
		Lidlauka satiksmes vadības pakalpojumi	
	Lidojumu informācijas pakalpojumi (FIS)	Lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumi (AFIS)	
		Lidojumu informācijas pakalpojumi maršrutā (maršruta FIS)	
Konsultāciju pakalpojumi	N/p		
Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība (ATFM)	ATFM	ATFM nodrošināšana uz vietas	
Gaisa telpas pārvaldība (ASM)	ASM	ASM nodrošināšanas uz vietas (taktiskie/3. līmeņa ASM) pakalpojumi	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Gaisa satiksmes pakalpojumi (ATS) izmēģinājuma lidojumiem (****)	Gaisa satiksmes vadība (ATC)	Lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības pakalpojumi	
		Pieejas vadības pakalpojumi	
		Lidlauka satiksmes vadības pakalpojumi	
	Lidojumu informācijas pakalpojumi (FIS)	Lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumi (AFIS)	
		Lidojumu informācijas pakalpojumi maršrutā (maršruta FIS)	
Konsultāciju pakalpojumi	N/p		
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumi (CNS)	Sakari (C)	Aeronavigācijas mobilie pakalpojumi (sakari "gaiss–zeme")	
		Aeronavigācijas fiksētais pakalpojums (sakari "zeme–zeme")	
		Aeronavigācijas mobilie satelītpakalpojumi (AMSS)	
	Navigācija (N)	NDB signāla nodrošināšana kosmosā	
		VOR signāla nodrošināšana kosmosā	
		DME signāla nodrošināšana kosmosā	
		ILS signāla nodrošināšana kosmosā	
		MLS signāla nodrošināšana kosmosā	
		GNSS signāla nodrošināšana kosmosā	
	Novērošana (S)	Datu nodrošināšana no primārās novērošanas (PS)	
Datu nodrošināšana no sekundārās novērošanas (SS)			
Automātiskās atkarīgās novērošanas (ADS) datu nodrošināšana			
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Aeronavigācijas informācijas pakalpojumi (AIS)	AIS	AIS pakalpojuma nodrošināšana pilnā apmērā	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Datu pakalpojumi (DAT)	1. veids	1. veida DAT nodrošināšana dod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes šādos formātos: [vispārējo datu formātu saraksts]. 1. veida DAT nodrošināšana nedod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes tieši galalietotājiem/gaisa kuģu ekspluatantiem.	
	2. veids	2. veida DAT nodrošināšana dod tiesības piegādāt aeronavigācijas datu bāzes galalietotājiem/gaisa kuģu ekspluatantiem turpmāk norādītajai gaisa kuģa lietotnei/aprīkojumam, kam pierādīta saderība: [Ražotājs] sertificēts lietotnes/aprīkojuma modelis [XXX], daļas Nr. [YYY]	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
Meteoroloģiskie pakalpojumi (MET)	MET	Meteoroloģiskās novērošanas dienests	
		Lidlauka meteoroloģiskie biroji	
		Aeronavigācijas meteoroloģiskās stacijas	
		VAAC	
		WAFC	
		TCAC	
Nosacījumi (**)			

Pakalpojumi/funkcijas	Pakalpojumu/funkciju veids	Pakalpojumu/funkciju apjoms	Ierobežojumi (*)
ATM tīkla funkcijas	ERN projekts	N/p	
	Ierobežoti resursi	Radiofrekvence	
		Retranslatora kods	
	ATFM	Centralizēta ATFM nodrošināšana	
Nosacījumi (**)			

Izdošanas datums:

Paraksts: [Kompetentā iestāde]

Dalībvalsts/EASA vārdā

EASA 157. veidlapas 1. izdevums – 4./4 lpp.

(*) Kā to noteikusi kompetentā iestāde.

(**) Vajadzības gadījumā.

(***) Ja kompetentā iestāde atzīst par nepieciešamu izvirzīt papildu prasības.

(****) ATS ietver brīdināšanas pakalpojumu.

III PIELIKUMS

**KOPĪGĀS PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
(Part-ATM/ANS.OR)**

A APAKŠIEDAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS (ATM/ANS.OR.A)

ATM/ANS.OR.A.001. Joma

Saskaņā ar 6. pantu šis pielikums nosaka prasības, kas jāizpilda pakalpojumu sniedzējiem.

ATM/ANS.OR.A.005. Pieteikums pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšanai

- a) Pieteikumu pakalpojumu sniedzēja sertifikāta iegūšanai vai esoša sertifikāta grozīšanai iesniedz tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, ņemot vērā piemērojamās šīs regulas prasības.
- b) Saskaņā ar 6. pantu, lai iegūtu sertifikātu, pakalpojumu sniedzējam jāatbilst:
 - 1) prasībām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā;
 - 2) kopīgajām prasībām, kas noteiktas šajā pielikumā;
 - 3) īpašajām prasībām, kas noteiktas IV–XIII pielikumā, ja tās piemērojamas, ņemot vērā pakalpojumus, ko pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt.

ATM/ANS.OR.A.010. Pieteikums ierobežota sertifikāta iegūšanai

- a) Neskarot b) apakšpunktu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs var pieteikties uz sertifikātu, kas ierobežots ar pakalpojumu sniegšanu gaisa telpā, kura ir tās dalībvalsts atbildībā, kur atrodas viņa galvenā uzņēmējdarbības vieta vai, ja ir, juridiskā adrese, ja šis pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt pakalpojumus tikai attiecībā uz vienu vai vairākām šādām kategorijām:
 - 1) speciālie aviācijas darbi;
 - 2) vispārējas nozīmes aviācija;
 - 3) komerciāli gaisa pārvadājumi tikai ar gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa ir mazāka nekā 10 tonnas vai kuros ir mazāk nekā 20 pasažieru vietu;
 - 4) komerciāli gaisa pārvadājumi ar mazāk nekā 10 000 kustībām gadā, neatkarīgi no maksimālās pacelšanās masas un pasažieru vietu skaita; šajā noteikumā "kustības" kārtējā gadā ir vidējais lielums no iepriekšējo trīs gadu kopējā pacelšanās un nosēšanās reižu skaita.
- b) Turklāt uz ierobežotu sertifikātu var pieteikties arī šādi aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji:
 - 1) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, kura bruto gada apgrozījums ir EUR 1 000 000 vai mazāks attiecībā uz pakalpojumiem, ko tas sniedz vai plāno sniegt;
 - 2) aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš sniedz lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumus, regulāri darbojoties ne vairāk kā vienā darba vietā jebkurā lidlaukā.
- c) Kā noteikusi kompetentā iestāde, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš iesniedz pieteikumu, lai iegūtu ierobežotu sertifikātu saskaņā ar a) apakšpunktu vai b) apakšpunkta 1. punktu, atbilst vismaz šādām prasībām, kas izklāstītas:
 - 1) ATM/ANS.OR.B.001. punktā "Tehniskā un darbības spēja un iespējas";
 - 2) ATM/ANS.OR.B.005. punktā "Pārvaldības sistēma";
 - 3) ATM/ANS.OR.B.020. punktā "Prasības personālam";
 - 4) ATM/ANS.OR.A.075. punktā "Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana";
 - 5) IV, V, VI un VIII pielikumā, ja tās piemērojamas, ņemot vērā pakalpojumus, ko pakalpojumu sniedzējs nodrošina vai plāno nodrošināt, saskaņā ar 6. pantu.

- d) Kā noteikusi kompetentā iestāde, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, kurš iesniedz pieteikumu, lai iegūtu ierobežotu sertifikātu saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu, atbilst vismaz prasībām, kas noteiktas c) apakšpunkta 1.–4. punktā, un īpašajām prasībām, kas noteiktas IV pielikumā.
- e) Piesakoties uz ierobežotu sertifikātu, iesniedzējs iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei tādā veidā, kā noteikusi šī kompetentā iestāde.

ATM/ANS.OR.A.015. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēju deklarācijas

- a) Saskaņā ar 7. pantu lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs var deklarēt savas spējas un līdzekļus to pienākumu izpildei, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, ja papildus prasībām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 216/2008 8.b panta 1. punktā, tas atbilst šādām alternatīvām prasībām:
- 1) lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs sniedz vai plāno sniegt savus pakalpojumus, regulāri darbojoties ne vairāk kā vienā darba vietā;
 - 2) šie pakalpojumi ir pagaidu rakstura, un to ilgums ir saskaņots ar kompetento iestādi, lai varētu nodrošināt samērīgu drošības līmeni.
- b) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību:
- 1) iesniedz kompetentajai iestādei visu būtisko informāciju pirms darba sākšanas un tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde;
 - 2) iesniedz kompetentajai iestādei sarakstu, kurā uzskaitīti alternatīvie līdzekļi atbilstības panākšanai saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.020. punktu;
 - 3) uztur atbilstību piemērojamajām prasībām un deklarācijā sniegtajai informācijai;
 - 4) visas izmaiņas savā deklarācijā vai izmantotajos līdzekļos atbilstības panākšanai paziņo kompetentajai iestādei, iesniedzot deklarāciju ar attiecīgajiem grozījumiem;
 - 5) sniedz pakalpojumus saskaņā ar savu ekspluatācijas rokasgrāmatu un ievēro visus attiecīgos noteikumus, kas tajā iekļauti.
- c) Pirms pakalpojumu sniegšanas izbeigšanas lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, informē par to kompetento iestādi termiņā, ko noteikusi kompetentā iestāde.
- d) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, atbilst šādām prasībām, kas izklāstītas:
- 1) ATM/ANS.OR.A.001. punktā "Joma";
 - 2) ATM/ANS.OR.A.020. punktā "Līdzekļi atbilstības panākšanai";
 - 3) ATM/ANS.OR.A.035. punktā "Atbilstības pierādīšana";
 - 4) ATM/ANS.OR.A.040. punktā "Vispārīgās izmaiņas";
 - 5) ATM/ANS.OR.A.045. punktā "Izmaiņas funkcionālā sistēmā";
 - 6) ATM/ANS.OR.A.050. punktā "Atvieglošana un sadarbība";
 - 7) ATM/ANS.OR.A.055. punktā "Konstatējumi un koriģējošās darbības";
 - 8) ATM/ANS.OR.A.060. punktā "Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām";
 - 9) ATM/ANS.OR.A.065. punktā "Atgadījumu paziņošana";
 - 10) ATM/ANS.OR.B.001. punktā "Tehniskā un darbības spēja un iespējas";
 - 11) ATM/ANS.OR.B.005. punktā "Pārvaldības sistēma";
 - 12) ATM/ANS.OR.B.020. punktā "Prasības personālam";
 - 13) ATM/ANS.OR.B.035. punktā "Ekspluatācijas rokasgrāmatas";
 - 14) ATM/ANS.OR.D.020. punktā "Atbildības un apdrošināšanas segums";
 - 15) IV pielikumā.
- e) Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs, kas deklarē savu darbību, sāk darbību tikai pēc tam, kad saņēmis no kompetentās iestādes apliecinājumu par deklarācijas saņemšanu.

ATM/ANS.OR.A.020. Līdzekļi atbilstības panākšanai

- a) Pakalpojumu sniedzējs var izmantot arī Aģentūras pieņemtajiem AMC alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AltMOC*), lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām.
- b) Kad pakalpojumu sniedzējs vēlas izmantot *AltMOC*, pirms to izmantošanas tas iesniedz kompetentajai iestādei šo *AltMOC* pilnu aprakstu. Aprakstā iekļauj visas iespējami būtiskās rokasgrāmatu vai procedūru izmaiņas, kā arī novērtējumu, kas pierāda atbilstību šīs regulas prasībām.

Pakalpojumu sniedzējs var izmantot šos alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai pēc tam, kad saņemta iepriekšēja atļauja no kompetentās iestādes un saņemts paziņojums saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.015. punkta d) apakšpunktu.

ATM/ANS.OR.A.025. Sertifikāta pastāvīgais derīgums

- a) Pakalpojumu sniedzēja sertifikāts ir derīgs, kamēr:
 - 1) pakalpojumu sniedzējs joprojām atbilst šīs regulas piemērojamajām prasībām, tostarp tām, kas attiecas uz atvieglošanu un sadarbību, lai kompetentās iestādes varētu izmantot savas pilnvaras, un tām, kas attiecas uz konstatējumu apstrādi, kā minēts attiecīgi ATM/ANS.OR.A.050. un ATM/ANS.OR.A.055. punktā;
 - 2) šis sertifikāts nav atdots atpakaļ, apturēts vai anulēts.
- b) Ja sertifikāts tiek anulēts vai atdots atpakaļ, tas nekavējoties jānodod kompetentajai iestādei.

ATM/ANS.OR.A.030. Lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzēja deklarācijas pastāvīgais derīgums

Deklarācija, ko iesniedzis lidojumu informācijas pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.015. punktu, ir derīga, kamēr:

- a) lidojumu informācijas pakalpojumi joprojām atbilst šīs regulas piemērojamajām prasībām, tostarp tām, kas attiecas uz atvieglošanu un sadarbību, lai kompetentās iestādes varētu izmantot savas pilnvaras, un tām, kas attiecas uz konstatējumu apstrādi, kā minēts attiecīgi ATM/ANS.OR.A.050. un ATM/ANS.OR.A.055. punktā;
- b) šādu pakalpojumu sniedzējs deklarāciju nav atsaucis vai kompetentā iestāde to nav svītrojusi no reģistra.

ATM/ANS.OR.A.035. Atbilstības pierādīšana

Pakalpojumu sniedzējs pēc kompetentās iestādes pieprasījuma iesniedz visus attiecīgos pierādījumus, lai pamatotu savu atbilstību piemērojamajām šīs regulas prasībām.

ATM/ANS.OR.A.040. Vispārīgās izmaiņas

- a) Paziņošana un pārvaldība attiecībā uz:
 - 1) izmaiņām funkcionālā sistēmā vai izmaiņām, kas ietekmē funkcionālu sistēmu, tiek veikta saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punktu;
 - 2) izmaiņām pakalpojumu sniegšanā, pakalpojumu sniedzēja pārvaldības sistēmā un/vai drošības pārvaldības sistēmā, kas neietekmē funkcionālu sistēmu, tiek veikta saskaņā ar b) apakšpunktu.
- b) Jebkurām izmaiņām, kas minētas a) apakšpunkta 2) punktā, pirms īstenošanas nepieciešams iepriekšējs apstiprinājums, ja vien šīs izmaiņas netiek paziņotas un pārvaldītas saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātu procedūru, kas izklāstīta ATM/ANS.AR.C.025. punkta c) apakšpunktā.

ATM/ANS.OR.A.045. Izmaiņas funkcionālā sistēmā

- a) Pakalpojumu sniedzējs, kas plāno izmaiņas funkcionālā sistēmā:
 - 1) paziņo šīs izmaiņas kompetentajai iestādei;
 - 2) pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajai iestādei visu papildu informāciju, kas tai ļauj pieņemt lēmumu par to, vai pārskatīt argumentu attiecībā uz izmaiņām;
 - 3) informē citus pakalpojumu sniedzējus un, ja iespējams, arī aviācijas uzņēmumus, kurus skar plānotās izmaiņas.

- b) Pēc izmaiņu paziņošanas pakalpojumu sniedzējs informē kompetento iestādi, tiklīdz informācija, kas iesniegta saskaņā ar a) apakšpunkta 1. un 2. punktu, tiek būtiski mainīta, un attiecīgos pakalpojumu sniedzējus un aviācijas uzņēmumus – tiklīdz informācija, kas iesniegta saskaņā ar a) apakšpunkta 3. punktu, tiek būtiski mainīta.
- c) Pakalpojumu sniedzējs ļauj sākt tikai to izmaiņu daļu ekspluatāciju, attiecībā uz kurām ir pabeigtas darbības, kas nepieciešamas ATM/ANS.OR.B.010. punktā minētajām procedūrām.
- d) Ja kompetentā iestāde izmaiņas pārskata saskaņā ar ATM/ANS.AR.C.035. punktu, pakalpojumu sniedzējs ļauj sākt tikai to izmaiņu daļu ekspluatāciju, attiecībā uz kurām kompetentā iestāde ir apstiprinājusi argumentu.
- e) Ja izmaiņas skar citus pakalpojumu sniedzējus un/vai aviācijas uzņēmumus, kā norādīts a) apakšpunkta 3. punktā, pakalpojumu sniedzējs un šie citi pakalpojumu sniedzēji saskaņojot nosaka:
- 1) savstarpēji atkarīgos apstākļus un, ja iespējams, savstarpējo atkarību ar iesaistītajiem aviācijas uzņēmumiem;
 - 2) pieņēmumus un riska mazināšanas pasākumus, kas attiecas uz vairāk nekā vienu pakalpojumu sniedzēju vai aviācijas uzņēmumu.
- f) Tie pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem attiecas e) apakšpunkta 2. punktā norādītie pieņēmumi un riska mazināšanas pasākumi, argumentā par izmaiņām izmanto tikai tāds pieņēmumus un riska mazināšanas pasākumus, kas saskaņoti un koordinēti savstarpēji un, ja iespējams, ar aviācijas uzņēmumiem.

ATM/ANS.OR.A.050. Atvieglšana un sadarbība

Pakalpojumu sniedzējs atvieglo kompetentās iestādes vai kvalificētās struktūras, kas rīkojas tās vārdā, organizētās inspekcijas un revīzijas un nepieciešamības gadījumā sadarbojas, lai kompetentās iestādes, kas minētas 5. pantā, varētu lietderīgi un efektīvi izmantot savas pilnvaras.

ATM/ANS.OR.A.055. Konstatējumi un koriģējošās darbības

Saņemot no kompetentās iestādes paziņojumu par konstatējumiem, pakalpojumu sniedzējs:

- a) nosaka neatbilstības galveno iemeslu;
- b) izstrādā koriģējošu rīcības plānu, kas saņem kompetentās iestādes apstiprinājumu;
- c) pierāda, ka koriģējošās darbības ir īstenotas tā, lai kompetentā iestāde būtu apmierināta, termiņā, kuru ierosina pakalpojumu sniedzējs un apstiprina minētā iestāde, kā norādīts ATM/ANS.AR.C.050. punkta e) apakšpunktā.

ATM/ANS.OR.A.060. Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām;

Pakalpojumu sniedzējs īsteno jebkuru drošības pasākumu, tostarp norādes par drošību, ko kompetentā iestāde uzdevusi saskaņā ar ATM/ANS.AR.A.025. punkta c) apakšpunktu.

ATM/ANS.OR.A.065. Atgadījumu paziņošana

- a) Pakalpojumu sniedzējs ziņo kompetentajai iestādei un jebkurai citai organizācijai, ko pieprasa dalībvalsts, kurā pakalpojumu sniedzējs sniedz savus pakalpojumus, par jebkuru nelaimes gadījumu, nopietnu incidentu un atgadījumu, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 996/2010 ⁽¹⁾ un Regulā (ES) Nr. 376/2014.
- b) Neskarot a) apakšpunktu, pakalpojumu sniedzējs ziņo kompetentajai iestādei un organizācijai, kas atbild par sistēmas un komponentu projektēšanu, ja tā nav pats pakalpojumu sniedzējs, par jebkuru kļūmi, tehnisku defektu, tehniski pieļaujamo robežu pārsniegšanu, atgadījumu vai citu neparastu apstākli, kas apdraudējis vai varējis apdraudēt pakalpojumu drošību un nav izraisījis nelaimes gadījumu vai nopietnu incidentu.
- c) Neskarot Regulas (ES) Nr. 996/2010 un Regulas (ES) Nr. 376/2014 noteikumus, a) un b) apakšpunktā minētos ziņojumus izstrādā tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, un tajos iekļauj visu attiecīgo informāciju par notikumu, kas zināma pakalpojumu sniedzējam.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 996/2010 par nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK (OV L 295, 12.11.2010., 35. lpp.).

- d) Ziņojumi jāsniedz iespējami drīz, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā no brīža, kad pakalpojumu sniedzējs konstatējis konkrētos notikuma apstākļus, par kuriem informē ziņojumā, ja vien nerodas ārkārtas apstākļi, kas liedz to izdarīt.
- e) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 noteikumus, vajadzības gadījumā pakalpojumu sniedzējs sagatavo turpinājuma ziņojumu, kurā sniedz ziņas par darbībām, ko tas paredz īstenot, lai novērstu līdzīga veida atgadījumus turpmāk, tiklīdz šīs darbības ir identificētas. Ziņojumu sagatavo tādā veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde.

ATM/ANS.OR.A.070. Ārkārtas rīcības plāni

Pakalpojumu sniedzējs izstrādā ārkārtas rīcības plānus visiem sniegtajiem pakalpojumiem tādiem gadījumiem, kuru rezultātā tiek būtiski pasliktināta vai traucēta tā darbība.

ATM/ANS.OR.A.075. Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana

- a) Pakalpojumu sniedzējs sniedz pakalpojumus atklātā un pārredzamā veidā. Tas publisko savu pakalpojumu pieejamības nosacījumus un to izmaiņas un izveido procesu, lai regulāri vai pēc vajadzības individuāli vai kolektīvi apspriestos ar pakalpojumu lietotājiem par konkrētām izmaiņām pakalpojumu sniegšanā.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nediskriminē pakalpojumu lietotājus vai lietotāju grupas pēc to valstspiederības vai citām pazīmēm veidā, kas neatbilst Savienības tiesību normām.

B APAKŠIEDAĻA. PĀRVALDĪBA (ATM/ANS.OR.B)

ATM/ANS.OR.B.001. Tehniskā un darbības spēja un iespējas

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina savas spējas sniegt pakalpojumus droši, efektīvi, nepārtraukti un ilgtspējīgi, atbilstoši jebkuram paredzamajam vispārējā pieprasījuma līmenim konkrētajā gaisa telpā. Tādēļ tas gādā par atbilstošām tehniskajām un darbības spējām un profesionalitāti.

ATM/ANS.OR.B.005. Pārvaldības sistēma

- a) Pakalpojumu sniedzējs ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kas ietver:
 - 1) skaidri noteiktus atbildības un pakļautības virzienus visā organizācijā, tostarp paredzot tiešu pakļautību atbildīgajam vadītājam;
 - 2) aprakstu par pakalpojumu sniedzēja vispārējo koncepciju un principiem attiecībā uz viņa sniegto pakalpojumu drošumu, kvalitāti un drošību, kuri kopā veido politiku, ko paraksta atbildīgais vadītājs;
 - 3) līdzekļus pakalpojumu sniedzēja organizācijas darbības kvalitātes pārbaudei, pamatojoties uz pārvaldības sistēmas darbības rādītājiem un darbības mērķiem;
 - 4) procesu, kurā apzina izmaiņas pakalpojumu sniedzēja organizācijā un darbības vidē, kuras var ietekmēt izveidotos procesus, procedūras un pakalpojumus, un, ja nepieciešams, maina pārvaldības sistēmu un/vai funkcionālo sistēmu, lai pielāgotos šīm izmaiņām;
 - 5) procesu, kurā pārskata pārvaldības sistēmu, apzina cēloņus, kādēļ pārvaldības sistēma nedarbojas pietiekami kvalitatīvi, nosaka šādas nepietiekami kvalitatīvas darbības sekas un novērš vai mīkstina minētos cēloņus;
 - 6) procesu, kurā nodrošina, ka pakalpojumu sniedzēja personāls ir apmācīts un kompetents pildīt savus pienākumus drošā, efektīvā, pastāvīgā un ilgtspējīgā veidā. Tādēļ pakalpojumu sniedzējs izstrādā politikas nostādnes personāla pieņemšanai darbā un apmācībai;
 - 7) formālus saziņas līdzekļus, kas nodrošina, ka visi pakalpojumu sniedzēja darbinieki pilnībā pārzina pārvaldības sistēmu, nodrošina kritiskas informācijas nodošanu un rada iespēju izskaidrot, kādēļ tiek veikti kādi pasākumi un ieviestas vai mainītas kādas procedūras.
- b) Pakalpojumu sniedzējs dokumentē visus galvenos pārvaldības sistēmas procesus, tostarp procesu, kā informēt darbiniekus par viņu pienākumiem, un procedūru šo procesu grozīšanai.
- c) Pakalpojumu sniedzējs izveido funkciju, kas uzrauga tā organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām un procedūru piemērotību. Atbilstības uzraudzība ietver atgriezeniskās saites sistēmu, ar kuru konstatējumus paziņo atbildīgajam vadītājam, lai pēc vajadzības nodrošinātu korigējošo darbību lietpratīgu īstenošanu.

- d) Pakalpojumu sniedzējs uzrauga savas funkcionālās sistēmas darbību un, konstatējot nepilnības, noskaidro to cēloņus un novērš tos, vai arī pēc tam, kad ir noteicis nepilnību sekas, mīkstina to ietekmi.
- e) Pārvaldības sistēmai jāatbilst pakalpojumu sniedzēja lielumam un tā darbību sarežģītībai, ņemot vērā ar šīm darbībām saistītos apdraudējumus un riskus.
- f) Pārvaldības sistēmas ietvaros pakalpojumu sniedzējs izveido oficiālus kontaktus ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem, lai:
 - 1) nodrošinātu, ka tā darbības radītie apdraudējumi aviācijas drošībai tiek apzināti un izvērtēti un ar to saistītie riski tiek attiecīgi pārvaldīti un mazināti;
 - 2) nodrošinātu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar šīs regulas prasībām.
- g) Ja pakalpojumu sniedzējam ir arī lidlauka ekspluatanta sertifikāts, pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai pārvaldības sistēma attiektos uz visām darbībām, kas ietilpst tā sertifikātu darbības jomā.

ATM/ANS.OR.B.010. Izmaiņu pārvaldības procedūras

- a) Pakalpojumu sniedzējs izmanto procedūras, lai pārvaldītu, novērtētu un, ja nepieciešams, mazinātu izmaiņu ietekmi uz funkcionālām sistēmām saskaņā ar attiecīgi ATM/ANS.OR.A.045., ATM/ANS.OR.C.005., ATS.OR.205. un ATS.OR.210. punktu.
- b) Procedūras, kas minētas a) apakšpunktā, vai jebkuri būtiski šo procedūru grozījumi:
 - 1) pakalpojumu sniedzējam jāiesniedz apstiprināšanai kompetentajai iestādei;
 - 2) tos nedrīkst izmantot bez kompetentās iestādes apstiprinājuma.
- c) Ja b) apakšpunktā minētās apstiprinātās procedūras nav piemērotas konkrētām izmaiņām, pakalpojumu sniedzējs:
 - 1) iesniedz kompetentajai iestādei atbrīvojuma pieprasījumu, lai atkāptos no apstiprinātajām procedūrām;
 - 2) iesniedz kompetentajai iestādei informāciju par atkāpēm un to izmantošanas pamatojumu;
 - 3) neizmanto atkāpi, kamēr to nav apstiprinājusi kompetentā iestāde.

ATM/ANS.OR.B.015. Darbības, par kurām slēgti apakšlīgumi

- a) Darbības, par kurām slēgti apakšlīgumi, ir visas pakalpojumu sniedzēja darbības jomā ietilpstošās darbības atbilstīgi sertifikāta noteikumiem, kuras veic cita organizācija, kura pati ir sertificēta šādu darbību izpildei vai, ja tā nav sertificēta, darbojas pakalpojumu sniedzēja uzraudzībā. Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai, slēdzot līgumus ar ārējām organizācijām vai iepērkot no tām kādu daļu no darbībām, apakšuzņēmējam nodotā vai no tā iepirkta darbība, sistēma vai komponents atbilstu piemērojamajām prasībām.
- b) Kad pakalpojumu sniedzējs nodod apakšlīgumā kādu daļu no darbībām organizācijai, kas pati nav saskaņā ar šo regulu sertificēta veikt minētās darbības, tas nodrošina, lai nolīgta organizācija strādātu tā uzraudzībā. Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai kompetentā iestāde varētu piekļūt nolīgtajai organizācijai un noteikt, vai tiek nodrošināta pastāvīga atbilstība piemērojamajām prasībām saskaņā ar šo regulu.

ATM/ANS.OR.B.020. Prasības personālam

- a) Pakalpojumu sniedzējs norīko atbildīgo vadītāju, kas ir pilnvarots nodrošināt, lai visām darbībām būtu finansējums un tās tiktu veiktas saskaņā ar piemērojamajām prasībām. Atbildīgais vadītājs atbild par efektīvas pārvaldības sistēmas izveidi un uzturēšanu.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nosaka izraudzīto amatpersonu pilnvaras, pienākumus un atbildību, jo īpaši vadošajam personālam, kas atbild par attiecīgām funkcijām saistībā ar drošumu, kvalitāti, drošību, finansēm un cilvēkresursiem.

ATM/ANS.OR.B.025. Prasības iekārtām un telpām

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina atbilstošas un piemērotas iekārtas un telpas, lai varētu veikt un pārvaldīt visus uzdevumus un darbības saskaņā ar piemērojamajām prasībām.

ATM/ANS.OR.B.030. Uzskaitē

- a) Pakalpojumu sniedzējs izveido uzskaites sistēmu, lai atbilstīgi uzglabātu ierakstus un droši izsekotu visas darbības, kas jo īpaši attiecas uz visiem ATM/ANS.OR.B.005. punktā norādītajiem elementiem.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minēto ierakstu formātu un uzglabāšanas termiņu nosaka, izmantojot pakalpojumu sniedzēja pārvaldības sistēmas procedūras.
- c) Ierakstus uzglabā tā, lai pasargātu no bojājumiem, izmaiņām un nozagšanas.

ATM/ANS.OR.B.035. Eksploatācijas rokasgrāmatas

- a) Pakalpojumu sniedzējs izstrādā un regulāri atjaunina eksploatācijas rokasgrāmatas saistībā ar pakalpojumu sniegšanu, kas paredzētas eksploatācijas personāla lietošanai un vadlīnijām.
- b) Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, lai:
 - 1) eksploatācijas rokasgrāmatās būtu instrukcijas un informācija, kas nepieciešama eksploatācijas personālam viņu darba veikšanai;
 - 2) attiecīgajiem darbiniekiem būtu pieejamas darbam nepieciešamās daļas eksploatācijas rokasgrāmatās;
 - 3) eksploatācijas personāls būtu informēts par eksploatācijas rokasgrāmatu grozījumiem attiecībā uz viņu pienākumiem tādā veidā, kas nodrošina to piemērošanu no spēkā stāšanās brīža.

C APAKŠIEDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM, IZŅEMOT ATS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJUS (ATM/ANS.OR.C)

ATM/ANS.OR.C.001. Joma

Šī apakšiedaļa paredz prasības, kas jāizpilda pakalpojumu sniedzējiem, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, papildus A un B apakšiedaļās noteiktajām prasībām.

ATM/ANS.OR.C.005. Drošības atbalsta novērtējums un izmaiņu nodrošināšana funkcionālā sistēmā

- a) Attiecībā uz jebkurām izmaiņām, kas paziņotas saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta a) apakšpunkta 1. punktu, pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus:
 - 1) nodrošina drošības atbalsta novērtējuma veikšanu attiecībā uz izmaiņu apjomu, kas ietver:
 - i) izmaināmos aprīkojuma, procedūru un personāla elementus;
 - ii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un pārējo funkcionālo sistēmu;
 - iii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un kontekstu, kurā paredzēta eksploatācija;
 - iv) izmaiņu dzīves ciklu no definēšanas līdz eksploatācijai, tostarp nodošanu eksploatācijā;
 - v) plānotos traucētas darbības režīmus;
 - 2) ar pietiekamu ticamību nodrošina, iesniedzot pilnīgu, dokumentētu un derīgu argumentu, ka pakalpojums darbosies un turpinās darboties vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā.
- b) Pakalpojumu sniedzējs, izņemot gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējus, nodrošina, ka a) apakšpunktā minētais drošības atbalsta novērtējums ietver:
 - 1) pārbaudi, ka:
 - i) novērtējums atbilst izmaiņu jomai, kā definēts a) apakšpunkta 1. punktā;
 - ii) pakalpojums darbojas vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā;
 - iii) veids, kādā pakalpojums darbojas, atbilst visām piemērojamajām šīs regulas prasībām un nav pretrunā ne ar vienu no tām attiecībā uz pakalpojumiem, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma; un
 - 2) to uzraudzības kritēriju specifikāciju, kuri nepieciešami pierādīšanai, ka pakalpojums, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma, turpinās darboties vienīgi tā, kā paredzēts konkrētajā kontekstā.

D APAKŠIEDAĻA. ĪPAŠĀS ORGANIZATORISKĀS PRAŠĪBAS ANS UN ATFM PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM UN TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (ATM/ANS.OR.D)

ATM/ANS.OR.D.001. Joma

Šī apakšiedaļa nosaka prasības, kas jāizpilda aeronavigācijas pakalpojumu (ANS) un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības (ATFM) pakalpojumu sniedzējiem un tīkla pārvaldniekam, papildus A, B un C apakšiedaļās noteiktajām prasībām.

ATM/ANS.OR.D.005. Uzņēmējdarbības, gada un darbības rādītāju plāni

a) *Uzņēmējdarbības plāns*

- 1) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā uzņēmējdarbības plānu vismaz pieciem gadiem. Uzņēmējdarbības plānā:
 - i) nosaka aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju vispārējos mērķus un uzdevumus, kā arī stratēģijas to sasniegšanai atbilstoši visiem aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju vispārīgajiem ilgtermiņa plāniem un Savienības tiesību aktu attiecīgajām prasībām attiecībā uz infrastruktūras vai citas tehnoloģijas attīstību;
 - ii) iekļauj darbības uzlabošanas mērķus attiecībā uz drošību, kapacitāti, vidi un izmaksu efektivitāti, ko var piemērot saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 390/2013 ⁽¹⁾.
- 2) Informācija, kas minēta 1. punkta i) un ii) apakšpunktā, jāsaņem ar darbības rādītāju plānu, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā, un attiecībā uz drošības datiem tai jābūt saskaņotai ar valsts aviācijas drošības programmu, kas minēta 3.1.1. standartā Čikāgas konvencijas 19. pielikuma pirmajā, 2013. gada jūlijā, izdevumā.
- 3) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā drošības un uzņēmējdarbības pamatojumus lielākajiem ieguldījumu projektiem, tostarp vajadzības gadījumā novērtē paredzamo ietekmi uz atbilstošajiem darbības uzlabošanas mērķiem, kas minēti 1. punkta ii) apakšpunktā, un precizē ieguldījumus, ko paredz juridiskās prasības, kas saistītas ar Eiropas vienotās gaisa telpas ATM pētījumu programmas (SESAR) īstenošanu.

b) *Gada plāns*

- 1) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji izstrādā gada plānu nākamajam gadam un tajā papildus precizē uzņēmējdarbības plāna iezīmes un raksturo jebkuras izmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējo plānu.
- 2) Gada plānā iekļauj šādus aspektus attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti, piemēram, attiecībā uz paredzamo kapacitātes, drošības, nekaitīguma videi un izmaksu efektivitātes līmeni:
 - i) informāciju par jaunas infrastruktūras ieviešanu vai citām izmaiņām un aprakstu par to, kā tās uzlabos aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēja darbību, tostarp pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti;
 - ii) darbības rādītājus, ja attiecināms, kuri atbilst darbības rādītāju plānam, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā, un ar kuriem var pietiekami novērtēt pakalpojumu sniegšanas līmeni un kvalitāti;
 - iii) informāciju par pasākumiem, kas paredzēti, lai mazinātu drošības riskus, kurus apzinājis aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējs, tostarp drošības rādītājiem drošības risku uzraudzībai un vajadzības gadījumā riska mazināšanas pasākumu plānotajām izmaksām;
 - iv) aeronavigācijas pakalpojumu vai gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēja plānoto finanšu stāvokli īstermiņā, kā arī jebkuras izmaiņas uzņēmējdarbības plānā vai ietekmes uz to.

c) *Plānu darbības rādītāju daļa*

Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji pēc Komisijas pieprasījuma nodod tās rīcībā savu uzņēmējdarbības plānu un gada plānu darbības rādītāju daļu saturu, ievērojot nosacījumus, ko kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

⁽¹⁾ Komisijas 2013. gada 3. maija Īstenošanas regula (ES) Nr. 390/2013, ar ko nosaka aeronavigācijas pakalpojumu un tīkla funkciju darbības uzlabošanas sistēmu (OV L 128, 9.5.2013., 1. lpp.).

ATM/ANS.OR.D.010. Drošības pārvaldība

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks, kā paredzēts ATM/ANS.OR.B.005. punktā, kā to pārvaldības sistēmas neatņemamu daļu izveido drošības pārvaldības sistēmu, lai nodrošinātu:
- 1) telpu, iekārtu un personāla drošību nolūkā izvairīties no nelikumīgas iejaukšanās pakalpojumu sniegšanā;
 - 2) to ekspluatācijas datu drošību, kurus tie saņem vai sagatavo, vai izmanto citādi, lai piekļuve datiem būtu iespējama tikai pilnvarotām personām.
- b) Drošības pārvaldības sistēma nosaka:
- 1) procedūras attiecībā uz drošības riska novērtējumu un mazināšanu, drošības uzraudzību un uzlabošanu, drošības pārskatiem un gūtās pieredzes izplatīšanu;
 - 2) līdzekļus, kas nepieciešami, lai konstatētu drošības pārkāpumus un pievērstu personāla uzmanību attiecīgajiem drošības brīdinājumiem;
 - 3) līdzekļus, ar kuriem kontrolē drošības noteikumu pārkāpumu ietekmi un nosaka nepieciešamo rīcību situācijas labošanai un attiecīgās riska mazināšanas procedūras, lai izvairītos no situācijas atkārtotības.
- c) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks vajadzības gadījumā nodrošina personāla drošības pārbaudes un sadarbības ar attiecīgām civilām un militārām iestādēm, lai nodrošinātu telpu, iekārtu, personāla un datu drošību.
- d) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks veic nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu sistēmas, to izmantotos komponentus un datus un novērstu apdraudējumus tīklam, ko rada informācijas drošības un kibernetikas riski saistībā ar nelikumīgu iejaukšanos pakalpojumu sniegšanā.

ATM/ANS.OR.D.015. Finanšu stabilitāte – ekonomiskās un finansiālās spējas

Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem jāspēj izpildīt finansiālās saistības, piemēram, segt darbības fiksētās un mainīgās izmaksas vai kapitālieguldījumu izmaksas. Tiem jāizmanto piemērota izmaksu uzskaites sistēma. Tiem jāpierāda savas spējas, šādā nolūkā izmantojot gada plānu, kas minēts ATM/ANS.OR.D.005. punkta b) apakšpunktā, kā arī bilances un finanšu pārskatus atbilstoši to juridiskajam statusam, un regulāri jāorganizē neatkarīga finanšu revīzija.

ATM/ANS.OR.D.020. Atbildības un apdrošināšanas segums

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks izveido mehānismus, ar ko sedz atbildību, kas attiecas uz pienākumu izpildi saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- b) Izmantotajai seguma nodrošināšanas metodei jābūt atbilstoši attiecīgajiem iespējamajiem zaudējumiem un kaitējumam, ņemot vērā šo pakalpojumu sniedzēju un tīkla pārvaldnieka tiesisko statusu un pieejamo komerciālās apdrošināšanas seguma līmeni.
- c) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks, kas izmanto cita pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus, nodrošina, ka šim nolūkam slēgtajos nolīgumos tiek norādīta atbildības sadale starp tiem.

ATM/ANS.OR.D.025. Ziņošanas prasības

- a) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji iesniedz gada darbības ziņojumu kompetentajai iestādei.
- b) Attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem šajā gada ziņojumā apraksta finansiālos rezultātus, neskarot Regulas (EK) Nr. 550/2004 12. pantu, kā arī darbības rezultativitāti un jebkādu citu nozīmīgu rīcību un notikumus, it sevišķi drošības jomā.
- c) Tīkla pārvaldnieks saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 677/2011 20. pantu iesniedz gada darbības ziņojumu Komisijai un Aģentūrai. Šajā ziņojumā apraksta tā darbības rezultativitāti, kā arī nozīmīgu rīcību un notikumus, it sevišķi drošības jomā.

- d) Gada ziņojumos, kas minēti a) un c) apakšpunktā, iekļauj vismaz:
- 1) sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeņa novērtējumu;
 - 2) attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējiem – to darbības rezultātus, kas salīdzināti ar darbības uzlabošanas mērķiem, kuri paredzēti ATM/ANS.OR.D.005. punkta a) apakšpunktā minētajā uzņēmējdarbības plānā, salīdzinot faktisko darbību ar to, kas plānota gada plānā, pamatojoties uz šajā gada plānā iekļautajiem darbības rādītājiem;
 - 3) attiecībā uz tīkla pārvaldnieku – tā darbības rezultātus, kas salīdzināti ar Regulas (ES) Nr. 677/2011 2. panta 24. punktā minētajā tīkla stratēģijas plānā paredzētajiem darbības mērķiem, salīdzinot faktisko darbību ar to, kas plānota minētās regulas 2. panta 23. punktā paredzētajā tīkla darbības plānā, pamatojoties uz šajā tīkla darbības plānā iekļautajiem darbības rādītājiem;
 - 4) paskaidrojumu par atkāpēm no attiecīgajiem mērķiem un uzdevumiem un informāciju par pasākumiem, kas nepieciešami jebkuru atšķirību novēršanai starp plāniem un faktisko darbību atsaucēs periodā, kas minēts Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantā;
 - 5) informāciju par darbības un infrastruktūras attīstību;
 - 6) finanšu rezultātus, ja vien tos nepublicē atsevišķi atbilstoši Regulas (EK) Nr. 550/2004 12. panta 1. punktam;
 - 7) informāciju par oficiālo procesu, saskaņā ar kuru veic apspriešanos ar pakalpojumu lietotājiem;
 - 8) informāciju par cilvēkresursu politiku.
- e) Aeronavigācijas pakalpojumu un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēji un tīkla pārvaldnieks pēc pieprasījuma iesniedz savus gada ziņojumus Komisijai un Aģentūrai. Tie arī publisko šos ziņojumus, pamatojoties uz nosacījumiem, kurus kompetentā iestāde izvirzījusi saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem.
-

IV PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-ATS)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.OR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATS.OR.100. Īpašumtiesības

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs informē kompetentās iestādes par:
- 1) savu tiesisko statusu, īpašumtiesību struktūru un jebkuriem mehānismiem, kas būtiski ietekmē viņa aktīvu kontroli;
 - 2) jebkurām saiknēm ar organizācijām, kas nav saistītas ar aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, tostarp par komercdarbību, kurā tas iesaistījies tieši vai ar radniecīgu uzņēmumu starpniecību un kas rada vairāk nekā 1 % no plānotajiem ieņēmumiem; turklāt jāinformē arī par visām izmaiņām īpašumtiesībās, kuras veido 10 % vai vairāk no tā kopējā akciju portfeļa.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs dara visu nepieciešamo, lai izvairītos no interešu konflikta, kas varētu apdraudēt taisnīgu un objektīvu pakalpojumu sniegšanu.

ATS.OR.105. Atklāta un pārredzama pakalpojumu sniegšana

Papildus III pielikuma ATM/ANS.OR.A.075. punktam gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs neiesaistās darbībās, kuru mērķis vai rezultāts būtu konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai kropļošana, kā arī neiesaistās darbībās, kas ir dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, saskaņā ar piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem.

2. SADAĻA. PAKALPOJUMU DROŠĪBA

ATS.OR.200. Drošības pārvaldības sistēma

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs izveido drošības pārvaldības sistēmu (SMS), kas var būt ATM/ANS.OR. B.005. punktā prasītās pārvaldības sistēmas neatņemama daļa, iekļaujot šādus komponentus:

- 1) *Drošības politika un mērķi*
 - i) vadības pienākumi un atbildība saistībā ar drošību, kas iekļaujami drošības politikā;
 - ii) pakļautība drošības jomā attiecībā uz SMS ieviešanu un uzturēšanu un pilnvaras pieņemt lēmumus par drošību;
 - iii) drošības pārvaldnieka iecelšana amatā, kurš atbild par efektīvas SMS ieviešanu un uzturēšanu;
 - iv) ārkārtas reaģēšanas plānošanas koordinēšana ar citiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem, kas sadarbojas ar ATS pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu sniegšanas laikā;
 - v) SMS dokumentēšana, raksturojot visus SMS elementus, saistītos SMS procesus un SMS darbības rezultātus;
- 2) *Drošības riska pārvaldība*
 - i) process, kurā apzina ar pakalpojumiem saistītos apdraudējumus un kura pamatā ir reaģējošu, apstieidzošu un prognozējošu metožu apvienojums drošības datu vākšanā;
 - ii) process, kas nodrošina ar apzinātajiem apdraudējumiem saistīto drošības risku analīzi, novērtēšanu un kontroli;
 - iii) process, kurā nodrošina gaisa kuģa avārijas varbūtības samazināšanu līdz pamatoti iespējamam līmenim.

- 3) *Drošības garantija*
 - i) drošības situācijas uzraudzības un mērīšanas līdzekļi, ar ko pārbauda organizācijas darbību drošības jomā un apstiprina drošības riska kontroles pasākumu efektivitāti;
 - ii) process, kurā apzina izmaiņas, kas var ietekmēt drošības riska līmeni saistībā ar pakalpojumiem, un apzina un pārvalda drošības riskus, ko var radīt šīs izmaiņas;
 - iii) process, kurā uzrauga un novērtē SMS efektivitāti, lai varētu pastāvīgi uzlabot SMS vispārējo darbību;
- 4) *Drošības veicināšana*
 - i) mācību programma, kas nodrošina personāla apmācību un kompetenci SMS pienākumu pildīšanā;
 - ii) informēšana drošības jomā, kas nodrošina personāla informētību par SMS īstenošanu.

ATS.OR.205. Drošības novērtējums un izmaiņu nodrošināšana funkcionālā sistēmā

- a) Attiecībā uz jebkurām izmaiņām, kas paziņotas saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.045. punkta a) apakšpunkta 1. punktu, gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs:
 - 1) nodrošina drošības novērtējuma veikšanu attiecībā uz izmaiņu apjomu, kas ietver:
 - i) izmaināmos aprīkojuma, procedūru un personāla elementus;
 - ii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un pārējo funkcionālo sistēmu;
 - iii) saskarpunktus un mijiedarbību starp izmaināmajiem elementiem un kontekstu, kurā paredzēta ekspluatācija;
 - iv) izmaiņu dzīves ciklu no definēšanas līdz ekspluatācijai, tostarp nodošanu ekspluatācijā;
 - v) funkcionālās sistēmas plānotos traucētas darbības režīmus; un
 - 2) ar pietiekamu ticamību nodrošina, iesniedzot pilnīgu, dokumentētu un derīgu argumentu, ka drošības kritēriji, kas apzināti, piemērojot ATS.OR.210. punktu, ir derīgi, tiks izpildīti un paliks izpildīti.
- b) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka a) apakšpunktā minētais drošības novērtējums ietver:
 - 1) apdraudējumu apzināšanu;
 - 2) to drošības kritēriju noteikšanu un pamatošanu, kurus piemēro izmaiņām saskaņā ar ATS.OR.210. punktu;
 - 3) ar izmaiņām saistītās ietekmes riska analīzi;
 - 4) riska novērtēšanu un vajadzības gadījumā – riska mazināšanu attiecībā uz izmaiņām, lai varētu izpildīt piemērojamos drošības kritērijus;
 - 5) pārbaudi, vai:
 - i) novērtējums atbilst izmaiņu jomai, kā definēts a) apakšpunkta 1. punktā;
 - ii) izmaiņas atbilst drošības kritērijiem;
 - 6) to uzraudzības kritēriju specifikāciju, kuri nepieciešami, lai pierādītu, ka pakalpojums, ko nodrošina izmainītā funkcionālā sistēma, arī turpmāk būs atbilstošs drošības kritērijiem.

ATS.OR.210. Drošības kritēriji

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nosaka funkcionālās sistēmas izmaiņu pieņemamību drošības ziņā, analizējot riskus, ko rada izmaiņu ieviešana, attiecīgā gadījumā diferencējot pēc darbības veidiem un iesaistīto personu grupām.
- b) Izmaiņu pieņemamību drošības ziņā novērtē pēc īpašiem un pārbaudāmiem drošības kritērijiem, katru kritēriju izsakot kā nepārprotamu kvantitatīvu drošības riska līmeni vai kā citu mērījumu, kas saistīts ar drošības risku.

- c) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka drošības kritēriji:
- 1) ir pamatoti attiecībā uz konkrētām izmaiņām, ņemot vērā šo izmaiņu veidu;
 - 2) pēc izpildes rada pārliecību, ka funkcionālā sistēma pēc izmaiņām būs tikpat droša kā pirms šīm izmaiņām, vai arī gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs iesniedz argumentu, kas pamato, ka:
 - i) jebkuru drošības līmeņa pagaidu pazemināšanos kompensēs turpmāka drošības uzlabošanās; vai
 - ii) jebkura pastāvīga drošības līmeņa pazemināšanās rada citas labvēlīgas sekas;
 - 3) ja tos īsteno kopīgi, nodrošina, ka izmaiņas nerada nepieļaujamu risku pakalpojuma drošībai;
 - 4) veicina drošības uzlabojumus, kad vien pamatoti iespējams.

ATS.OR.215. Licencēšanas un medicīniskās sertifikācijas prasības gaisa satiksmes vadības dispečeriem

Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka gaisa satiksmes vadības dispečeri tiek pienācīgi licencēti un tiem ir derīga veselības apliecība saskaņā ar Regulu (ES) 2015/340.

3. SADAĻA. ĪPAŠĀS CIVĒCISKĀ FAKTORA PRASĪBAS GAISA SATIKSMES VADĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

ATS.OR.300. Joma

Šī sadaļa nosaka prasības, kas jāizpilda gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējam attiecībā uz cilvēku darbu, lai:

- a) novērstu un mazinātu risku, ka gaisa satiksmes vadības pakalpojumus sniedz gaisa satiksmes vadības dispečeri, kuriem ir problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu;
- b) novērstu un mazinātu spriedzes negatīvo ietekmi uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, lai nodrošinātu gaisa satiksmes drošību;
- c) novērstu un mazinātu noguruma negatīvo ietekmi uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, lai nodrošinātu gaisa satiksmes drošību.

ATS.OR.305. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzēju pienākumi attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeru problēmām ar psihoaktīvo vielu lietošanu

- a) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā un īsteno politiku ar saistītām procedūrām, lai nodrošinātu, ka problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu neietekmē gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanu.
- b) Neskarot noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK ⁽¹⁾, un piemērojamos valsts tiesību aktus attiecībā uz fizisku personu pārbaudēm, gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā un ievieš objektīvu, pārredzamu un nediskriminējošu procedūru, lai atklātu problēmas ar psihoaktīvo vielu lietošanu, kas rodas gaisa satiksmes vadības dispečeriem. Šajā procedūrā ņem vērā noteikumus, kas paredzēti Regulas (ES) 2015/340 ATCO.A.015. punktā.
- c) Procedūru, kas minēta b) apakšpunktā, apstiprina kompetentā iestāde.

ATS.OR.310. Spriedze

Saskaņā ar ATS.OR.200. punktu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs:

- a) izstrādā un atjaunina politiku gaisa satiksmes vadības dispečeru spriedzes pārvaldībai, tostarp īsteno kritisko incidentu radītās spriedzes pārvaldības programmu;
- b) nodrošina gaisa satiksmes vadības dispečerus ar izglītojošām un informējošām programmām par spriedzes novēršanu, tostarp attiecībā uz kritisko incidentu radīto spriedzi, tādējādi papildinot mācības par cilvēciskā faktora ietekmi, ko nodrošina saskaņā ar Regulas (ES) 2015/340 I pielikuma D apakšdaļas 3. un 4. iedaļu.

ATS.OR.315. Nogurums

Saskaņā ar ATS.OR.200. punktu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs:

- a) izstrādā un atjaunina politiku gaisa satiksmes vadības dispečeru noguruma pārvaldībai;
- b) nodrošina gaisa satiksmes vadības dispečerus ar informējošām programmām par noguruma novēršanu, tādējādi papildinot mācības par cilvēciskā faktora ietekmi, ko nodrošina saskaņā ar Regulas (ES) 2015/340 I pielikuma D apakšdaļas 3. un 4. iedaļu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

ATS.OR.320. Gaisa satiksmes vadības dispečeru dežūru sistēma(-as)

- a) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs izstrādā, ievieš un uzrauga dežūru sistēmu, lai pārvaldītu gaisa satiksmes vadības dispečeru profesionālā noguruma radītos riskus, droši izkārtojot darba un atpūtas periodu maiņu. Dežūru sistēmā gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs iekļauj šādus elementus:
- 1) maksimālo secīgo darba dienu skaitu, kurās dispečers veic darba pienākumus;
 - 2) maksimālo stundu skaitu, ko drīkst strādāt darba periodā;
 - 3) maksimālo laiku, kad bez pārtraukuma tiek nodrošināti gaisa satiksmes vadības pakalpojumi;
 - 4) darba periodu attiecību pret pārtraukumiem, nodrošinot gaisa satiksmes vadības pakalpojumus;
 - 5) minimālos atpūtas periodus;
 - 6) maksimālo secīgo darba periodu skaitu nakts laikā, ja attiecināms, atkarībā no attiecīgās gaisa satiksmes vadības struktūrvienības darba laika;
 - 7) minimālo atpūtas periodu pēc darba perioda nakts laikā;
 - 8) minimālo atpūtas periodu skaitu vienā dežūru ciklā.
- b) Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniedzējs dežūru sistēmas izstrādes un piemērošanas laikā apspriežas ar tiem gaisa satiksmes vadības dispečeriem, uz kuriem attieksies dežūru sistēma, vai, ja attiecināms, ar viņu pārstāvjiem, lai apzinātu un mazinātu riskus attiecībā uz nogurumu, ko var izraisīt pati šī dežūru sistēma.

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATS.TR)**1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS****ATS.TR.100. Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darba procedūras**

- a) Gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darba procedūras atbilst:
- 1) Īstenošanas regulai (ES) Nr. 923/2012; un
 - 2) standartiem, kas iekļauti turpmāk minētajos Čikāgas konvencijas pielikumos, ciktāl tie attiecas uz gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā gaisa telpā:
 - i) 10. pielikums par aeronavigācijas telesakariem, II sējums par sakaru procedūrām, tostarp arī ar PANS statusu, 6. izdevums, 2001. gada oktobris, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
 - ii) neskarot Regulu (ES) Nr. 923/2012, 11. pielikums par gaisa satiksmes pakalpojumiem, 13. izdevums, 2001. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 49 ieskaitot.
- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta prasībām attiecībā uz gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām, kas sniedz pakalpojumus izmēģinājuma lidojumu vajadzībām, kompetentā iestāde var noteikt nosacījumus un procedūras papildus vai alternatīvi tiem, kas iekļauti a) apakšpunktā, ja tas nepieciešams pakalpojumu sniegšanai izmēģinājuma lidojumu vajadzībām.

V PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-MET)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS METEOROLOĢISKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.OR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

MET.OR.100. Meteoroloģiskie dati un informācija

- a) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina ekspluatantiem, gaisa kuģu apkalpes locekļiem, gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām, meklēšanas un glābšanas dienestu struktūrvienībām, lidlauka ekspluatantiem, atgādījumu un negadījumu izmeklēšanas struktūrām un citiem pakalpojumu sniedzējiem un aviācijas uzņēmumiem meteoroloģisko informāciju, kas tiem nepieciešama attiecīgo pienākumu izpildei, kā to noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs apstiprina vēlamo darbības precizitātes līmeni attiecībā uz informāciju, ko nosūta darbības vajadzībām, tostarp šādas informācijas avotus, vienlaikus gādājot arī, ka šāda informācija tiek izplatīta laikus un atjaunināta pēc nepieciešamības.

MET.OR.105. Meteoroloģiskās informācijas saglabāšana

- a) Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs saglabā izplatīto meteoroloģisko informāciju vismaz 30 dienas no izdošanas dienas.
- b) Šo meteoroloģisko informāciju pēc pieprasījuma nodod izpētei un izmeklēšanai, un šim nolūkam to saglabā līdz izpētes vai izmeklēšanas beigām.

MET.OR.110. Meteoroloģiskās informācijas apmaiņas prasības

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka tam ir izstrādātas sistēmas un procesi, kā arī nodrošināta piekļuve piemērotām telesakaru iekārtām, lai:

- a) nodrošinātu apmaiņu ar operatīvo meteoroloģisko informāciju ar citiem meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējiem;
- b) laikus nodrošinātu nepieciešamo meteoroloģisko informāciju lietotājiem.

MET.OR.115. Meteoroloģiskie biļeteni

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par attiecīgo rajonu, nodrošina meteoroloģiskos biļetenus attiecīgajiem lietotājiem, izmantojot aeronavigācijas stacionāro pakalpojumu vai internetu.

MET.OR.120. Neatbilstību paziņošana globāla mēroga prognozēšanas centriem (WAFc)

Meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par attiecīgo rajonu, izmantojot WAFS BUFR datus, nekavējoties informē attiecīgo WAFc, ja tiek konstatētas vai paziņotas būtiskas neatbilstības ar WAFS nozīmīgajām laika prognozēm (SIGWX) attiecībā uz:

- a) apledošanu, turbulenci, aizsegtiem, biežiem vai ieslēptiem lietus gubmākoņiem vai lietus gubmākoņiem, kas rodas uz vētras līnijas, un smilšu un putekļu vētrām;
- b) vulkānu izvirdumiem vai radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā, kas ir būtiskas gaisa kuģu darbībai.

2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS

1. nodaļa. Prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām**MET.OR.200. Meteoroloģiskie ziņojumi un cita informācija**

- a) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija izplata:
 - 1) vietējos regulāros ziņojumus noteiktos laika intervālos vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā;
 - 2) vietējos speciālos ziņojumus vienīgi izplatīšanai izcelsmes lidlaukā;
 - 3) METAR ar pusstundas intervālu lidlaukos, kas apkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, izplatīšanai ārpus izcelsmes lidlauka.
- b) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija informē gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības un lidlauka aeronavigācijas informācijas dienestu par redzamības uz skrejceļa novērtēšanai izmantojamo automatizēto iekārtu izmantojamības statusa izmaiņām.
- c) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija informē saistīto gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienību un meteoroloģiskās novērošanas dienestu par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem.
- d) Aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija, apspriežoties ar attiecīgajām ATS struktūrvienībām, ekspluatantiem un citām iesaistītajām personām, izstrādā kritēriju sarakstu, lai nodrošinātu vietējos speciālos ziņojumus.

MET.OR.205. Meteoroloģiskās informācijas ziņošana

Lidlaukos, kas apkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija ziņo par:

- a) piezemes vēja virzienu un ātrumu;
- b) redzamība;
- c) redzamību uz skrejceļa, ja attiecināms;
- d) pašreizējiem laikapstākļiem lidlaukā un tā tuvumā;
- e) mākoņiem;
- f) gaisa temperatūru un rasas punkta temperatūru;
- g) atmosfēras spiedienu;
- h) papildu informāciju, ja attiecināms.

Ja to atļauj kompetentā iestāde, lidlaukos, kas neapkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija var ziņot tikai to daļu no meteoroloģiskās informācijas, kas ir būtiska lidojumu veidiem šajā lidlaukā. Minētos datus publicē aeronavigācijas informatīvajā izdevumā.

MET.OR.210. Meteoroloģisko elementu novērošana

Lidlaukos, kas apkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija novēro un/vai mēra:

- a) piezemes vēja virzienu un ātrumu;
- b) redzamību;
- c) redzamību uz skrejceļa, ja attiecināms;
- d) pašreizējos laikapstākļus lidlaukā un tā tuvumā;
- e) mākoņus;
- f) gaisa temperatūru un rasas punkta temperatūru;

- g) atmosfēras spiedienu;
- h) citas parādības, ja attiecināms.

Ja to atļauj kompetentā iestāde, lidlaukos, kas neapkalpo regulāros starptautiskos gaisa komercpārvadājumus, aeronavigācijas meteoroloģiskā stacija var novērot un/vai mērīt tikai to daļu no meteoroloģiskajiem elementiem, kas ir būtiska lidojumu veidiem šajā lidlaukā. Minētos datus publicē aeronavigācijas informatīvajā izdevumā.

2. nodaļa. Prasības lidlauka meteoroloģiskajiem birojiem

MET.OR.215. Prognozes un cita informācija

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) sagatavo un/vai iegūst prognozes un citu būtisku meteoroloģisko informāciju, kas nepieciešama attiecīgo funkciju veikšanai lidojumiem, uz kuriem tā attiecas, kā to noteikusi kompetentā iestāde;
- b) nodrošina prognozes un/vai brīdinājumus par vietējiem meteoroloģiskajiem apstākļiem lidlaukos, par kuriem tas ir atbildīgs;
- c) regulāri pārskata prognozes un brīdinājumus un nekavējoties izdod grozījumus, ja nepieciešams, un anulē jebkuru iepriekš izdotu tāda paša veida prognozi tai pašai vietai un ar tādu pašu derīguma termiņu vai šīs prognozes daļu;
- d) nodrošina instruktāžu, konsultācijas un lidojuma dokumentāciju gaisa kuģu apkalpes locekļiem un/vai citam lidojuma ekspluatācijas personālam;
- e) nodrošina klimatisko informāciju;
- f) nodrošina saistīto gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienību un meteoroloģiskās novērošanas dienestu ar saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem;
- g) nodrošina, ja attiecināms, meteoroloģisko informāciju meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienībām un uztur sakarus ar šīm meklēšanas un glābšanas dienesta struktūrvienībām visā meklēšanas un glābšanas darbu laikā;
- h) nodrošina meteoroloģisko informāciju attiecīgajām aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienībām, kam tā nepieciešama funkciju izpildei;
- i) sagatavo un/vai iegūst prognozes un citu būtisku meteoroloģisko informāciju, kas nepieciešama ATS struktūrvienību funkciju veikšanai saskaņā ar MET.OR.242. punktu;
- j) nodrošina saistīto gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienību, aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienību un meteoroloģiskās novērošanas dienestu ar saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā.

MET.OR.220. Lidlauka prognozes

- a) Lidlauka meteoroloģiskais birojs izdod lidlauka prognozes kā TAF noteiktā laikā.
- b) Izdodot TAF, lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina, lai jebkurā brīdī lidlaukā būtu spēkā ne vairāk kā tikai viena TAF.

MET.OR.225. Prognozes attiecībā uz nosēšanos

- a) Lidlauka meteoroloģiskais birojs sagatavo prognozes attiecībā uz nosēšanos, kā noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Šī prognoze attiecībā uz nosēšanos tiek izdota kā *TREND* prognoze.
- c) *TREND* prognozes derīguma termiņš ir divas stundas no brīža, kad izdots ziņojums, kas ir daļa no prognozes attiecībā uz nosēšanos.

MET.OR.230. Prognozes attiecībā uz pacelšanos

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) sagatavo prognozes attiecībā uz pacelšanos, kā to noteikusi kompetentā iestāde;
- b) piegādā prognozes attiecībā uz pacelšanos ekspluatantiem un gaisa kuģu apkalpes locekļiem pēc to pieprasījuma trīs stundu laikā pirms plānotā izlidošanas laika.

MET.OR.235. Lidlauka brīdinājumi un brīdinājumi par vēja nobīdi

Lidlauka meteoroloģiskais birojs:

- a) nodrošina lidlauka brīdinājumu informāciju;
- b) sagatavo brīdinājumus par vēja nobīdi lidlaukiem, kur vēja nobīde tiek uzskatīta par būtisku, saskaņā ar vietējo vienošanos ar attiecīgo ATS struktūrvienību un attiecīgajiem ekspluatantiem;
- c) lidlaukos, kur vēja nobīdi nosaka, izmantojot automatizētas, uz zemes izvietotas vēja nobīdes attālās uzrādes vai detekcijas iekārtas, izdod brīdinājumus par vēja nobīdi, ko ģenerē šīs sistēmas;
- d) anulē brīdinājumus, kad apstākļi ir mainījušies un/vai vairs nav paredzama to rašanās lidlaukā.

MET.OR.240. Informācija ekspluatantu un gaisa kuģu apkalpes locekļu lietošanai

- a) Lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina ekspluatantus un gaisa kuģu apkalpes locekļus ar:
 - 1) prognozēm, ko sagatavo WAFS par elementiem, kas minēti MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 1. un 2. punktā;
 - 2) METAR vai SPECI, tostarp TREND prognozēm, TAF vai grozītām TAF attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem un attiecībā uz pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un rezerves lidlaukiem lidojuma galamērķī;
 - 3) lidlauka prognozēm attiecībā uz pacelšanos;
 - 4) SIGMET un īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa attiecībā uz visu maršrutu;
 - 5) konsultatīvu informāciju par vulkāniskajiem pelniem un tropiskajiem cikloniem attiecībā uz visu maršrutu;
 - 6) lidojumu rajona prognozēm lidojumiem mazā augstumā diagrammas veidā, kas sagatavota, lai pamatotu AIRMET ziņojuma izdošanu, un AIRMET ziņojumu lidojumiem mazā augstumā attiecībā uz visu maršrutu;
 - 7) lidlauka brīdinājumiem attiecībā uz vietējo lidlauku;
 - 8) meteoroloģiskā satelīta attēliem;
 - 9) uz zemes izvietota laikapstākļu radara informāciju.
- b) Ja meteoroloģiskā informācija, kas iekļaujama lidojuma dokumentācijā, būtiski atšķiras no tās, kas iesniegta lidojuma plānošanai, lidlauka meteoroloģiskais birojs:
 - 1) nekavējoties informē attiecīgo ekspluatantu vai gaisa kuģa apkalpi;
 - 2) ja iespējams, iesniedz grozītu meteoroloģisko informāciju, vienojoties ar ekspluatantu.

MET.OR.242. Informācija, kas sniedzama gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām

- a) Ja nepieciešams, lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina saistītā lidlauka vadības torni ar:
 - 1) vietējiem regulārajiem un speciālajiem ziņojumiem, METAR, TAF un TREND prognozēm un to grozījumiem;
 - 2) SIGMET un AIRMET informāciju, brīdinājumiem par vēja nobīdi un lidlauka brīdinājumiem;
 - 3) jebkuru papildu meteoroloģisko informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī, piemēram, ar prognozēm par piezemes vēju, lai noteiktu iespējamo skrejceļa maiņu;
 - 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots SIGMET, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā lidlauka vadības tornis;
 - 5) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkānu izvirdumiem, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā lidlauka vadības tornis.
- b) Lidlauka meteoroloģiskais birojs nodrošina saistīto pieejas kontroles struktūrvienību ar:
 - 1) vietējiem regulārajiem un speciālajiem ziņojumiem, METAR, TAF un TREND prognozēm un to grozījumiem;
 - 2) SIGMET un AIRMET informāciju, brīdinājumiem par vēja nobīdi un attiecīgajiem īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa un lidlauka brīdinājumiem;

- 3) jebkuru papildu meteoroloģisko informāciju, par ko vienojas vietējā līmenī;
- 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā pieejas kontroles struktūrvienība;
- 5) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkānu izvirdumiem, ja tā vienojas lidlauka meteoroloģiskais birojs un attiecīgā pieejas kontroles struktūrvienība.

3. nodaļa. Prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem

MET.OR.245. Meteoroloģiskā novērošana un cita informācija

Meteoroloģiskās novērošanas dienests savas atbildības ietvaros:

- a) pastāvīgi novēro meteoroloģiskos apstākļus, kas ietekmē gaisa kuģu darbību;
- b) sadarbojas ar organizāciju, kas atbild par *NOTAM* un/vai *ASHTAM* izdošanu, lai varētu nodrošināt konsekvenci meteoroloģiskajā informācijā par vulkāniskajiem pelniem, kas tiek iekļauta *SIGMET* un *NOTAM* un/vai *ASHTAM* ziņojumos;
- c) sadarbojas ar izvēlētiem vulkānu novērošanas centriem, lai nodrošinātu, ka informācija par vulkānisko aktivitāti tiek saņemta efektīvi un savlaicīgi;
- d) nodrošina saistītos *VAAC* ar saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma, vulkānu izvirdumiem un vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*;
- e) nodrošina aeronavigācijas informācijas dienesta struktūrvienības ar saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā rajonā vai blakus rajonos, kur tas veic regulāru novērošanu, par ko vēl nav izdots *SIGMET*;
- f) nodrošina saistīto lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru un lidojumu informācijas centru (*ACC/FIC*), ja nepieciešams, ar attiecīgu:
 - 1) *METAR*, iekļaujot tajā pašreizējā spiediena datus lidlaukos un citās vietās, *TAF* un *TREND* prognozes un to grozījumus;
 - 2) prognozi par vējiem un gaisa temperatūru augšējos atmosfēras slāņos un būtiskām meteoroloģiskajām parādībām maršrutā un tās grozījumiem, *SIGMET* un *AIRMET* informāciju un attiecīgiem īpašajiem ziņojumiem no gaisa kuģa;
 - 3) jebkuru citu meteoroloģisko informāciju, kas vajadzīga *ACC/FIC*, lai varētu izpildīt gaisa kuģu pieprasījumus lidojuma laikā;
 - 4) saņemto informāciju par vulkānisko pelnu mākoņiem, par ko vēl nav izdots *SIGMET*, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*;
 - 5) saņemto informāciju par radioaktīvo vielu izplūdēm atmosfērā, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*;
 - 6) konsultatīvu informāciju par tropiskajiem cikloniem, ko izdevis *TCAC* savas atbildības ietvaros;
 - 7) konsultatīvu informāciju par vulkāniskajiem pelniem, ko izdevis *VAAC* savas atbildības ietvaros;
 - 8) saņemto informāciju par vulkānisko aktivitāti pirms izvirduma un/vai vulkānu izvirdumiem, ja tā vienojas meteoroloģiskās novērošanas dienests un *ACC/FIC*.

MET.OR.250. *SIGMET* ziņojumi

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

- a) nodrošina un izplata *SIGMET* ziņojumus;
- b) nodrošina *SIGMET* ziņojuma anulēšanu, kad attiecīgā parādība vairs neturpinās vai vairs nav gaidāma tās rašanās rajonā, uz kuru attiecas *SIGMET* ziņojums;
- c) nodrošina, ka *SIGMET* ziņojuma derīguma termiņš nepārsniedz četras stundas un īpašajā gadījumā, kad *SIGMET* ziņojums attiecas uz vulkānisko pelnu mākoņiem un tropiskajiem cikloniem, to var pagarināt līdz sešām stundām;
- d) nodrošina, ka *SIGMET* ziņojumi tiek izdoti ne vairāk kā četras stundas pirms derīguma termiņa sākšanās un īpašajā gadījumā, kad *SIGMET* ziņojums attiecas uz vulkānisko pelnu mākoņiem un tropiskajiem cikloniem, tiklīdz kļūst iespējams, bet ne vairāk kā 12 stundas pirms derīguma termiņa sākšanās, atjauninot to vismaz ik pēc sešām stundām.

MET.OR.255 AIRMET ziņojumi

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

- a) nodrošina un izplata AIRMET ziņojumus, ja kompetentā iestāde ir noteikusi, ka satiksmes blīvums zemāk par lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams, prasa rajona prognožu izdošanu un izplatīšanu šādām darbībām;
- b) anulē AIRMET ziņojumu, kad attiecīgā parādība vairs neturpinās vai vairs nav gaidāma tās rašanās šajā rajonā;
- c) nodrošina, ka AIRMET ziņojuma derīguma termiņš nepārsniedz četras stundas.

MET.OR.260. Lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā

Meteoroloģiskās novērošanas dienests:

- a) nodrošina lidojumu rajona prognozi lidojumiem mazā augstumā, ja satiksmes blīvums zemāk par lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams, prasa regulāru lidojumu rajona prognožu izdošanu un izplatīšanu šādām darbībām;
- b) nodrošina, ka lidojumu rajona prognožu lidojumiem mazā augstumā izdošanas biežums, veids un konstants derīguma termiņš vai periods, kā arī kritēriji to grozīšanai, ir tādi, kā noteikusi kompetentā iestāde;
- c) nodrošina, ka lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā, kas sagatavotas, lai pamatotu AIRMET ziņojuma izdošanu, tiek izdotas ik pēc sešām stundām ar derīguma termiņu sešas stundas un nosūtītas attiecīgajiem meteoroloģiskās novērošanas dienestiem ne vēlāk kā vienu stundu pirms šā derīguma termiņa sākuma.

4. nodaļa. Prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajam centram (VAAC)**MET.OR.265. Vulkanisko pelnu konsultatīvā centra pienākumi**

Vulkānisko pelnu konsultatīvais centrs savas atbildības ietvaros:

- a) ja sākas vai ir gaidāms vulkāna izvirdums vai tiek ziņots par vulkāniskajiem pelniem, sniedz konsultatīvu informāciju par vulkānisko pelnu mākoņa lielumu un paredzamo kustību:
 - 1) Eiropas aviācijas krīzes koordinācijas vienībai;
 - 2) meteoroloģiskās novērošanas dienestiem, kas apkalpo tā atbildības rajonā esošos lidojumu informācijas rajonus, kas var tikt ietekmēti;
 - 3) ekspluatantiem, lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centriem un lidojumu informācijas centriem, kas apkalpo tā atbildības rajonā esošos lidojumu informācijas rajonus, kas var tikt ietekmēti;
 - 4) globāla mēroga prognozēšanas centriem, starptautiskajām OPMET datu bankām, starptautiskajiem NOTAM birojiem un centriem, kas, noslēdzot reģionālu aeronavigācijas nolīgumu, norīkoti aeronavigācijas stacionārā pakalpojuma satelīta izplatīšanas sistēmu ekspluatācijai;
 - 5) citiem VAAC, kuru atbildības rajoni var tikt skarti.
- b) sadarbojas ar izvēlētiem vulkānu novērošanas centriem, lai nodrošinātu, ka informācija par vulkānisko aktivitāti tiek saņemta efektīvi un savlaicīgi;
- c) nodrošina konsultatīvu meteoroloģisko informāciju, kas minēta a) apakšpunktā, vismaz ik pēc sešām stundām līdz brīdim, kad vulkānisko pelnu mākonis vairs nav identificējams satelīta datus un vairs netiek saņemti jauni meteoroloģiskie ziņojumi par vulkāniskajiem pelniem no attiecīgā rajona, kā arī vairs netiek ziņots par vulkāna izvirdumiem; un
- d) nodrošina novērošanu 24 stundas diennaktī.

5. nodaļa. Prasības tropisko ciklonu konsultatīvajam centram (TCAC)

MET.OR.270. Tropisko ciklonu konsultatīvā centra pienākumi

Tropisko ciklonu konsultatīvais centrs izdod:

- a) konsultatīvu informāciju par ciklona centra atrašanās vietu, tā kustības virzienu un ātrumu, spiedienu centrā un maksimālo piezemes vēju centra tuvumā, kuru saīsinātā vienkāršā valodā iesniedz:
 - 1) meteoroloģiskās novērošanas dienestiem savā atbildības rajonā;
 - 2) citiem TCAC, kuru atbildības rajoni var tikt skarti;
 - 3) globāla mēroga prognozēšanas centriem, starptautiskajām OPMET datu bankām un centriem, kas atbild par aeronavigācijas stacionārā pakalpojuma satelīta izplatīšanas sistēmu ekspluatāciju;
- b) atjauninātu konsultatīvu informāciju meteoroloģiskās novērošanas dienestiem par katru tropisko ciklonu, ja nepieciešams, bet vismaz ik pēc sešām stundām.

6. nodaļa. Prasības globāla mēroga prognozēšanas centram (WAFC)

MET.OR.275. Globāla mēroga prognozēšanas centra pienākumi

- a) WAFC digitālā veidā nodrošina:
 - 1) koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes par:
 - i) vēju augšējos atmosfēras slāņos;
 - ii) gaisa temperatūru un gaisa mitrumu augšējos atmosfēras slāņos;
 - iii) lidojuma līmeņu ģeopotenciālo augstumu;
 - iv) lidojuma līmeni un temperatūru troposfēras saskarē ar stratosfēru;
 - v) maksimālā vēja virzienu, ātrumu un lidojuma līmeni;
 - vi) lietus gubmākoņiem;
 - vii) apledojumu;
 - viii) turbulenci;
 - 2) globālās prognozes par būtiskām meteoroloģiskām (SIGWX) parādībām, tostarp par vulkānisko aktivitāti un radioaktīvo vielu izplūdēm.
- b) WAFC nodrošina, lai globāla mēroga prognozēšanas sistēmas informācija digitālā veidā tiktu nosūtīta, izmantojot bināro datu sakaru tehnoloģijas.

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS METEOROĻĪSKO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (MET.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

MET.TR.115. Meteoroloģiskie biļeteni

- a) Meteoroloģiskie biļeteni satur virsrakstu, kas sastāv no:
 - 1) četrus burtus un divus ciparus identifikatora;
 - 2) ICAO četrus burtus atrašanās vietas indikatora, kas atbilst tā meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēja ģeogrāfiskajai atrašanās vietai, kurš izstrādājis vai aizpildījis meteoroloģisko biļetenu;
 - 3) datuma-laika grupas;
 - 4) ja nepieciešams, triju burtu indikatora.
- b) Meteoroloģiskie biļeteni, kuri satur darbības meteoroloģisko informāciju, kas nosūtāma, izmantojot AFTN, ir iekļaujami AFTN ziņojuma formāta teksta daļā.

2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS

1. nodaļa. Tehniskās prasības aeronavigācijas meteoroloģiskajām stacijām**MET.TR.200. Meteoroloģiskie ziņojumi un cita informācija**

- a) Vietējie regulārie un vietējie speciālie ziņojumi un METAR satur šādu informāciju, kas izkārtota norādītajā secībā:
- 1) ziņojuma veida identifikācija;
 - 2) atrašanās vietas indikators;
 - 3) novērojuma laiks;
 - 4) norāde par automatizētu vai iztrūkstošu ziņojumu, ja attiecināms;
 - 5) piezemes vēja virzienu un ātrumu;
 - 6) redzamība;
 - 7) redzamība uz skrejceļa, ja ir izpildīti ziņošanas kritēriji;
 - 8) pašreizējie laikapstākļi;
 - 9) mākoņu daudzums, mākoņu veids tikai attiecībā uz lietus gubmākoņiem un vertikāliem gubmākoņiem, mākoņu zemākās robežas augstums vai, ja ir izmērīta, vertikālā redzamība;
 - 10) gaisa temperatūra un rāsas punkta temperatūra;
 - 11) QNH un, ja attiecināms, vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos arī QFE;
 - 12) papildu informācija, ja attiecināms.
- b) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos:
- 1) ja piezemes vējš tiek novērots no vairāk nekā vienas atrašanās vietas gar skrejceļu, norāda atrašanās vietas, kurām šie lielumi ir reprezentatīvi;
 - 2) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu un novēro piezemes vēju saistībā ar šiem skrejceļiem, norāda pieejamos vēja lielumus katram skrejceļam, kā arī paziņo, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas;
 - 3) paziņojot novirzes no vidējā vēja virziena saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunkta B punktu, norāda divus galējos virzienus, starp kuriem mainās piezemes vējš;
 - 4) paziņojot novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunkta 3. punkta iii) apakšpunktu, tās norāda kā sasniegtā vēja ātruma maksimālos un minimālos lielumus.
- c) METAR
- 1) METAR izdod saskaņā ar veidni, kas iekļauta 1. papildinājumā, un izplata kā METAR kodētu veidlapu, kā paredz Pasaules Meteoroloģijas organizācija.
 - 2) Ja METAR izplata digitālā veidā, tam:
 - i) jābūt formatētam saskaņā ar globāli sadarbījamu informācijas apmaiņas modeli, un tajā jāizmanto ģeogrāfiskā iezīmēšanas valoda (GML);
 - ii) jāpievieno atbilstoši metadati.
 - 3) METAR iesniedz nosūtīšanai ne vēlāk kā piecas minūtes pēc faktiskā novērojuma laika.
- d) Informāciju par redzamību, redzamību uz skrejceļa, pašreizējiem laikapstākļiem un mākoņu daudzumu, mākoņu veidu un mākoņu zemākās robežas augstumu visos meteoroloģiskajos ziņojumos aizstāj ar terminu CAVOK, ja novērošanas laikā vienlaikus iestājas šādi apstākļi:
- 1) redzamība vismaz 10 km, un nav ziņots par sliktāko redzamību;
 - 2) nav lidojumiem nozīmīgu mākoņu;
 - 3) nav aviācijai nozīmīgu laikapstākļu.

- e) Kritēriju sarakstā vietējo speciālo ziņojumu sniegšanai iekļauj:
- 1) tos lielumus, kas vistuvāk atbilst lidlauku izmantojošo ekspluatantu ekspluatācijas minimumiem;
 - 2) tos lielumus, kas atbilst citām vietējām ATS struktūrvienību un ekspluatantu prasībām;
 - 3) gaisa temperatūras paaugstināšanos par 2 °C vai vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā vietējā ziņojumā norādīto, vai citu robežlielumu, ja tā vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji, attiecīgā ATS struktūrvienība un attiecīgie ekspluatanti;
 - 4) pieejamo papildu informāciju par nozīmīgu meteoroloģisko apstākļu iestāšanos pieejas un augstuma uzņemšanas zonās;
 - 5) ja piemēro trokšņa mazināšanas procedūras un novirze no vidējā piezemes vēja ātruma izmainās par 5 kt (2,5 m/s) vai vairāk, salīdzinot ar to, kāda tā bija iepriekšējā vietējā ziņojuma laikā, vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 15 kt (7,5 m/s) vai vairāk;
 - 6) ja vidējais piezemes vēja virziens izmainās par 60° vai vairāk, salīdzinot ar to, kāds norādīts iepriekšējā ziņojumā, vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 10 kt (5 m/s) vai vairāk;
 - 7) ja vidējais piezemes vēja ātrums izmainās par 10 kt (5 m/s) vai vairāk, salīdzinot ar to, kāds norādīts iepriekšējā vietējā ziņojumā;
 - 8) ja novirze no vidējā piezemes vēja ātruma (brāzmas) izmainās par 10 kt (5 m/s) vai vairāk, salīdzinot ar to, kāda tā bija iepriekšējā vietējā ziņojuma laikā, vidējo ātrumu pirms un/vai pēc tam, kad izmaiņas sasniedz 15 kt (7,5 m/s) vai vairāk;
 - 9) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai ja mainās tās intensitāte:
 - i) sasalstoši nokrišņi;
 - ii) mērens vai liels nokrišņu daudzums, tostarp lietusgāzes; un
 - iii) pērkona negaiss ar nokrišņiem;
 - 10) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām:
 - i) sasalstoša migla;
 - ii) pērkona negaiss bez nokrišņiem;
 - 11) ja mākoņu segas apjoms zemāk par 1 500 pēdām (450 m) mainās:
 - i) no izklaidu (SCT) vai mazāk uz izkļiedētu (BKN) vai vienlaidu (OVC); vai
 - ii) no BKN vai OVC uz SCT vai mazāk.
- f) Ja tā vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs un kompetentā iestāde, vietējos speciālos ziņojumus izdod, tiklīdz iestājas šādas izmaiņas:
- 1) ja vējš mainās ekspluatācijai nozīmīgu lielumu robežās. Robežlielumus nosaka meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, apspriežoties ar attiecīgo ATS struktūrvienību un attiecīgajiem ekspluatantiem un ņemot vērā vēja maiņu, kas:
 - i) liek nomainīt izmantojamo(-os) skrejceļu(-us);
 - ii) liecina, ka skrejceļa ceļavēja un sānvēja komponentes ir mainījušās to lielumu robežās, kas raksturo galvenās ekspluatācijas robežvērtības tipiskiem gaisa kuģiem, kurus ekspluatē attiecīgajā lidlaukā;
 - 2) ja redzamība uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai ir tos pārsniegusi vai ja redzamība pasliktinās un ir samazinājusies zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem:
 - i) 800, 1 500 vai 3 000 m;
 - ii) 5 000 m gadījumos, kad lielu lidojumu skaitu veic saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem;
 - 3) ja redzamība uz skrejceļa uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai ir tos pārsniegusi vai ja redzamība uz skrejceļa pasliktinās un ir samazinājusies zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem: 50, 175, 300, 550 vai 800 m;

- 4) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai ja mainās tās intensitāte:
 - i) putekļu vētra;
 - ii) smilšu vētra;
 - iii) piltuvveida mākonis (viesuļvētra vai ūdensstabs virpuļvētras laikā);
- 5) ja iestājas vai izbeidzas kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām:
 - i) putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);
 - ii) putekļu, smilšu vai sniega pūte;
 - iii) brāzmas;
- 6) ja BKN vai OVC apjoma zemākā mākoņu slāņa zemākās robežas augstums palielinās un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai ir tos pārsniedzis vai ja BKN vai OVC apjoma zemākā mākoņu slāņa zemākās robežas augstums samazinās un ir pārsniedzis vienu vai vairākus šādus lielumus:
 - i) 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas (30, 60, 150 vai 300 m);
 - ii) 1 500 pēdas (450 m) gadījumos, kad lielu lidojumu skaitu veic saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem;
- 7) ja debesis ir apmākušās un vertikālā redzamība uzlabojas un mainās uz vienu vai vairākiem šādiem lielumiem vai ir tos pārsniegusi vai ja vertikālā redzamība pasliktinās un ir samazinājusies zem viena vai vairākiem šādiem lielumiem: 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas (30, 60, 150 vai 300 m);
- 8) jebkuri citi kritēriji, pamatojoties uz vietējiem lidlauka ekspluatācijas minimumiem, par ko vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēji un ekspluatanti.

MET.TR.205. Meteoroloģiskās informācijas ziņošana

- a) Piezemes vēja virziens un ātrums
 - 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR piezemes vēja virzienu un ātrumu paziņo soļos attiecīgi pa desmit pilniem grādiem un 1 kt (0,5 m/s).
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti līdz tuvākajam skalas solim.
 - 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR:
 - i) norāda mērvienības, kas izmantotas vēja ātruma apzīmēšanai;
 - ii) novirzes no vidējā vēja virziena pēdējo desmit minūšu laikā paziņo šādā veidā, ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk (alternatīvi):
 - A) ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk un mazāka nekā 180° un vēja ātrums ir 3 kt (1,5 m/s) vai vairāk, šīs virziena novirzes paziņo kā divus galējus virzienus, starp kuriem mainījies piezemes vējš;
 - B) ja kopējā novirze ir 60° vai vairāk un mazāka nekā 180° un vēja ātrums ir mazāks nekā 3 kt (1,5 m/s), vēja virzienu paziņo kā mainīgu, nenorādot vidējo vēja virzienu;
 - C) ja kopējā novirze ir 180° vai vairāk, vēja virzienu paziņo kā mainīgu, nenorādot vidējo vēja virzienu;

- iii) novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) pēdējo desmit minūšu laikā paziņo, ja maksimālais vēja ātrums pārsniedz vidējo ātrumu par (alternatīvi):
 - A) 5 kt (2,5 m/s) vai vairāk, vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos, kad piemēro trokšņa mazināšanas procedūras;
 - B) 10 kt (5 m/s) vai vairāk, citos gadījumos;
 - iv) paziņojot vēja ātrumu, kas mazāks nekā 1 kt (0,5 m/s), to apzīmē kā bezvēju;
 - v) paziņojot vēja ātrumu, kas sasniedz 100 kt (50 m/s) vai vairāk, to apzīmē kā lielāku par 99 kt (49 m/s);
 - vi) paziņojot novirzes no vidējā vēja ātruma (brāzmas) saskaņā ar MET.TR.205. punkta a) apakšpunktu, paziņo sasniegtā vēja ātruma maksimālo lielumu;
 - vii) ja desmit minūšu laikposms ietver ievērojamu pārtraukumu vēja virzienā un/vai ātrumā, paziņo tikai novirzes no vidējā vēja virziena un vidējā vēja ātruma, kas iestājušās pēc pārtraukuma.
- b) Redzamība
- 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR redzamību paziņo soļos pa 50 m, ja redzamība ir mazāka nekā 800 m; soļos pa 100 m, ja tā ir 800 m vai vairāk, bet mazāka nekā 5 km; viena kilometra soļos, ja redzamība ir 5 km vai vairāk, bet mazāka nekā 10 km; un to norāda kā 10 km, ja redzamība ir 10 km vai vairāk, izņemot gadījumus, kad piemēro CAVOK izmantošanas nosacījumus.
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.
 - 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos redzamību gar skrejceļu(-iem) paziņo kopā ar mērvienībām, ko izmanto redzamības izteikšanai.
- c) Redzamība uz skrejceļa (RVR)
- 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR redzamību uz skrejceļa paziņo soļos pa 25 m, ja tā ir mazāka nekā 400 m; soļos pa 50 m, ja tā ir robežās no 400 līdz 800 m; un soļos pa 100 m, ja tā pārsniedz 800 m.
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.
 - 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR:
 - i) ja RVR pārsniedz maksimālo lielumu, ko var konstatēt izmantotā sistēma, vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos to paziņo ar saīsinājumu ABV un METAR to paziņo ar saīsinājumu P, kam seko maksimālais lielums, kuru sistēma var konstatēt;
 - ii) ja RVR ir mazāka par minimālo lielumu, ko var konstatēt izmantotā sistēma, vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos to paziņo ar saīsinājumu BLW un METAR to paziņo ar saīsinājumu M, kam seko minimālais lielums, kuru sistēma var konstatēt.
 - 4) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos:
 - i) norāda izmantotās mērvienības;
 - ii) ja RVR novēro tikai no vienas vietas gar skrejceļu, piemēram, no zemskares zonas, to iekļauj, nenorādot atrašanās vietu;
 - iii) ja RVR novēro no vairāk nekā vienas vietas gar skrejceļu, vispirms paziņo lielumu, kas raksturo zemskares zonu, tad lielumus, kas raksturo viduspunktu un apstāšanās gala punktu, norādot arī atrašanās vietas, ko raksturo šie lielumi;
 - iv) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu, paziņo pieejamos RVR lielumus katram skrejceļam, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.
- d) Pašreizējās meteoroloģiskās parādības
- 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos novērotās pašreizējās meteoroloģiskās parādības paziņo pēc to veida un parametriem un, ja nepieciešams, klasificē pēc intensitātes.

- 2) METAR novērotās pašreizējās meteoroloģiskās parādības paziņo pēc to veida un parametriem un, ja nepieciešams, klasificē pēc intensitātes vai tuvuma lidlaukam.
- 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR, ja nepieciešams, paziņo šādas pašreizējo meteoroloģisko parādību īpašības, izmantojot attiecīgus saīsinājumus un būtiskos kritērijus.
 - i) Pērkona negaiss (TS)

Izmanto, paziņojot par pērkona negaisu ar nokrišņiem. Ja lidlaukā desmit minūšu laikā pirms novērojuma laika ir izdzirdēts pērkons vai novērots zibens, bet lidlaukā nav konstatēti nokrišņi, saīsinājumu TS izmanto bez klasificēšanas.
 - ii) Sasalšana (FZ)

Atdzesēti ūdens pilieni vai nokrišņi, ko izmanto, raksturojot pašreizējo laikapstākļu veidus saskaņā ar 1. papildinājumu.
- 4) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR:
 - i) pēc vajadzības izmanto vienu vai vairākus, bet ne vairāk kā trīs pašreizējo meteoroloģisko parādību saīsinājumus kopā ar norādi, ja attiecināms, par to parametriem un intensitāti vai tuvumu lidlaukam, lai varētu sniegt pilnīgu priekšstatu par pašreizējiem laikapstākļiem, kas nozīmīgi lidojumiem;
 - ii) vispirms iekļauj attiecīgu norādi par intensitāti vai tuvumu, tad attiecīgi paziņo šo meteoroloģisko parādību īpašības un veidu;
 - iii) ja novēro divus dažādus meteoroloģisko parādību veidus, tos paziņo divās atsevišķās grupās, un intensitātes vai tuvuma rādītājs attiecas uz meteoroloģisko parādību, kas seko šim rādītājam. Tomēr dažāda veida nokrišņus, kas iestājušies novērojuma laikā, paziņo kā vienu grupu, vispirms norādot dominējošo nokrišņu veidu, pirms kura iekļauj tikai vienu intensitātes apzīmētāju, kas attiecas uz kopējo nokrišņu intensitāti.
- e) Mākoņi
 - 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR mākoņu zemākās robežas augstumu paziņo soļos pa 100 pēdām (30 m) līdz 10 000 pēdām (3 000 m).
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam skalas solim.
 - 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos:
 - i) norāda mērvienības, ko izmanto mākoņu zemākās robežas augstuma un vertikālās redzamības izteikšanai;
 - ii) ja izmanto vairāk nekā vienu skrejceļu un mākoņu zemākās robežas augstumu novēro, izmantojot šo skrejceļu instrumentus, paziņo katram skrejceļam pieejamo mākoņu zemākās robežas augstumu, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.
- f) Gaisa temperatūra un rāsas punkta temperatūra
 - 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR gaisa temperatūru un rāsas punkta temperatūru paziņo soļos pa pilniem grādiem pēc Celsija.
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti līdz tuvākajam pilnajam grādam pēc Celsija, bet novērotie lielumi, kas izteikti kā 0,5°, tiek noapaļoti līdz nākamajam augstākajam pilnajam grādam pēc Celsija.
 - 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR norāda temperatūru zem 0 °C.
- g) Atmosfēras spiediens
 - 1) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos un METAR QNH un QFE aprēķina hektopaskāļu desmitdaļās un paziņo soļos pa pilniem hektopaskāļiem, norādot četrus ciparus.
 - 2) Visi novērotie lielumi, kas neiekļaujas izmantotajā ziņojuma skalā, tiek noapaļoti uz leju līdz tuvākajam zemākajam pilnajam hektopaskāļam.

- 3) Vietējos regulārajos un vietējos speciālajos ziņojumos:
 - i) norāda QNH;
 - ii) regulāri norāda QFE, ja to pieprasa lietotāji vai ja par to vietējā līmenī vienojas meteoroloģisko pakalpojumu sniedzējs, ATS struktūrvienība un attiecīgie ekspluatanti;
 - iii) norāda mērvienības, kas izmantotas QNH un QFE lielumu izteikšanai;
 - iv) ja QFE lielumi ir nepieciešami par vairāk nekā vienu skrejceļu, paziņo nepieciešamos QFE lielumus katram skrejceļam, kā arī norāda, uz kuru skrejceļu šie lielumi attiecas.
- 4) METAR iekļauj tikai QNH lielumus.

MET.TR.210. Meteoroloģisko elementu novērošana

Turpmāk minētos meteoroloģiskos elementus novēro un/vai mēra ar konkrētu precizitāti un izplata, izmantojot automatizētu vai daļēji automatizētu meteoroloģiskās novērošanas sistēmu.

a) Piezemes vēja virziens un ātrums

Mēra vidējo piezemes vēja virzienu un vidējo piezemes vēja ātrumu, kā arī būtiskas novirzes no vēja virziena un ātruma (brāzmas), un to paziņo attiecīgi pilnos grādos un mezglos.

1) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto, lai mēritu piezemes vēja virzienu un piezemes vēja ātrumu, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

2) Displejs

Meteoroloģiskajā stacijā uzstāda ar katru sensoru savienotus displejus, kas attēlo piezemes vēju. Displejus meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot skrejceļu un skrejceļa daļu, ko uzrauga katrs sensors.

3) Vidējā lieluma noteikšana

Vidējā lieluma noteikšanas periods attiecībā uz piezemes vēja novērojumiem ir:

- i) 2 minūtes attiecībā uz vietējiem regulārajiem un vietējiem speciālajiem ziņojumiem un vēja attēlošanu displejos ATS struktūrvienībās;
- ii) 10 minūtes attiecībā uz METAR, izņemot gadījumus, kad šis desmit minūšu periods ietver ievērojamu pārtraukumu vēja virzienā un/vai ātrumā; vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi datus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma; līdz ar to laika intervālu šādā situācijā attiecīgi saīsina.

b) Redzamība

1) Redzamību mēra vai novēro un paziņo metros vai kilometros.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto redzamības mērīšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

3) Displeji

Ja redzamības mērīšanai izmanto instrumentālas sistēmas, meteoroloģiskajā stacijā uzstāda redzamības displejus, kas savienoti ar katru sensoru. Displejus meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, šos displejus nepārprotami iezīmē, norādot zonu, ko uzrauga katrs sensors.

4) Vidējā lieluma noteikšana

Vidējā lieluma noteikšanas periods ir desmit minūtes attiecībā uz METAR, izņemot gadījumus, kad šis desmit minūšu periods tieši pirms novērojuma ietver ievērojamu redzamības pārtraukumu, un tādā gadījumā vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi lielumus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma.

c) Redzamība uz skrejceļa (RVR)

1) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto RVR novērtēšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt novērojumus.

2) Instrumentālas sistēmas

Instrumentālas sistēmas, kuru pamatā ir transmisijas mērītāji vai priekšējās izkliedes mērītāji, izmanto, lai novērtētu RVR uz skrejceļiem, kas paredzēti II un III kategorijas instrumentālās pieejas un nosēšanās darbībām, un I kategorijas instrumentālās pieejas un nosēšanās darbībām, kā noteikusi kompetentā iestāde.

3) Displejs

Nosakot RVR ar instrumentālu sistēmu palīdzību, meteoroloģiskajā stacijā uzstāda vienu vai, ja nepieciešams, vairākus displejus. Displejus meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, displejus nepārprotami iezīmē, norādot skrejceļu un skrejceļa daļu, ko uzrauga katrs sensors.

4) Vidējā lieluma noteikšana

i) Ja RVR novērtēšanai izmanto instrumentālas sistēmas, to rezultātus atjaunina vismaz ik pēc 60 sekundēm, lai nodrošinātu kārtējos reprezentatīvos lielumus.

ii) Vidējā lieluma noteikšanas periods attiecībā uz RVR lielumiem ir:

A) viena minūte attiecībā uz vietējiem regulārajiem un vietējiem speciālajiem ziņojumiem un RVR attēlošanu displejos ATS struktūrvienībās;

B) desmit minūtes attiecībā uz METAR, izņemot gadījumus, kad šis desmit minūšu periods tieši pirms novērojuma ietver ievērojamu RVR lielumu pārtraukumu; tad vidējo lielumu iegūšanai izmanto vienīgi lielumus, kas iegūti pēc šā pārtraukuma.

d) Pašreizējās meteoroloģiskās parādības

1) Paziņo vismaz šādas pašreizējās meteoroloģiskās parādības: lietus, smalks lietus, sniegs un sasalstoši nokrišņi, norādot arī to intensitāti, sausmīga, dūmaka, migla, sasalstoša migla un pērkona negaisi, tostarp pērkona negaisi tuvākajā apkaimē.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto pašreizējo meteoroloģisko parādību mērīšanai lidlaukā un tuvākajā apkaimē, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

e) Mākoņi

1) Novēro un, ja nepieciešams, paziņo mākoņu daudzumu, mākoņu veidu un mākoņu zemākās robežas augstumu, lai raksturotu lidojumiem nozīmīgus mākoņus. Kad debesis ir apmākušās, mākoņu daudzuma, mākoņu veida un mākoņu zemākās robežas augstuma vietā novēro un paziņo vertikālo redzamību, ja tā ir izmērīta. Mākoņu zemākās robežas augstumu un vertikālo redzamību paziņo, izsakot pēdās.

2) Atrašanās vietas izvēle

Meteoroloģisko instrumentu, ko izmanto mākoņu daudzuma un augstuma mērīšanai, novieto tā, lai nodrošinātu datus, kas ir reprezentatīvi rajonam, par kuru nepieciešams veikt mērījumus.

3) Displejs

Mākoņu zemākās robežas augstuma mērīšanai izmantojot automatizētas iekārtas, meteoroloģiskajā stacijā uzstāda vismaz vienu displeju. Displejus meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem, un, ja nepieciešami atsevišķi sensori, šos displejus nepārprotami iezīmē, norādot zonu, ko uzrauga katrs sensors.

- 4) Standartlīmenis
 - i) Mākoņu zemākās robežas augstumu paziņo, izmērot to virs lidlauka pacēluma.
 - ii) Ja izmantotā precīzās nosēšanās skrejceļa sliekšņa pacēlums ir 50 pēdas (15 m) vai vairāk zem lidlauka pacēluma, izstrādā vietēja līmeņa mehānismus, lai mākoņu zemākās robežas augstumu ielidojošam gaisa kuģim paziņotu, atsaucoties uz šo sliekšņa pacēlumu.
 - iii) Ziņojumos no atkrastes struktūrām mākoņu zemākās robežas augstumu norāda virs vidējā jūras līmeņa.
- f) Gaisa temperatūra un rasas punkta temperatūra
 - 1) Gaisa temperatūru un rasas punkta temperatūru mēra, attēlo displejā un paziņo grādos pēc Celsija.
 - 2) Gaisa temperatūras un rasas punkta temperatūras mērīšanai izmantojot automatizētas iekārtas, meteoroloģiskajā stacijā uzstāda attiecīgus displejus. Displejus meteoroloģiskajā stacijā un gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās savieno ar vieniem un tiem pašiem sensoriem.
- g) Atmosfēras spiediens
 - 1) Atmosfēras spiedienu mēra un QNH un QFE lielumus aprēķina un paziņo hektopaskālos.
 - 2) Displejs
 - i) Atmosfēras spiediena mērīšanai izmantojot automatizētas iekārtas, meteoroloģiskajā stacijā uzstāda QNH displeju un, ja tas prasīts saskaņā ar MET.TR.205. punkta g) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunktu, arī QFE displeju, kas savienoti ar barometru, un atbilstošus displejus uzstāda arī attiecīgajās gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībās.
 - ii) Ja displejos rāda QFE lielumus attiecībā uz vairāk nekā vienu skrejceļu, šos displejus nepārprotami iezīmē, lai norādītu, uz kuru skrejceļu parādītais QFE lielums attiecas.
 - 3) Standartlīmenis
Izmanto standartlīmeni QFE aprēķināšanai.

2. nodaļa. Tehniskās prasības lidlauku meteoroloģiskajiem birojiem

MET.TR.215 Prognoze un cita informācija

- a) Meteoroloģiskā informācija ekspluatantiem un gaisa kuģu apkalpes locekļiem:
 - 1) aptver lidojumu attiecībā uz tā laiku, augstumu un ģeogrāfisko mērogu;
 - 2) attiecas uz atbilstošiem noteiktiem laikiem vai laikposmiem;
 - 3) attiecas arī uz plānotās nosēšanās lidlauku, ietverot arī meteoroloģiskos apstākļus, kas gaidāmi starp plānotās nosēšanās lidlauku un ekspluatanta izraudzītajiem rezerves lidlaukiem;
 - 4) ir aktuāla.
- b) Meteoroloģiskā informācija, ko sniedz glābšanas koordinācijas centriem, ietver meteoroloģiskos apstākļus, kas bijuši pēdējā zināmajā pazuduša gaisa kuģa atrašanās vietā un minētā gaisa kuģa plānotajā maršrutā, īpaši norādot elementus, kas netiek izplatīti regulāri.
- c) Meteoroloģiskā informācija, ko sniedz aeronavigācijas informācijas dienestu struktūrvienībām, ietver:
 - 1) informāciju par meteoroloģiskajiem pakalpojumiem, kas paredzēta iekļaušanai attiecīgajā(-os) aeronavigācijas informatīvajā izdevumā(-os);
 - 2) informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu NOTAM vai ASHTAM;
 - 3) informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu aeronavigācijas informācijas cirkulārus.
- d) Meteoroloģisko informāciju, kas iekļauta lidojuma dokumentācijā, attēlo saskaņā ar turpmāk minēto:
 - 1) vējus kartēs attēlo ar bultām ar spalvojumu un ieēnotiem vimpļiem pietiekami blīvā koordinātu tīklā;
 - 2) temperatūras attēlo ar skaitļiem pietiekami blīvā koordinātu tīklā;

- 3) vēja un temperatūras datus, kas atlasīti no datu kopām, kuras saņemtas no globāla mēroga prognozēšanas centra, attēlo pietiekami blīvā ģeogrāfiskā platuma un garuma koordinātu tīklā;
 - 4) vēja bultām ir prioritāte, salīdzinot ar temperatūru un kartes fonu;
 - 5) relatīvā augstuma norādes, kas attiecas uz maršrutā novērotajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, izsaka, kā atzīts par atbilstošu situācijai, piemēram, lidojuma līmeņos, spiedienā, augstumā vai augstumā virs zemes, turpretī visus norādījumus, kas attiecas uz lidlauka meteoroloģiskajiem apstākļiem, izsaka relatīvajā augstumā virs lidlauka pacēluma
- e) Lidojuma dokumentācija ietver:
- 1) atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozes;
 - 2) SIGWX parādības;
 - 3) METAR vai, ja tāda ir izsniegta, SPECI attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem, kā arī pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un rezerves lidlaukiem lidojuma galamērķī;
 - 4) TAF vai grozītu TAF attiecībā uz izlidošanas un plānotās nosēšanās lidlaukiem, kā arī pacelšanās rezerves lidlaukiem, rezerves lidlaukiem maršrutā un rezerves lidlaukiem lidojuma galamērķī;
 - 5) SIGMET ziņojumu un, ja tāds tiek izsniegts, AIRMET ziņojumu, un atbilstošus īpašos ziņojumus no gaisa kuģa, kas attiecas uz visu maršrutu;
 - 6) konsultatīvu informāciju par vulkāniskajiem pelniem un tropiskajiem cikloniem, kas attiecas uz visu maršrutu.
- Tomēr saskaņā ar vienošanos starp lidlauka meteoroloģisko dienestu un attiecīgajiem ekspluatantiem lidojuma dokumentācijā tādiem lidojumiem, kas nav ilgāki par divām stundām, pēc īsas apstāšanās vai apgriešanās var norādīt tikai operatīvi nepieciešamo informāciju, taču visos gadījumos lidojuma dokumentācijā ietver vismaz 3., 4., 5. un 6. punktā uzskaitīto meteoroloģisko informāciju.
- f) Pēc ekspluatantu pieprasījuma jābūt pieejamām kartēm, kas ģenerētas no digitālajām prognozēm, noteiktām aptvēruma zonām saskaņā ar 2. papildinājumu.
- g) Ja atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozes, kas uzskaitītas MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 1. punktā, tiek iesniegtas kartes formā, tām jābūt noteikta laika prognožu kartēm lidojuma līmeņiem, kā norādīts MET.TR.260. punkta b) apakšpunktā, MET.TR.275. punkta c) apakšpunktā un MET.TR.275. punkta d) apakšpunktā. Ja SIGWX parādību prognozes, kas uzskaitītas MET.OR.275. punkta a) apakšpunkta 2. punktā, tiek iesniegtas kartes formā, tām jābūt noteikta laika prognožu kartēm atmosfēras slānim, kuru ierobežo lidojuma līmeņi, kā norādīts MET.TR.275. punkta b) apakšpunkta 3. punktā.
- h) Atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras, kā arī SIGWX parādību prognozes virs lidojuma līmeņa 100 iesniedz, tiklīdz tās kļūst pieejamas, bet ne vēlāk kā trīs stundas pirms izlidošanas.
- i) Aeronavigācijas klimatisko informāciju sagatavo lidlauka klimatiskās informācijas tabulu un lidlauka klimatiskās informācijas kopsavilkumu veidā.

MET.TR.220. Lidlauka prognozes

- a) Lidlauka prognozes un to grozījumus izdod kā TAF un tajās ietver turpmāk minēto norādītajā secībā:
- 1) prognozes veida identifikācija;
 - 2) atrašanās vietas indikators;
 - 3) prognozes izdošanas laiks;
 - 4) trūkstošas prognozes identifikācija – attiecīgā gadījumā;
 - 5) prognozes datums un derīguma termiņš;
 - 6) atceltas prognozes identifikācija – attiecīgā gadījumā;
 - 7) piezemes vējš;
 - 8) redzamība;
 - 9) laikapstākļi;
 - 10) mākoņi;
 - 11) paredzamās būtiskās viena vai vairāku minēto elementu izmaiņas derīguma termiņa laikā.

- b) TAF izsniedz saskaņā ar 3. papildinājumā norādīto veidni un izplata TAF kodu veidā.
- c) Regulārās TAF prognozes derīguma termiņš ir 9 vai 24, vai 30 stundas, un tā jāierindo pārraidīšanai ne agrāk kā 1 stundu pirms tās derīguma termiņa sākuma.
- d) TAF prognozei, ja tā izplatīta digitālā veidā:
- 1) jābūt formatētai saskaņā ar globāli sadarbspējīgas informācijas apmaiņas modeli;
 - 2) jāizmanto ģeogrāfiskā iezīmēšanas valoda (GML);
 - 3) jāpievieno atbilstoši metadati.
- e) TAF prognozē iekļauj turpmāk minētos meteoroloģiskos elementus:
- 1) Piezemes vējš
 - i) Prognozējot piezemes vēju, jānorāda gaidāmais dominējošais virziens;
 - ii) ja nav iespējams prognozēt dominējošo piezemes vēja virzienu tā gaidāmā mainīguma dēļ, prognozēto vēja virzienu norāda kā mainīgu, apzīmējot ar VRB;
 - iii) ja tiek prognozēts, ka vēja ātrums būs mazāks nekā 1 kt (0,5 m/s), prognozēto vēja ātrumu norāda kā bezvēju;
 - iv) ja prognozētais maksimālais ātrums pārsniedz prognozēto vidējo vēja ātrumu par 10 kt (5 m/s) vai vairāk, jānorāda prognozētais maksimālais vēja ātrums;
 - v) ja tiek prognozēts, ka vēja ātrums būs 100 kt (50 m/s) vai vairāk, jānorāda, ka tas tiek prognozēts vairāk nekā 99 kt (49 m/s).
 - 2) Redzamība
 - i) Ja tiek prognozēts, ka redzamība būs mazāka nekā 800 m, to izsaka soļos pa 50 m; ja tā tiek prognozēta 800 m vai vairāk, bet mazāk nekā 5 km, to izsaka soļos pa 100 m; ja tā tiek prognozēta 5 km vai vairāk, bet mazāk nekā 10 km, to izsaka kilometra lielos soļos; un ja tā tiek prognozēta 10 km vai vairāk, to izsaka kā 10 km, izņemot, ja tiek prognozēts, ka tiks piemēroti CAVOK nosacījumi. Prognozē iekļauj dominējošo redzamību;
 - ii) ja tiek prognozēts, ka redzamība dažādos virzienos atšķirsies un dominējošo redzamību nevar prognozēt, tiek norādīta mazākā prognozētā redzamība;
 - 3) Meteoroloģiskās parādības
 - i) Prognozē vienu vai vairākas, bet ne vairāk kā trīs šādas meteoroloģiskās parādības vai to kombinācijas, norādot to parametrus un, vajadzības gadījumā, intensitāti, ja paredzams, ka tās būs sastopamas lidlaukā:
 - A) sasalstoši nokrišņi;
 - B) sasalstoša migla;
 - C) mērens vai liels nokrišņu daudzums (tostarp lietusgāzes);
 - D) putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);
 - E) putekļu, smilšu vai sniega pūte;
 - F) putekļu vētra;
 - G) smilšu vētra;
 - H) pērkona negaiss (ar nokrišņiem vai bez tiem);
 - I) brāzmas;
 - J) piltuvveida mākonis (viesu|vētra vai ūdensstabs virpu|vētras laikā);
 - K) citas meteoroloģiskās parādības saskaņā ar to, kā par to vienojies lidlauka meteoroloģiskais birojs ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.
 - ii) Ar saīsinājumu "NSW" norāda gaidāmo šo parādību beigšanos.

- 4) Mākoņi
- i) Mākoņu daudzumu prognozē norāda, pēc nepieciešamības izmantojot saīsinājumus “FEW”, “SCT”, “BKN” vai “OVC”. Ja gaidāms, ka debesis saglabāsies neskaidras vai kļūs tādas, bet mākoņus nevar prognozēt un informācija par vertikālo redzamību ir pieejama lidlaukā, vertikālā redzamība tiek prognozēta “VV” veidā, kam pievieno vertikālās redzamības prognozēto lielumu.
 - ii) Ja tiek prognozēti vairāki mākoņu slāņi vai mākoņu masas, to daudzumu un mākoņu apakšējās robežas augstumu iekļauj šādā secībā:
 - A) zemāko slāni vai masu neatkarīgi no apjoma prognozē pēc nepieciešamības kā “FEW”, “SCT”, “BKN” vai “OVC”;
 - B) nākamo slāni vai masu, kas pārklāj vairāk nekā 2/8, prognozē pēc nepieciešamības kā “SCT”, “BKN” vai “OVC”;
 - C) nākamo augstāko slāni vai masu, kas pārklāj vairāk nekā 4/8, prognozē pēc nepieciešamības kā “BKN” vai “OVC”;
 - D) lietus gubmākoņus un/vai vertikālus gubmākoņus, kad vien tie tiek prognozēti un jau nav ietverti A) līdz C) punktā.
 - iii) Informācijā par mākoņiem ietver tikai lidojumiem nozīmīgus mākoņus; ja netiek prognozēts neviens lidojumiem nozīmīgs mākonis un “CAVOK” nav piemērojams, izmanto saīsinājumu “NSC”.
- f) Izmaiņu grupu izmantošana
- 1) Kritēriju, kurus izmanto izmaiņu grupu iekļaušanai TAF vai TAF grozīšanai, pamatā ir kāda no šādām meteoroloģiskajām parādībām vai to kombinācijām, ja tiek prognozēta to sākšanās, beigšanās vai intensitātes izmaiņas:
 - i) sasalstoša migla;
 - ii) sasalstoši nokrišņi;
 - iii) mērens vai liels nokrišņu daudzums (tostarp lietusgāzes);
 - iv) pērkona negaiss;
 - v) putekļu vētra;
 - vi) smilšu vētra.
 - 2) Ja nepieciešams norādīt izmaiņas kādam no a) apakšpunktā minētajiem elementiem, izmanto izmaiņu rādītājus “BECMG” vai “TEMPO”, kam pievieno laikposmu, kurā gaidāmas izmaiņas. Laikposmu norāda kā laikposma sākumu un beigas pilnās stundās atbilstoši UTC. Tikai tos elementus, kam gaidāmas būtiskas izmaiņas, iekļauj aiz izmaiņu rādītāja. Tomēr būtisku izmaiņu gadījumā attiecībā uz mākoņiem norāda visas mākoņu grupas, tostarp slāņus vai masas, kur izmaiņas nav gaidāmas.
 - 3) Izmaiņu rādītāju “BECMG” un saistīto laika grupu izmanto, lai aprakstītu izmaiņas, ja paredzams, ka attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi sasniegs vai pārsniegs norādītas robežvērtības regulārā vai neregulārā tempā un nenoteiktā laikposma brīdī. Laikposms nedrīkst pārsniegt 4 stundas.
 - 4) Izmaiņu rādītāju “TEMPO” un saistīto laika grupa izmanto, lai aprakstītu paredzamas biežas vai retas meteoroloģisko apstākļu īslaicīgas svārstības, kas sasniedz vai pārsniedz norādītās robežvērtības un katru reizi ilgst mazāk par 1 stundu, un kopumā veido ne vairāk par pusi no prognozes perioda, kura laikā ir paredzamas svārstības. Ja paredzams, ka īslaicīgās svārstības ilgs 1 stundu vai ilgāk, izmaiņu grupu “BECMG” lieto saskaņā ar 3. punktā minēto, vai arī derīguma termiņu iedala saskaņā ar 5. punktā minēto.
 - 5) Ja gaidāms, ka kāds dominējošo laikapstākļu kopums ievērojami mainīsies uz vairāk vai mazāk atšķirīgu apstākļu kopumu, derīguma termiņu iedala atsevišķos periodos, izmantojot saīsinājumu “FM”, aiz kura uzreiz norāda sešu ciparu laika grupu dienās, stundās un minūtēs atbilstoši UTC, norādot laiku, kad gaidāms izmaiņu sākums. Nodalītais periods aiz saīsinājuma “FM” ir noslēgts, un visus prognozētos apstākļus, kas minēti pirms saīsinājuma, aizstāj tie, kas minēti aiz šī saīsinājuma.

- g) Prognozes elementa vai elementu alternatīvas vērtības rašanās varbūtību iekļauj tad, ja:
- 1) konkrētā prognozes periodā alternatīvu meteoroloģisko apstākļu varbūtība ir 30 vai 40 %; vai
 - 2) konkrētā prognozes periodā meteoroloģisko apstākļu īslaicīgu svārstību varbūtība ir 30 vai 40 %.

To norāda TAF, izmantojot saīsinājumu "PROB", aiz kura norāda varbūtību procentu desmitdaļās, un gadījumā, kas minēts 1. punktā, norāda laikposmu, kurā vērtības varētu būt sagaidāmas, vai gadījumā, kas minēts 2. punktā, lietojot saīsinājumu "PROB", aiz kura norāda varbūtību procentu desmitdaļās, izmaiņu rādītāju "TEMPO" un saistīto laiku grupu.

MET.TR.225. Prognozes attiecībā uz nosēšanos

- a) *TREND* prognozes tiek izdotas saskaņā ar 1. papildinājumu.
- b) *TREND* prognozē izmantotās vienības un mērogi ir tādi paši, kādi tiek izmantoti ziņojumā, kuram prognoze tiek pievienota.
- c) *TREND* prognoze norāda būtiskas izmaiņas attiecībā uz vienu vai vairākiem šādiem elementiem: piezemes vējš, redzamība, meteoroloģiskās parādības un mākoņi. Iekļauj tikai tos elementus, kam gaidāmas būtiskas izmaiņas. Tomēr būtisku izmaiņu gadījumā attiecībā uz mākoņiem norāda visas mākoņu grupas, tostarp slāņus vai masas, kur izmaiņas nav gaidāmas. Ja gaidāmas būtiskas izmaiņas attiecībā uz redzamību, norāda arī to parādību, kas izraisa samazinātu redzamību. Ja izmaiņas nav gaidāmas, to norāda ar terminu "NOSIG".

1) Piezemes vējš

TREND prognoze norāda piezemes vēja izmaiņas, kas ietver:

- i) vidējā vēja virziena izmaiņas par 60° vai vairāk, ja vidējais ātrums pirms un/vai pēc izmaiņām ir 10 kt (5 m/s) vai vairāk;
- ii) vidējā vēja ātruma izmaiņas 10 kt (5 m/s) apmērā vai vairāk;
- iii) izmaiņas attiecībā uz vēju lidojumiem nozīmīgu vērtību robežās.

2) Redzamība

- i) Ja gaidāms, ka redzamība uzlabosies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai ja gaidāms, ka redzamība pasliktināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 150, 350, 600, 800, 1 500 vai 3 000 m, *TREND* prognozē norāda šīs izmaiņas.
- ii) Ja ievērojams skaits lidojumu tiek veikti saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem, prognozē papildus norāda izmaiņas, ja redzamība mainās uz vai pārsniedz 5 000 m.
- iii) *METAR* pievienotajās *TREND* prognozēs redzamība attiecas uz prognozēto dominējošo redzamību.

3) Meteoroloģiskās parādības

- i) *TREND* prognozē norāda turpmāk minēto meteoroloģisko parādību vai to kombinācijas paredzamo sākšanos, beigšanos vai intensitātes izmaiņas:
 - A) sasalstoši nokrišņi;
 - B) mērens vai liels nokrišņu daudzums, tostarp lietusgāzes;
 - C) pērkona negaiss ar nokrišņiem;
 - D) putekļu vētra;
 - E) smilšu vētra;
 - F) citas meteoroloģiskās parādības saskaņā ar to, kā par to vienojies lidlauka meteoroloģiskais birojs ar gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.

- ii) *TREND* prognozē norāda turpmāk minēto meteoroloģisko parādību vai to kombinācijas paredzamo sākšanos vai beigšanos:
 - A) sasalstoša migla;
 - B) putekļu, smilšu vai sniega vilksnis (sanesas);
 - C) putekļu, smilšu vai sniega pūte;
 - D) pērkona negaiss (bez nokrišņiem);
 - E) brāzmas;
 - F) piltuvveida mākonis (viesuļvētra vai ūdensstabs virpuļvētras laikā).
 - iii) Kopējais saskaņā ar i) un ii) apakšpunktu paziņoto parādību skaits nepārsniedz trīs parādības.
 - iv) Ar saīsinājumu "NSW" norāda meteoroloģisko parādību paredzamo beigšanos.
- 4) Mākoņi
- i) Ja gaidāms, ka *BKN* vai *OVC* mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums paaugstināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai ja gaidāms, ka *BKN* vai *OVC* mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums pazemināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 100, 200, 500, 1 000 un 1 500 pēdas (30, 60, 150, 300 un 450 m), *TREND* prognozē norāda izmaiņas.
 - ii) Ja mākoņu slāņa apakšējās robežas augstums ir zemāks par vai ir gaidāms, ka tas pazemināsies zem vai paaugstināsies virs 1 500 pēdām (450 m), *TREND* prognozē arī norāda izmaiņas mākoņu daudzumā, no *FEW* vai *SCT* palielinoties uz *BKN* vai *OVC*, vai izmaiņas, no *BKN* vai *OVC* samazinoties līdz *FEW* vai *SCT*.
 - iii) Ja netiek prognozēts neviens lidojumiem nozīmīgs mākonis un "CAVOK" nav piemērojams, izmanto saīsinājumu "NSC".
- 5) Vertikālā redzamība
- Ja paredzams, ka debesis saglabāsies neskaidras vai kļūs tādas, un vertikālās redzamības novērojumi ir pieejami lidlaukā, un tiek prognozēts, ka vertikālā redzamība uzlabosies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās, vai tiek prognozēts, ka vertikālā redzamība pasliktināsies un mainīsies uz vienu vai vairākām turpmāk minētajām vērtībām vai pārsniegs tās: 100, 200, 500 vai 1 000 pēdas (30, 60, 150 vai 300 m), *TREND* prognozē norāda izmaiņas.
- 6) Papildu kritēriji
- Lidlauka meteoroloģiskais birojs un lietotāji, pamatojoties uz vietējiem lidlauka ekspluatācijas minimumiem, var vienoties par papildu kritērijiem, kas jāizmanto.
- 7) Izmaiņu grupu izmantošana
- (i) Ja paredzams, ka notiks izmaiņas, *TREND* prognozi sāk ar kādu no izmaiņu rādītājiem – "BECMG" vai "TEMPO".
 - (ii) Izmaiņu rādītāju "BECMG" izmanto, lai raksturotu prognozes izmaiņas, ja paredzams, ka attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi sasniegs vai pārsniegs norādītās vērtības regulārā vai neregulārā tempā. Laikposmu vai laiku, kurā prognozētas izmaiņas, norāda, pēc vajadzības izmantojot saīsinājumus "FM", "TL" vai "AT", un aiz katra no tiem norāda laika grupu stundās un minūtēs.
 - (iii) Izmaiņu rādītāju "TEMPO" izmanto, lai raksturotu prognozētas meteoroloģisko apstākļu īslaicīgas svārstības, kas sasniedz vai pārsniedz norādītās vērtības un katru reizi ilgst mazāk par 1 stundu, un kopumā veido ne vairāk par pusi no perioda, kura laikā ir prognozētas svārstības. Laikposmu vai laiku, kurā prognozētas īslaicīgas svārstības, norāda, pēc vajadzības izmantojot saīsinājumus "FM" un/vai "TL", un aiz katra no tiem norāda laika grupu stundās un minūtēs.
- 8) Iespējamības rādītāja izmantošana
- Rādītāju "PROB" nedrīkst izmantot *TREND* prognozēm.

MET.TR.230. Prognozes attiecībā uz pacelšanos

- a) Pacelšanās prognoze attiecas uz konkrētu laikposmu, un tajā iekļauj informāciju par gaidāmajiem apstākļiem skrejceļu kompleksā, norādot piezemes vēja virzienu un ātrumu, jebkuras tā izmaiņas, temperatūru, spiedienu un jebkuru citu elementu, par ko vienojas lidlauka meteoroloģiskais dienests un ekspluatanti.
- b) Pacelšanās prognozēs izmanto tādu pašu elementu norādīšanas secību un terminoloģiju, vienības un mērogus, kādi tiek izmantoti ziņojumos par to pašu lidlauku.

MET.TR.235. Lidlauka brīdinājumi un brīdinājumi par vēja nobīdi

- a) Brīdinājumus par vēja nobīdi izdod saskaņā ar 4. papildinājumā norādīto veidni.
- b) 4. papildinājumā norādītajā veidnē minētajam kārtas numuram jāatbilst to brīdinājumu par vēja nobīdi skaitam, kas lidlaukā izdoti kopš attiecīgās dienas plkst. 00.01 UTC.
- c) Brīdinājumos par vēja nobīdi sniedz kodolīgu aktuālo informāciju, kas saistīta ar novēroto vēja nobīdi, ja pretvēja/ceļavēja izmaiņas ir 15 kt (7,5 m/s) apmērā vai vairāk, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt gaisa kuģi tā pieejas pēdējā posma trajektorijā vai sākotnējā pacelšanās trajektorijā un gaisa kuģi uz skrejceļa nosēšanās izskrējienā vai ieskrējiena distancē.
- d) Brīdinājums par vēja nobīdi, ja tas praktiski iespējams, attiecas uz noteiktiem skrejceļa posmiem un distancēm pieejas trajektorijā vai pacelšanās trajektorijā saskaņā ar vienošanos starp lidlauka meteoroloģisko biroju, attiecīgajām gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienībām un attiecīgajiem ekspluatantiem.

3. nodaļa. Tehniskās prasības meteoroloģiskās novērošanas dienestiem**MET.TR.250. SIGMET ziņojumi**

- a) SIGMET ziņojuma saturam un elementu secībai jāatbilst 5. papildinājumā norādītajai veidnei.
- b) SIGMET ziņojumi sastāv no trīs veidiem:
 - 1) SIGMET par tādām meteoroloģiskajām parādībām maršrutā, kas nav vulkāniskie pelni vai tropiskie cikloni; tas tiek dēvēts par WS SIGMET;
 - 2) SIGMET par vulkāniskajiem pelniem, kas tiek dēvēts par WV SIGMET;
 - 3) SIGMET par tropiskajiem cikloniem, kas tiek dēvēts par WC SIGMET.
- c) SIGMET ziņojumu kārtas numurs sastāv no trīs rakstzīmēm, ko veido viens burts un divi cipari.
- d) SIGMET ziņojumā iekļauj tikai vienu no 5. papildinājumā uzskaitītajām parādībām, izmantojot atbilstošus saīsinājumus un piezemes vēja ātruma robežvērtību 34 kt (17 m/s) apmērā vai vairāk attiecībā uz tropisko ciklonu.
- e) SIGMET informācija par pērkona negaisiem vai tropiskajiem cikloniem neietver atsauces uz saistīto turbulenci un apledojumu.
- f) SIGMET prognozei, ja tā izplatīta digitālā veidā:
 - 1) jābūt formatētai saskaņā ar globāli sadarbspējīgas informācijas apmaiņas modeli, un tajā jāizmanto ģeogrāfiskā iezīmēšanas valoda (GML);
 - 2) jāpievieno atbilstoši metadati.

MET.TR.255 AIRMET ziņojumi

- a) AIRMET ziņojuma saturam un elementu secībai jāatbilst 5. papildinājumā norādītajai veidnei.
- b) 5. papildinājumā norādītajā veidnē minētajam kārtas numuram jāatbilst to AIRMET ziņojumu skaitam, kas lidojumu informācijas rajonā izdoti kopš attiecīgās dienas plkst. 00.01 UTC.
- c) AIRMET ziņojumā iekļauj tikai vienu no 5. papildinājumā uzskaitītajām parādībām, izmantojot atbilstošus saīsinājumus un turpmāk norādītās robežvērtības, ja parādības ir zemāk par lidojuma līmeni 100 vai zemāk par lidojuma līmeni 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams:
 - 1) vēja ātrums, kas pārsniedz 30 kt (15 m/s);
 - 2) plašas zonas, kuras ietekmē samazināta redzamība, kas ir mazāka nekā 5 000 m, norādot meteoroloģisko parādību, kas izraisa samazinātu redzamību;
 - 3) plašās zonās izkliedēts vai vienlaidus mākoņainums ar mākoņu apakšējās robežas augstumu mazāk nekā 1 000 pēdas (300 m) virs zemes.
- d) AIRMET ziņojumi par pērkona negaisiem vai lietus gubmākoņiem neietver atsauces uz saistīto turbulenci un apledojumu.

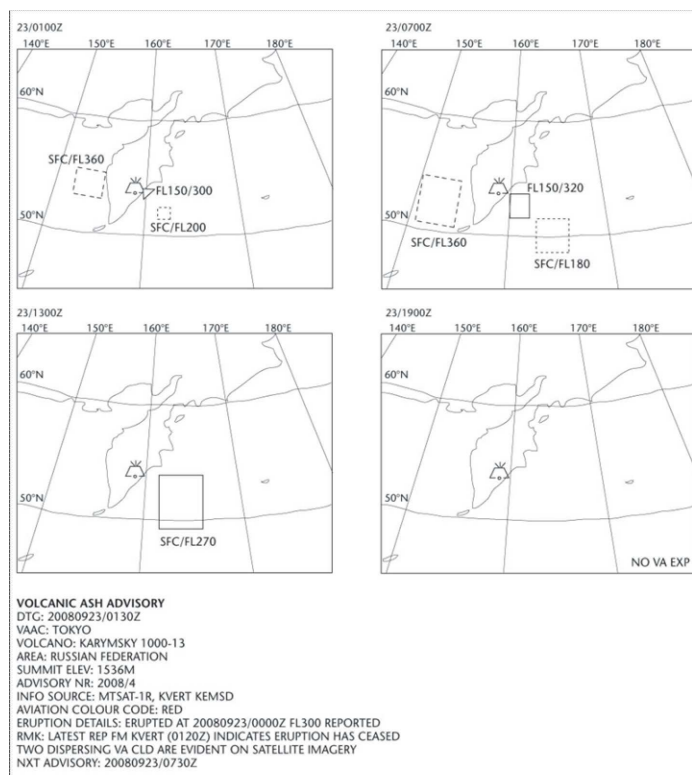
MET.TR.260. Lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā

- a) Ja lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā tiek veidotas kartes formā, atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozi izdod punktiem, kurus nošķir ne vairāk kā 300 NM, un vismaz šādiem absolūtajiem augstumiem: 2 000, 5 000 un 10 000 pēdas (600, 1 500 un 3 000 m) un 15 000 pēdas (4 500 m) kalnainos rajonos. Uz atmosfēras augšējo slāņu vēja un gaisa temperatūras prognozēm 2 000 pēdu (600 m) augstumā var attiekties vietējie orogrāfiskie apsvērumi, ko nosaka kompetentā iestāde.
- b) Ja lidojumu rajona prognozes lidojumiem mazā augstumā tiek veidotas kartes formā, SIGWX parādību prognozi izdod kā SIGWX prognozi lidojumiem mazā augstumā lidojuma līmeņiem līdz 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams. SIGWX prognozēs lidojumiem mazā augstumā iekļauj:
 - 1) šādas parādības, kuru dēļ tiek izdots SIGMET: apledojums, turbulence, aizsegti, bieži vai ieslēpti lietus gubmākoņi vai lietus gubmākoņi, kas rodas uz vētras līnijas, smilšu vētras/putekļu vētras un vulkānu izvirdumi vai radioaktīvo vielu izplūde atmosfērā, un kas var ietekmēt lidojumus mazā augstumā;
 - 2) turpmāk minētos elementus lidojumu rajona prognozēs lidojumiem mazā augstumā: piezemes vējš, piezemes redzamība, būtiskas meteoroloģiskās parādības, kalnu aizēnojums, mākoņi, apledojums, turbulence, orogrāfiskais vilnis un nulles grādu izoterma relatīvais augstums.
- c) Ja kompetentā iestāde ir noteikusi, ka satiksmes blīvums zem lidojuma līmeņa 100 prasa AIRMET ziņojuma izdošanu, izdotās lidojumu rajona prognozes aptver slāni starp zemi un lidojuma līmeni 100 vai līdz lidojuma līmenim 150 kalnainos rajonos, vai augstāk, ja nepieciešams, un tajā iekļauj informāciju par maršrutā sastopamajām meteoroloģiskajām parādībām, kas bīstamas lidojumiem mazā augstumā, lai atbalstītu AIRMET ziņojuma izdošanu un papildu informāciju, kas nepieciešama lidojumiem mazā augstumā.

4. nodaļa. Tehniskās prasības vulkānisko pelnu konsultatīvajiem centriem (VAAC)**MET.TR.265. Vulkanisko pelnu konsultatīvā centra pienākumi**

- a) Konsultatīvo informāciju par vulkāniskajiem pelniem izdod saīsināti, vienkāršā valodā un saskaņā ar veidni, kas norādīta 6. papildinājumā. Ja saīsinājumi nav pieejami, izmantojams teksts vienkāršā angļu valodā, pēc iespējas īsāk.

b) Konsultatīvajā informācijā par vulkāniskajiem pelniem, sagatavojot to grafiskā formātā, ietver turpmāk minēto,

un to izdod, izmantojot:

- 1) portatīvās tīkla grafikas (PNG) formātu; vai
- 2) BUFR koda veidā, ja tā tiek konvertēta binārā formātā.

5. nodaļa. Tehniskās prasības tropisko ciklonu konsultatīvajiem centriem (TCAC)

MET.TR.270. Tropisko ciklonu konsultatīvā centra pienākumi

- a) Konsultatīvā informācija par tropiskajiem cikloniem tiek izdota attiecībā uz tropiskajiem cikloniem tad, ja gaidāms, ka maksimālais vidējais piezemes vēja ātrums 10 minūšu periodā sasniegs vai pārsniegs 34 kt periodā, uz ko attiecas konsultācija.
- b) Konsultatīvā informācija par tropiskajiem cikloniem tiek veidota saskaņā ar 7. papildinājumu.

6. nodaļa. Tehniskās prasības attiecībā uz globāla mēroga prognozēšanas centriem (WAFC)

MET.TR.275. Globāla mēroga prognozēšanas centra pienākumi

- a) WAFC izmanto apstrādātus meteoroloģiskos datus koordinātu tīkla vērtībās, kas izteiktas binārā formā (GRIB kodu formā), lai sniegtu koordinātu tīklā attēlotas globālās prognozes, un BUFR kodu formā, lai sniegtu būtisku meteoroloģisko parādību prognozi.
- b) Koordinātu tīklā attēlotām globālajām prognozēm WAFC:
 - 1) sagatavo prognozes attiecībā uz:
 - i) vēju augšējos atmosfēras slāņos;
 - ii) gaisa temperatūru augšējos atmosfēras slāņos;
 - iii) mitrumu;
 - iv) maksimālā vēja virzienu, ātrumu un lidojuma līmeni;

- v) lidojuma līmeni un temperatūru troposfēras saskarē ar stratosfēru;
 - vi) lietus gubmākoņu zonām;
 - vii) apledojumu;
 - viii) skaidra laika un mākoņu turbulenci;
 - ix) lidojuma līmeņu ģeopotenciālo augstumu,
- četras reizes dienā, un tās ir derīgas noteiktiem derīguma laikiem 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 un 36 stundas pēc sinoptisko datu laika (plkst. 00.00, 06.00, 12.00 un 18.00 UTC), kas ir prognozes pamatā;
- 2) izdod prognozes 1. punktā noteiktajā secībā un pabeidz to izplatīšanu, tiklīdz tas ir tehniski iespējams, bet ne vēlāk kā 6 stundas pēc standarta novērojuma laika;
 - 3) regulārā koordinātu tīklā, kura horizontālā izšķirtspēja ir 1,25 ģeogrāfiskā platuma un garuma grādi, sniedz koordinātu tīkla punktu prognozes, kas ietver:
 - i) informāciju par vēju lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) un 530 (100 hPa);
 - ii) informāciju par temperatūru lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) un 530 (100 hPa);
 - iii) informāciju par mitrumu lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa) un 180 (500 hPa);
 - iv) informāciju par lietus gubmākoņu apakšējās un augšējās robežas horizontālo apjomu un lidojuma līmeni;
 - v) informāciju par apledojumu slāņos, kas ir lidojuma līmeņu 60 (800 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) un 300 (300 hPa) centrā;
 - vi) informāciju par skaidra laika turbulenci slāņos, kas ir lidojuma līmeņu 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 340 (250 hPa), 390 (200 hPa) un 450 (150 hPa) centrā;
 - vii) informāciju par mākoņu turbulenci slāņos, kas ir lidojuma līmeņu 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) un 300 (300 hPa) centrā;
 - viii) ģeopotenciālā augstuma informāciju lidojuma līmeņiem 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) un 530 (100 hPa).
- c) Būtisku meteoroloģisko parādību prognozēm maršrutā WAFIC:
- 1) sagatavo SIGWX prognozes četras reizes dienā, un tās ir derīgas noteiktiem derīguma laikiem 24 stundas pēc sinoptisko datu laika (plkst. 00.00, 06.00, 12.00 un 18.00 UTC), kas ir prognozes pamatā. Katras prognozes izplatīšana tiek pabeigta, tiklīdz tas ir tehniski iespējams, bet ne vēlāk kā 9 stundas pēc standarta novērojuma laika;
 - 2) izdod SIGWX prognozes kā SIGWX prognozes lidojumiem lielā augstumā attiecībā uz lidojuma līmeņiem starp 250 un 630;
 - 3) SIGWX prognozēs ietver šādus elementus:
 - i) tropiskais ciklons, ar nosacījumu, ka gaidāmais maksimālais vidējais piezemes vēja ātrums 10 minūšu periodā sasniegs vai pārsniegs 34 kt (17 m/s);
 - ii) spēcīgas vētras līnijas;
 - iii) mērena vai stipra turbulence (mākoņos vai skaidrā laikā);
 - iv) mērens vai stiprs apledojums;
 - v) plaša smilšu vētra/putekļu vētra;
 - vi) lietus gubmākoņi, kas saistīti ar pērkona negaisu un ar i) līdz v) apakšpunktā minētajiem elementiem;
 - vii) nekonvektīvo mākoņu zonas, kas saistītas ar mērenu vai stipru mākoņu turbulenci un/vai mērenu vai stipru apledojumu;

- viii) lidojuma līmenis troposfēras saskarē ar stratosfēru;
 - ix) strūklveida plūsmas;
 - x) informācija par tādu vulkāna izvirdumu atrašanās vietu, kas rada gaisa kuģu ekspluatācijai nozīmīgus pelnu mākoņus, ietverot turpmāk minēto: vulkāna izvirduma simbolu vulkāna atrašanās vietā un atsevišķā kartes tekstlodziņā – vulkāna izvirduma simbolu, vulkāna nosaukumu, ja tas ir zināms, un izvirduma ģeogrāfisko platumu/garumu. Papildus SIGWX kartes apzīmējumos norāda “CHECK SIGMET, ADVISORIES FOR TC AND VA, AND ASHTAM AND NOTAM FOR VA” (pārbaudīt SIGMET, konsultatīvo informāciju par tropiskajiem cikloniem un vulkāniskajiem pelniem un ASHTAM un NOTAM attiecībā uz vulkāniskajiem pelniem);
 - xi) informācija par atrašanās vietu, kurā notiek gaisa kuģu ekspluatācijai nozīmīga radioaktīvo vielu izplūde atmosfērā, ietverot turpmāk minēto: simbolu, kas apzīmē radioaktīvās vielas atmosfērā, izplūdes vietā un atsevišķā kartes tekstlodziņā – simbolu, kas apzīmē radioaktīvās vielas atmosfērā, izplūdes vietas ģeogrāfisko platumu/garumu un, ja ir zināms, radioaktīvā avota atrašanās vietas nosaukumu. Turklāt SIGWX kartēs, kurās norādīta starojuma izplūde, apzīmējumos ietver “CHECK SIGMET AND NOTAM FOR RDOACT CLD” (Pārbaudīt SIGMET un NOTAM attiecībā uz RDOACT CLD)
- 4) SIGWX prognozēs piemēro šādus kritērijus:
- i) 3. punkta i) līdz vi) apakšpunktu iekļauj tikai tad, ja šie elementi gaidāmi starp SIGWX prognozes apakšējo un augšējo līmeni;
 - ii) saīsinājumu “CB” iekļauj tikai tad, ja tas attiecas uz esošo vai gaidāmo tādu lietus gubmākoņu parādīšanos:
 - A) kas ietekmē zonu, kuras maksimālais telpiskais pārklājums ir 50 % vai vairāk no attiecīgā rajona;
 - B) gar līniju, kurā ir neliela atstarpe starp atsevišķiem mākoņiem vai tādas nav; vai
 - C) kas ieslēpti mākoņu slāņos vai dūmakas aizsegti;
 - iii) “CB” iekļaušanu saprot kā tādu, kas ietver visas meteoroloģiskās parādības, kuras parasti tiek saistītas ar lietus gubmākoņiem, t. i., pērkona negaiss, mērens vai stiprs apļedzums, mērena vai stipra turbulence un krusa;
 - iv) ja dēļ vulkāna izvirduma vai radioaktīvo vielu izplūdes atmosfērā SIGWX prognozēs iekļaujami vulkāniskās aktivitātes vai radioaktivitātes simboli, simbolus SIGWX prognozēs iekļauj neatkarīgi no paziņotā vai gaidāmā pelnu staba vai radioaktīvo vielu augstuma;
 - v) daļējas vai pilnīgas 3. punkta i), x) un xi) apakšpunkta pārklāšanās gadījumā augstāko prioritāti piešķir x) apakšpunktam, kam seko xi) un i) apakšpunkts. Punktu ar visaugstāko prioritāti novieto notikuma vietā un ar bultu savieno cita(-u) punkta(-u) atrašanās vietu ar tā (to) saistīto(-ajiem) simbolu(-iem) vai tekstlodziņu (-iem).
- d) Izdod SIGWX prognozes lidojumiem vidējā augstumā attiecībā uz lidojuma līmeņiem no 100 līdz 250 ierobežotos ģeogrāfiskos apgabalos.
-

1. papildinājums

METAR veidne

Skaidrojums:

M = obligāti iekļaujams katrā ziņojumā;

C = iekļaušana ar nosacījumu atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem vai novērošanas metodes;

O = iekļaušana pēc izvēles.

1. piezīme. METAR ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja ir parādīta turpmāk šajā veidnē.

2. piezīme. Saīsinājumu skaidrojumus skatīt dokumentā Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (PANS-ABC, Doc 8400).

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)	Piemēri
Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids (M)	METAR, METAR COR,	METAR METAR COR
Atrašanās vietas indikators (M)	ICAO atrašanās vietas indikators (M)	Nnnn	YUDO
Novērojuma laiks (M)	Novērojuma diena un faktiskais laiks atbilstoši UTC (M)	nnnnnnZ	221630Z
Automatizēta vai trūkstoša ziņojuma identifikācija (C)	Automatizēta vai trūkstoša ziņojuma identifikators (C)	AUTO vai NIL	AUTO NIL

METAR BEIGAS, JA ZIŅOJUMA NAV.

Piezemes vējš (M)	Vēja virziens (M)	Nnn	VRB	24004 MPS VRB01MPS (24008KT) (VRB02KT) 19006 MPS (19012KT) 00000 MPS (00000KT) 140P149MPS (140P99KT)
	Vēja ātrums (M)	[P]nn[n]		
	Būtiskas ātruma izmaiņas (C)	G[P]nn[n]		12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)
	Mērvienības (M)	MPS (vai KT)		
	Būtiskas virziena izmaiņas (C)	nnnVnnn	—	02005MPS 350V070 (02010KT 350V070)

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
Redzamība (M)	Dominējošā vai minimālā redzamība (M)	Nnnn			CAVOK 0350 CAVOK 7000 9999 0800
	Mīnīmālā redzamība un mīnīmālās redzamības virziens (C)	nnnn[N] vai nnnn[NE], vai nnnn[E], vai nnnn[SE], vai nnnn[S], vai nnnn[SW], vai nnnn[W], vai nnnn[NW]			2000 1200NW 6000 2800E 6000 2800
Redzamība uz skrejceļa (C) (1)	Elementa nosaukums (M)	R			R32/0400 R12R/1700 R10/M0050 R14L/P2000
	Skrejceļš (M)	nn[L]/vai nn[C]/vai nn[R]/			
	Redzamība uz skrejceļa (M)	[P vai M]nnnn			R16L/0650 R16C/0500 R16R/0450 R17L/0450
	Redzamības uz skrejceļa pagātnes tendence (C)	U, D vai N			R12/1100U R26/0550N R20/0800D R12/0700
Pašreizējie laikapstākļi (C)	Pašreizējo laikapstākļu intensitāte vai tuvums (C)	- vai +	—	VC	
	Pašreizējo laikapstākļu raksturojums un veids	DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai FZUP, vai FC (2), vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai SHUP, vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA, vai TSSN, vai TSUP, vai UP	FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG, vai PRFG vai //	FG vai PO, vai FC, vai DS, vai SS, vai TS, vai SH, vai BLSN, vai BLSA, vai BLDU, vai VA	RA HZ VCFG +TSRA FG VCSH +DZ VA VCTS -SN MIFG VCBLSA +TSRASN -SNRA DZ FG +SHSN BLSN UP FZUP TSUP FZUP //

Elements	Satura izklāsts		Veidne(-es)			Piemēri	
Mākoņi (M)	Mākoņu daudzums un mākoņu apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (M)		FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn, vai FEW/// vai SCT/// vai BKN/// vai OVC/// vai ///nnn vai /////	VVnnn vai VV///	NSC vai NCD	FEW015 VV005 OVC030 VV/// NSC SCT010 OVC020 BKN/// ///015	
	Mākoņu veids (C)		CB vai TCU vai ///	—		BKN009TCU NCD SCT008 BKN025CB BKN025/// /////CB	
Gaisa un rasas punkta temperatūra (M)	Gaisa un rasas punkta temperatūra (M)		[M]nn/[M]nn			17/10 02/M08 M01/M10	
Spiediena vērtības (M)	Elementa nosaukums (M)		Q			Q0995 Q1009 Q1022 Q0987	
	QNH (M)		Nnnn				
Papildu informācija (C)	Jaunākie laikapstākļi (C)		REFZDZ vai REFZRA, vai REDZ, vai RE[SH]RA, vai RERASN, vai RE[SH]SN, vai RESG, vai RESHGR, vai RESHGS, vai REBLSN, vai RESS, vai REDS, vai RETSRA, vai RETSSN, vai RETSGR, vai RETSGS, vai RETS, vai REFC, vai REVA, vai REPL, vai REUP, vai REFZUP, vai RETSUP, vai RESHUP			REFZRA RETSRA	
	Vēja nobīde (C)		WS Rnn[L] vai WS Rnn[C], vai WS Rnn[R], vai WS ALL RWY			WS R03 WS ALL RWY WS R18C	
	Jūras virsmas temperatūra un jūras virsmas stāvoklis vai nozīmīgais viļņu augstums (C)		W[M]nn/Sn vai W[M]nn/Hn[n][n]			W15/S2 W12/H75	
	Skrejceļa stāvoklis (C)	Skrejceļa apzīmējums (M)	R nn[L]/ vai Rnn[C]/ vai Rnn[R]/		R/SNOCLO	R99/421594 R/SNOCLO R14L/CLRD//	
		Materiālu atliekas uz skrejceļa (M)	n vai /	CLRD//			

Elements	Saturs izklāsts		Veidne(-es)			Piemēri	
		Skrejceļa pie-sārņojuma apmērs (M)	n vai /				
		Materiālu atlieku dziļums (M)	nn vai //				
		Berzes koeficients vai bremzējoša darbība (M)	nn vai //				
Tendenču prognoze (O)	Izmaiņu rādītājs (M)	NOSIG	BECMG vai TEMPO			NOSIG BECMG FEW020 TEMPO 25018G25MPS (TEMPO 25036G50KT)	
	Izmaiņu periods (C)		FMnnnn un/vai TLnnnn vai ATnnnn				
	Vējš (C)		nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS (vai nnn[P]nn[G[P]nn]KT)				
	Dominējošā redzamība (C)		nnnn		CAVOK		
	Meteoroloģiskā parādība: intensitāte (C)		- vai +	—			NSW
	Meteoroloģiskā parādība: raksturojums un veids (C)		DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA, vai TSSN	FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai FC, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG, vai PRFG			
	Mākoņu daudzums un mākoņu apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (C)		FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn	VVnnn vai VV///	NSC		
Mākoņu veids (C)	CB vai TCU	—					
					TEMPO TL1200 0600 BECMG AT1200 8000 NSW NSC BECMG AT1130 OVC010		
					TEMPO TL1530 +SHRA BKN012CB		

(1) Jāiekļauj, ja redzamība vai redzamība uz skrejceļa ir < 1 500 m; līdz četriem skrejceļiem.

(2) Terminu "stiprs" izmanto, lai norādītu viesuļvētru vai ūdensstabu virpuļvētras laikā; "mērēns" (bez kvalifikatora) norāda piltuvveida mākonī, kas nerasniedz zemi.

METAR ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja				
Elements		Diapazons	Izšķirtspēja	
Skrejceļš	(nav vienību)	01–36	1	
Vēja virziens:	pilni grādi	000–360	10	
Vēja ātrums:	MPS	00–99	1	
	KT	00–199	1	
Redzamība:	M	0000–0750	50	
	M	0800–4 900	100	
	M	5 000–9 000	1 000	
	M	10 000–	0 (noteikta vērtība: 9 999)	
Redzamība uz skrejceļa:	M	0000–0375	25	
	M	0400–0750	50	
	M	0800–2 000	100	
Vertikālā redzamība:	30's M (100's FT)	000–020	1	
Mākoņi: mākoņu apakšējās robežas augstums:	30's M (100's FT)	000–100	1	
Gaisa temperatūra; rasas punkta temperatūra:	°C	– 80 – + 60	1	
QNH:	hPa	0850–1 100	1	
Jūras virsmas temperatūra:	°C	– 10 – + 40	1	
Jūras virsmas stāvoklis:	(nav vienību)	0–9	1	
Nozīmīgais viļņu augstums M	M	0–999	0,1	
Skrejceļa stāvoklis	Skrejceļa apzīmējums:	(nav vienību)	01–36; 88; 99	1
	Materiālu atliekas uz skrejceļa:	(nav vienību)	0–9	1
	Skrejceļa piesārņojuma apmērs:	(nav vienību)	1; 2; 5; 9	—
	Materiālu atlieku dziļums:	(nav vienību)	00–90; 92–99	1
	Berzes koeficients vai bremzējoša darbība:	(nav vienību)	00–95; 99	1

* Aeronavigācijā nav prasību paziņot par piezemes vēja ātrumu, kas sasniedz 100 kt (50 m/s) vai vairāk; tomēr ir paredzēts noteikums paziņot par vēja ātrumu līdz 199 kt (99 m/s) ar aeronavigāciju nesaistītos nolūkos, ja nepieciešams.

2. papildinājums

Noteiktas aptvēruma zonas WAFS prognozēm kartes veidā

Merkatora projekcija

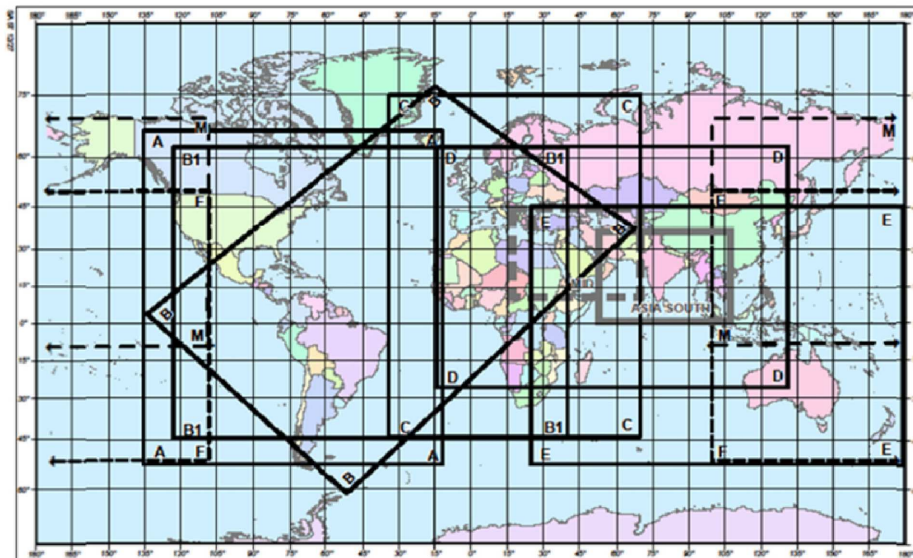

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
A	N6700	W13724	D	N6300	W01500
A	N6700	W01236	D	N6300	E13200
A	S5400	W01236	D	S2700	E13200
A	S5400	W13724	D	S2700	W01500
ASIA	N3600	E05300	E	N4455	E02446
ASIA	N3600	E10800	E	N4455	E18000
ASIA	0000	E10800	E	S5355	E18000
ASIA	0000	E05300	E	S5355	E02446
B	N0304	W13557	F	N5000	E10000
B	N7644	W01545	F	N5000	W11000
B	N3707	E06732	F	S5242	W11000
B	S6217	W05240	F	S5242	E10000
B1	N6242	W12500	M	N7000	E10000
B1	N6242	E04000	M	N7000	W11000
B1	S4530	E04000	M	S1000	W11000
B1	S4530	W12500	M	S1000	E10000
C	N7500	W03500	MID	N4400	E01700
C	N7500	E07000	MID	N4400	E07000
C	S4500	E07000	MID	N1000	E07000
C	S4500	W03500	MID	N1000	E01700

Polārā stereogrāfiskā projekcija (ziemeļu puslode)

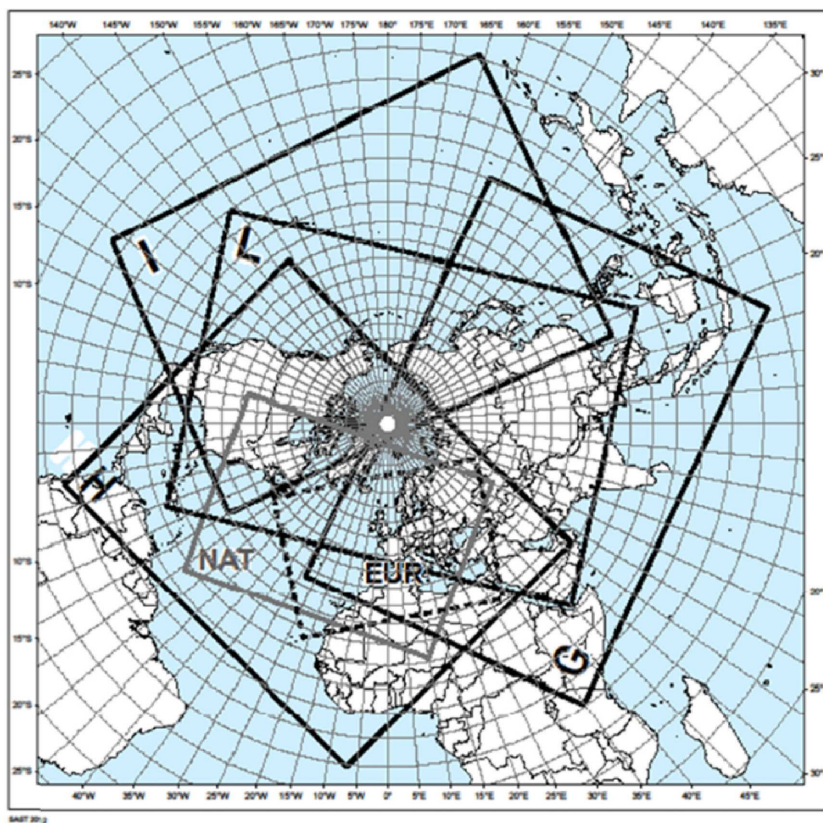

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
EUR	N4633	W05634	I	N1912	E11130
EUR	N5842	E06824	I	N3330	W06012
EUR	N2621	E03325	I	N0126	W12327
EUR	N2123	W02136	I	S0647	E16601
G	N3552	W02822	L	N1205	E11449
G	N1341	E15711	L	N1518	E04500
G	S0916	E10651	L	N2020	W06900
G	S0048	E03447	L	N1413	W14338
H	N3127	W14836	NAT	N4439	W10143
H	N2411	E05645	NAT	N5042	E06017
H	S0127	W00651	NAT	N1938	E00957
H	N0133	W07902	NAT	N1711	W05406

Polārā stereogrāfiskā projekcija (dienvidu puslode)

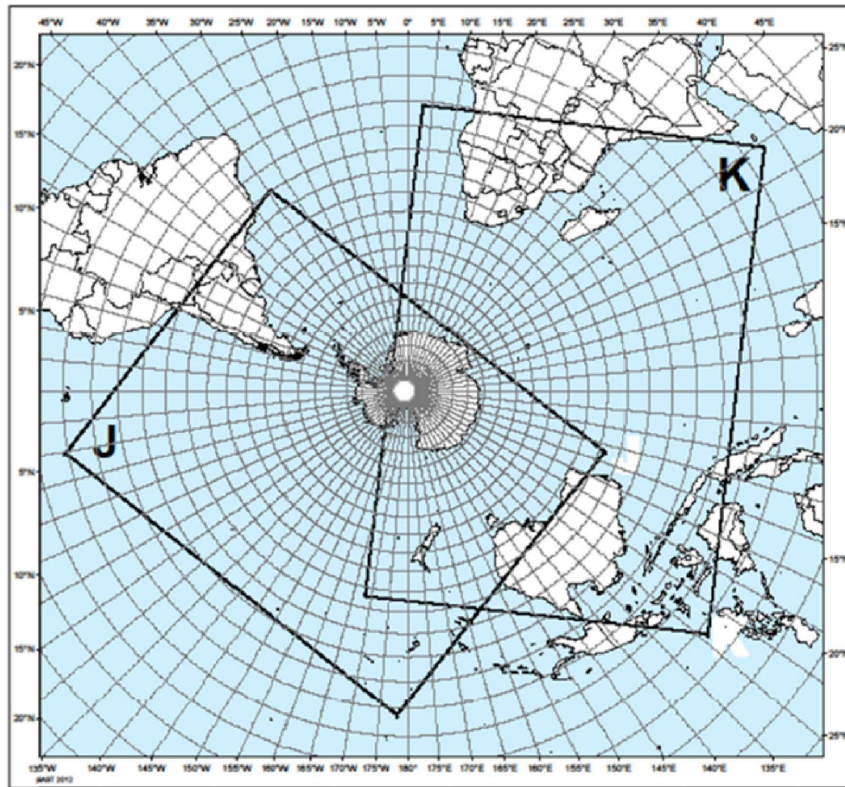

CHART	LATITUDE	LONGITUDE
J	S0318	W17812
J	N0037	W10032
J	S2000	W03400
J	S2806	E10717
K	N1255	E05549
K	N0642	E12905
K	S2744	W16841
K	S1105	E00317

3. papildinājums

TAF veidne*Skaidrojums:*

M = obligāti iekļaujams katrā ziņojumā;

C = iekļaušana ar nosacījumu atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem vai novērošanas metodes;

O = iekļaušana pēc izvēles.

1. *piezīme.* TAF ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja ir parādīti turpmāk šajā veidnē.2. *piezīme.* Saīsinājumu skaidrojumus skatīt dokumentā Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (PANS-ABC, Doc 8400).

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)	Piemēri
Prognozes veida identifikācija (M)	Prognozes veids (M)	TAF vai TAF AMD, vai TAF COR	TAF TAF AMD
Atrašanās vietas indikators (M)	ICAO atrašanās vietas indikators (M)	Nnnn	YUDO
Prognozes izdošanas laiks (M)	Prognozes izdošanas diena un laiks atbilstoši UTC (M)	nnnnnnZ	16000Z
Trūkstošas prognozes identifikācija (C)	Trūkstošas prognozes identifikators (C)	NIL	NIL
TAF BEIGAS, JA PROGNOZES NAV.			
Prognozes dienas un derīguma termiņš (M)	Prognozes dienas un derīguma termiņš atbilstoši UTC (M)	nnnn/nnnn	1606/1624 0812/0918
Atceltas prognozes identifikācija (C)	Atceltas prognozes identifikators (C)	CNL	CNL
TAF BEIGAS, JA PROGNOZE ATCELTA.			
Piezemes vējš (M)	Vēja virziens (M)	nnn vai VRB	24004MPS; VRB01MPS (24008KT); (VRB02KT) 19005MPS (19010KT)
	Vēja ātrums (M)	[P]nn[n]	00000MPS (00000KT) 140P49MPS (140P99KT)

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
	Būtiskas ātruma izmaiņas (C)	G[P]nn[n]			12003G09MPS (12006G18KT)
	Mērvienības (M)	MPS (vai KT)			24008G14MPS (24016G28KT)
Redzamība (M)	Dominējošā redzamība (M)	Nnnn		CAVOK	0350 CAVOK 7000 9000 9999
Laikapstākļi (C)	Meteoroloģisko parādību intensitāte (C) ⁽¹⁾	– vai +	—		
	Meteoroloģisko parādību raksturojums un veids (C)	DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA, vai TSSN		FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai FC, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG vai PRFG	RA HZ +TSRA FG –FZDZ PRFG +TSRASN SNRA FG
Mākoņi (M) ⁽²⁾	Mākoņu daudzums un apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (M)	FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn	VVnnn vai VV///	NSC	FEW010 VV005 OVC020 VV/// NSC SCT005 BKN012
	Mākoņu veids (C)	CB vai TCU	—		SCT008 BKN025CB
Temperatūra (O) ⁽³⁾	Elementa nosaukums (M)	TX			TX25/1013Z TN09/1005Z
	Maksimālā temperatūra (M)	[M]nn/			TX05/2112Z TNM02/2103Z
	Maksimālās temperatūras sasniegšanas diena un laiks (M)	nnnnZ			
	Elementa nosaukums (M)	TN			
	Minimālā temperatūra (M)	[M]nn/			
	Minimālās temperatūras sasniegšanas diena un laiks (M)	nnnnZ			

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
Paredzamās būtiskās viena vai vairāku minēto elementu izmaiņas derīguma termiņa laikā (C)	Izmaiņu vai iespējamības rādītājs rādītājs (M)	PROB30 [TEMPO] vai PROB40 [TEMPO], vai BECMG, vai TEMPO, vai FM			
	Rašanās vai izmaiņu periods (M)	nnnn/nnnn vai nnnnnn			
	Vējš (C)	nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS vai VRBnnMPS (vai nnn[P]nn[G[P]nn]KT vai VRBnnKT)			TEMPO 0815/0818 25017G25MPS (TEMPO 0815/0818 25034G50KT) TEMPO 2212/2214 17006G13MPS 1000 TSRA SCT010CB BKN020 (TEMPO 2212/2214 17012G26KT 1000 TSRA SCT010CB BKN020)
	Dominējošā redzamība (C)	Nnnn		CAVOK	BECMG 3010/3011 0000MPS 2400 OVC010 (BECMG 3010/3011 0000KT 2400 OVC010) PROB30 1412/1414 0800 FG
	Meteoroloģiskā parādība: intensitāte (C)	- vai +	—	NSW	BECMG 1412/1414 RA TEMPO 2503/2504 FZRA TEMPO 0612/0615 BLSN PROB40 TEMPO 2923/3001 0500 FG
Meteoroloģiskā parādība: raksturojums un veids (C)	DZ vai RA, vai SN, vai SG, vai PL, vai DS, vai SS, vai FZDZ, vai FZRA, vai SHGR, vai SHGS, vai SHRA, vai SHSN, vai TSGR, vai TSGS, vai TSRA, vai TSSN	FG vai BR, vai SA, vai DU, vai HZ, vai FU, vai VA, vai SQ, vai PO, vai FC, vai TS, vai BCFG, vai BLDU, vai BLSA, vai BLSN, vai DRDU, vai DRSA, vai DRSN, vai FZFG, vai MIFG, vai PRFG			

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
	Mākoņu daudzums un apakšējās robežas augstums vai vertikālā redzamība (C)	FEWnnn vai SCTnnn, vai BKNnnn, vai OVCnnn	VVnnn vai VV///	NSC	FM051230 15015KMH 9999 BKN020 (FM051230 15008KT 9999 BKN020) BECMG 1618/1620 8000 NSW NSC
	Mākoņu veids (C)	CB vai TCU	—		BECMG 2306/2308 SCT015CB BKN020

(1) Iekļaujams pēc vajadzības. Nav kvalifikatora mērenai intensitātei.

(2) Līdz četriem mākoņu slāņiem.

(3) Sastāv no ne vairāk kā četrām temperatūrām (divas maksimālās temperatūras un divas minimālās temperatūras).

TAF ietvertu skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja

Elementi	Diapazons	Izšķirtspēja
Vēja virziens: ° pilni grādi	000–360	10
Vēja ātrums: MPS	00–99 (*)	1
KT (*)	0–199	1
Redzamība: M	0000–0750	50
M	0800–4 900	100
M	5 000–9 000	1 000
M	10 000–	0 (noteikta vērtība: 9 999)
Vertikālā redzamība: 30's M (100's FT)	000–020	1
Mākoņi: mākoņu apakšējās robežas augstums: 30's M (100's FT)	000–100	1
Gaisa temperatūra (maksimālā un minimālā): °C	– 80 – + 60	1

(*) Aeronavigācijā nav prasību paziņot par piezemes vēja ātrumu, kas sasniedz 100 kt (50 m/s) vai vairāk; tomēr ir paredzēts noteikums paziņot par vēja ātrumu līdz 199 kt (99 m/s) ar aeronavigāciju nesaistītos nolūkos, ja nepieciešams.

4. papildinājums

Brīdinājumu par vēja nobīdi veidne

Skaidrojums:

M = obligāti iekļaujams katrā ziņojumā;

C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos.

1. *piezīme.* Brīdinājumus par vēja nobīdi ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.2. *piezīme.* Saīsinājumu skaidrojumus skatīt dokumentā Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (PANS-ABC, Doc 8400).

Elements	Satura izklāsts	Veidne(-es)	Piemērs
Lidlauka atrašanās vietas indikators (M)	Lidlauka atrašanās vietas indikators	nnnn	YUCC
Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids un kārtas numurs	WS WRNG [n]n	WS WRNG 1
Izcelsmes laiks un derīguma termiņš (M)	Izdošanas diena un laiks, un attiecīgā gadījumā derīguma termiņš atbilstoši UTC	nnnnnn [VALID TL nnnnnn] vai [VALID nnnnnn/nnnnnn]	211230 VALID TL 211330 221200 VALID 221215/221315
JA BRĪDINĀJUMU PAR VĒJA NOBĪDI NEPIECIEŠAMS ANULĒT, SĪKĀKU INFORMĀCIJU SKATĪT VEIDNES BEIGĀS.			
Parādība (M)	Parādības identifikācija un tās atrašanās vieta	[MOD] vai [SEV] WS IN APCH, vai [MOD], vai [SEV] WS [APCH] RWYnnn vai [MOD] vai [SEV] WS IN CLIMB-OUT, vai [MOD] vai [SEV] WS CLIMB-OUT RWYnnn, vai MBST IN APCH, vai MBST [APCH] RWYnnn, vai MBST IN CLIMB-OUT vai MBST CLIMB-OUT RWYnnn	WS APCH RWY12 MOD WS RWY34 WS IN CLIMB-OUT MBST APCH RWY26 MBST IN CLIMB-OUT
Novērotā, paziņotā vai prognozētā parādība (M)	Identifikācija par to, vai parādība ir novērota vai paziņota un gaidāms, ka tā turpināsies, vai tiek prognozēta	REP AT nnnn nnnnnnnn vai OBS [AT nnnn], vai FCST	REP AT 1510 B747 OBS AT 1205 FCST
Informācija par parādību (C)	Tās parādības apraksts, kuras dēļ izdots brīdinājums par vēja nobīdi	SFC WIND: nnn/nnMPS (vai nnn/nnKT) nnnM (nnnFT)-WIND: nnn/nnMPS (vai nnn/nnKT) vai nnKMH (vai nnKT) LOSS nnKM (vai nnNM) FNA RWYnn vai nnKMH (vai nnKT) GAIN nnKM (vai nnNM) FNA RWYnn	SFC WIND: 320/5MPS 60M-WIND: 360/13MPS (SFC WIND: 320/10KT 200FT-WIND: 360/26KT) 60KMH LOSS 4KM FNA RWY13 (30KT LOSS 2NM FNA RWY13)
VAI			
Brīdinājuma par vēja nobīdi atcelšana	Brīdinājuma par vēja nobīdi atcelšana, atsaucoties uz tā identifikāciju	CNL WS WRNG [n]n nnnnnn/nnnnnn	CNL WS WRNG 1 211230/211330

5. papildinājums

SIGMET un AIRMET ziņojumu un īpašo ziņojumu no gaisa kuģa veidne (augšuplinija)

Skaidrojums:

M = obligāti iekļaujams katrā ziņojumā;

C = iekļaujams ar nosacījumu attiecīgos gadījumos un

= = dubulta līnija norāda, ka teksts, kas ir aiz tās, novietojams nākamajā rindā.

Piezīme: SIGMET/AIRMET ziņojumos un īpašajos ziņojumos no gaisa kuģa ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja ir norādīti 8. papildinājumā.

Elementi	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
		SIGMET	AIRMET	ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS NO GAISA KUĢA	
FIR/CTA atrašanās vietas indikators (M)	Tās gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības ICAO atrašanās vietas indikators, kas sniedz pakalpojumus FIR vai CTA, uz kuru attiecas SIGMET/AIRMET (M)	Nnnn		—	YUCC YUDD
Identifikācija (M)	Ziņojuma identifikācija un kārtas numurs (M)	SIGMET nnn	AIRMET [nn]n	ARS	SIGMET 5 SIGMET A3 AIRMET 2 ARS
Derīguma termiņš (M)	Datuma-laika grupas, kas norāda derīguma termiņu atbilstoši UTC (M)	VALID nnnnnn/nnnnnn		—	VALID 221215/221600 VALID 101520/101800 VALID 251600/252200
MWO atrašanās vietas indikators (M)	Tā MWO atrašanās vietas indikators, kas ģenerē ziņojumu, ar sadalošo defisi (M)	nnnn—			YUDO— YUSO—
FIR/CTA nosaukums vai gaisa kuģa identifikācija (M)	Tā FIR/CTA atrašanās vietas indikators un nosaukums, kam ir izdots SIGMET/AIRMET, vai gaisa kuģa radiotelefonijas izsaukuma kods (M)	nnnn nnnnnnnnnn FIR [UIR] vai nnnn nnnnnnnnnn CTA	nnnn nnnnnnnnnn FIR [n]	nnnnnn	YUCC AMSWELL FIR YUDD SHANLON FIR/UIR YUCC AMSWELL FIR/2 YUDD SHANLON FIR VA812
JA SIGMET NEPIECIEŠAMS ANULĒT, SĪKĀKU INFORMĀCIJU SKATĪT VEIDNES BEIGĀS.					
Parādība (M)	Tās parādības apraksts, kuras dēļ izdots SIGMET/AIRMET (C)	OBSC TS[GR] EMBD TS[GR] FRQ TS[GR] SQL TS[GR]	SFC WSPD nn[n] MPS (vai SFC WSPD nn[n]KT)	TS TSGR SEV TURB SEV ICE	SEV TURB FRQ TS OBSC TSGR EMBD TSGR

Elementi	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
		SIGMET	AIRMET	ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS NO GAISA KUĢA	
		TC nnnnnnnnnn vai NN SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS [VA ERUPTION] [MT] [nnnnnnnnnn] [PSN Nnn[nn] vai Snn[nn] Ennn[nn] vai Wnnn [nn] VA CLD RDOACT CLD	SFC VIS nnnnM (nn) ISOL TS[GR] OCNL TS[GR] MT OBSC BKN CLD nnn/[ABV] nnnnM (vai BKN CLD nnn/[ABV] nnnnFT) OVC CLD nnn/[ABV] nnnnM (vai OVC CLD nnn/[ABV] nnnnFT) ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW	SEV MTW HVY SS VA CLD [FL nnn/ nnn] VA [MT nnnnnnnnnn] MOD TURB MOD ICE	TC GLORIA TC NN VA ERUPTION MT ASHVAL PSN S15 E073 VA CLD MOD TURB MOD MTW ISOL CB BKN CLD 120/900M (BKN CLD 400/3000FT) OVC CLD 270/ABV3000M (OVC CLD 900/ ABV10000FT) SEV ICE RDOACT CLD
Novērota vai prognozēta parādība (M)	Norāde par to, vai informācija ir novērota un gaidāms, ka tā turpināsies, vai tiek prognozēta (M)	OBS [AT nnnnZ] FCST [AT nnnnZ]		OBS AT nnnnZ	OBS AT 1210Z OBS FCST AT 1815Z
Atrašanās vieta (C)	Atrašanās vieta (norādot ģeogrāfisko platumu un garumu (grādos un minūtēs))	Nnn[nn] Wnnn[nn] vai Nnn[nn] Ennn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Snn[nn] Ennn[nn], vai N OF Nnn[nn] vai S OF Nnn[nn], vai N OF Snn[nn], vai S OF Snn[nn], vai [UN] W OF Wnnn[nn] vai E OF Wnnn[nn], vai W OF Ennn[nn], vai E OF Ennn[nn], vai [N OF, NE OF, E OF, SE OF, S OF, SW OF, W OF, NW OF] [LINE] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] –		NnnnnWnnnnn vai NnnnnEnnnnn, vai SnnnnWnnnnn, vai SnnnnEnnnnn	S OF N54 N OF N50 N2020 W07005 N2706 W07306 N48 E010 N OF N1515 AND W OF E13530 W OF E1554 N OF LINE S2520 W11510 – S2520 W12010 WI N6030 E02550 – N6055 E02500 – N6050 E02630 ENTIRE FIR ENTIRE CTA

Elementi	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri	
		SIGMET	AIRMET	ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS NO GAISA KUĢA		
		<p>Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] vai WI Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – [Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn], vai ENTIRE FIR ⁽³⁾ vai ENTIRE CTA ⁽³⁾,</p>				
Līmenis (C)	Lidojuma līmenis vai absolūtais augstums un mērogs (C) ⁽¹⁾	<p>[SFC/]FLnnn vai [SFC/]nnnnM (vai [SFC/]nnnnFT) vai FLnnn/nnn vai TOP FLnnn, vai [TOP] ABV FLnnn, vai ⁽²⁾ CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (vai CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE) vai CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (vai CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE), vai ⁽³⁾ FLnnn/nnn [APRX nnnKM BY nnnKM] [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] [Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] [- Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] [- Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] (vai FLnnn/nnn [APRX nnnNM BY nnnNM] [Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] [- Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]] [- Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]]</p>			FLnnn vai nnnnM (vai nnnnFT)	FL180 FL050/080 TOP FL390 SFC/FL070 TOP ABV FL100 FL310/450 CB TOP FL500 WI 270KM OF CENTRE (CB TOP FL500 WI 150NM OF CENTRE) FL310/350 APRX 220KM BY 35KM FL390
Pārvietošanās vai gaidāmā pārvietošanās (C)	Pārvietošanās vai gaidāmā pārvietošanās (virziens un ātrums) atbilstoši kādam no sešpadsmit kompas punktiem, vai pārvietošanās nenotiek (C)	<p>MOV N [nnKMH] vai MOV NNE [nnKMH], vai MOV NE [nnKMH], vai MOV ENE [nnKMH], vai MOV E [nnKMH], vai MOV ESE [nnKMH], vai MOV SE [nnKMH], vai MOV SSE [nnKMH], vai MOV S [nnKMH], vai MOV SSW [nnKMH], vai MOV S [nnKMH], vai MOV SSW [nnKMH], vai MOV W [nnKMH], vai MOV WNW [nnKMH], vai MOV NW [nnKMH], vai MOV NNW [nnKMH] (vai MOV N [nnKT] vai MOV NNE [nnKT], vai MOV NE [nnKT], vai MOV ENE [nnKT], vai MOV E [nnKT], vai MOV ESE [nnKT], vai MOV SE [nnKT], vai MOV SSE [nnKT], vai MOV S [nnKT], vai MOV SSW [nnKT], vai MOV SW [nnKT], vai MOV WSW [nnKT], vai MOV W [nnKT], vai MOV WNW [nnKT], vai MOV NW [nnKT], vai MOV NNW [nnKT]) vai STNR</p>			—	MOV E 40KM (MOV E 20KT) MOV SE STNR

Elementi	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
		SIGMET	AIRMET	ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS NO GAISA KUĢA	
Intensitātes izmaiņas (C)	Gaidāmās intensitātes izmaiņas (C)	INTSF vai WKN, vai NC			WKN
Prognozētā atrašanās vieta (C)	Vulkānisko pelnu mākoņa vai TC centra vai citas bīstamas parādības ⁽⁶⁾ prognozētā atrašanās vieta SIGMET ziņojuma derīguma termiņa beigās (C)	FCST nnnnZ TC CENTRE Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] vai FCST nnnnZ VA CLD APRX [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn [nn] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn [nn] [UN] vai ⁽⁴⁾ FCST nnnnZ ENTIRE FIR ⁽³⁾ vai FCST nnnnZ ENTIRE CTA ⁽³⁾ , vai FCST nnnnZ NO VA EXP, vai ⁽⁶⁾ [FCST nnnnZ Nnn[nn] Wnnn[nn] vai Nnn[nn] Ennn[nn], vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Snn[nn] Ennn[nn], vai N OF Nnn[nn] vai S OF Nnn[nn], vai N OF Snn[nn], vai S OF Snn[nn] [UN] W OF Wnnn[nn] vai E OF Wnnn[nn], vai W OF Ennn[nn], vai E OF Ennn[nn], vai	—	—	FCST 2200Z TC CENTRE N2740 W07345 FCST 1700Z VA CLD APRX S15 E075 – S15 E081 – S17 E083 – S18 E079 – S15 E075 FCST 0500Z ENTIRE FIR FCST 0500Z ENTIRE CTA FCST 0500Z NO VA EXP

Elementi	Satura izklāsts	Veidne(-es)			Piemēri
		SIGMET	AIRMET	ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS NO GAISA KUĢA	
		[N OF, NE OF, E OF, SE OF, S OF, SW OF, W OF, NW OF] [LINE] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn], vai WI ⁽⁵⁾ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn],			
VAI					
SIGMET/AIRMET atcelšana (C)	SIGMET/AIRMET atcelšana, atsaucoties uz tā identifikāciju	CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn vai CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn [VA MOV TO nnnn FIR] ⁽³⁾	CNL AIRMET [nn]n nnnnnn/ nnnnnn	—	CNL SIGMET 2 101200/101600 CNL SIGMET 3 251030/251430 VA MOV TO YUDO FIR CNL AIRMET 151520/151800
<p>⁽¹⁾ Tikai SIGMET ziņojumiem par vulkānisko pelnu mākonī un tropiskajiem cikloniem.</p> <p>⁽²⁾ Tikai SIGMET ziņojumiem par tropiskajiem cikloniem.</p> <p>⁽³⁾ Tikai SIGMET ziņojumiem par vulkānisko pelnu mākonī.</p> <p>⁽⁴⁾ Izmanto diviem vulkānisko pelnu mākoņiem vai diviem tropisko ciklonu centriem, kas vienlaikus ietekmē attiecīgo FIR.</p> <p>⁽⁵⁾ Koordinātu skaits ir jāsamazina līdz minimumam, un parasti tas nedrīkst pārsniegt septiņas.</p> <p>⁽⁶⁾ Izmanto bīstamām parādībām, kas nav vulkānisko pelnu mākonis un tropiskais ciklons.</p> <p>Piezīme. Nav jāiekļauj informācija par stipru vai mērenu apledojumumu un stipru vai mērenu turbulenci (SEV ICE, MOD ICE, SEV TURB, MOD TURB), kas saistīta ar pērkonu negaisiem, lietus gubmākoņiem vai tropiskajiem cikloniem.</p>					

6. papildinājums

Veidne konsultatīvajam ziņojumam par vulkāniskajiem pelniem*Skaidrojums:*

M = obligāti iekļaujams katrā ziņojumā;

O = iekļaušana pēc izvēles;

= = dubulta līnija norāda, ka teksts, kas ir aiz tās, novietojams nākamajā rindā.

1. *piezīme.* Konsultatīvajos ziņojumos par vulkāniskajiem pelniem ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.

2. *piezīme.* Saīsinājumu skaidrojumus skatīt dokumentā Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (PANS-ABC, Doc 8400).

3. *piezīme.* Kola iekļaušana aiz katra elementa virsraksta ir obligāta.

4. *piezīme.* Skaitļi no 1 līdz 18 ir iekļauti tikai skaidrības labad, un tie nav konsultatīvā ziņojuma daļa atbilstoši piemērā norādītajam.

Elements		Satura izklāsts	Veidne(-es)	Piemēri
1	Ziņojuma veida identifikācija (M)	Ziņojuma veids	VA ADVISORY	VA ADVISORY
2	Izcelsmes laiks (M)	Gads, mēnesis, diena, laiks atbilstoši UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20080923/0130Z
3	VAAC nosaukums (M)	VAAC nosaukums	VAAC: nnnnnnnnnnnn	VAAC: TOKYO
4	Vulkāna nosaukums (M)	Vulkāna nosaukums un IAVCEI numurs	VOLCANO: nnnnnnnnnnnnnnnnnnnn [nnnnnn] vai UNKNOWN, vai UNNAMED	VOLCANO: KARYMSKY 1000-13 VOLCANO: UNNAMED
5	Vulkāna atrašanās vieta (M)	Vulkāna atrašanās vieta grādos un minūtēs	PSN: Nnnnn vai Snnnn, Wnnnnn vai Ennnnn vai UNKNOWN	PSN: N5403 E15927 PSN: UNKNOWN
6	Valsts vai reģions (M)	Valsts vai reģions, ja ziņojumā nav norādīts, ka pelni ir virs valsts	AREA: nnnnnnnnnnnnnnnn	AREA: RUSSIA
7	Augstākais pacēlums (M)	Augstākais pacēlums metros (vai pēdās)	SUMMIT nnnnM (vai nnnnnFT) ELEV:	SUMMIT 1536M ELEV:
8	Konsultācijas numurs (M):	Konsultācijas numurs: pilns gadskaitlis un ziņojuma numurs (atsevišķa secība katram vulkānam)	ADVISORY nnnn/nnnn NR:	ADVISORY 2008/4 NR:
9	Informācijas avots (M)	Informācijas avots, norādāms brīvā formā	INFO SOURCE: <i>Free text up to 32 characters</i>	INFO SOURCE: MTSAT-1R KVERT KEMSD

Elements		Satura izklāsts	Veidne(-es)		Piemēri	
10	Krāsu kods (O)	Aviācijas krāsu kods	AVIATION COLOUR CODE:	RED vai ORANGE, vai YELLOW, vai GREEN, vai UNKNOWN, vai NOT GIVEN, vai NIL	AVIATION COLOUR CODE:	RED
11	Informācija par izvirdumu (M)	Informācija par izvirdumu (tostarp izvirduma(-u) datums/laiks)	ERUPTION DETAILS:	Free text up to 64 characters vai UNKNOWN	ERUPTION DETAILS:	ERUPTION AT 20080923/0000Z FL300 REPORTED
12	Pelnu novērojuma (vai prognozes) laiks (M)	Vulkānisko pelnu novērojuma (vai prognozes) diena un laiks (UTC)	OBS (vai EST) VA DTG:	nn/nnnnZ	OBS VA DTG:	23/0100Z
13	Novērots vai prognozēts pelnu mākonis (M)	Novērotā vai prognozētā pelnu mākoņa horizontālais (grādos un minūtēs) un vertikālais mērogs novērojuma laikā vai, ja apakšējā robeža nav zināma, novērotā vai prognozētā pelnu mākoņa augšējā robeža; novērotā vai prognozētā pelnu mākoņa pārvietošanās	OBS VA CLD vai EST VA CLD:	TOP FLnnn vai SFC/FLnnn, vai FLnnn/nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn][– Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn]] MOV N nnKMH (vai KT) vai MOV NE nnKMH (vai KT), vai MOV E nnKMH (vai KT), vai MOV SE nnKMH (vai KT), vai MOV S nnKMH (vai KT), vai MOV SW nnKMH (vai KT), vai MOV W nnKMH (vai KT), vai MOV NW nnKMH (vai KT) vai VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLnnn/nnn nnn/nn [n]MPS (vai KT) (²) vai WIND FLnnn/nnn VRBnnMPS (vai KT) vai WIND SFC/FLnnn nnn/nn[n] MPS (vai KT), vai WIND SFC/FLnnn VRBnnMPS (vai KT)	OBS VA CLD:	FL250/300 N5400 E15930 – N5400 E16100 – N5300 E15945 MOV SE 20KT SFC/FL200 N5130 E16130 – N5130 E16230 – N5230 E16230 – N5230 E16130 MOV SE 15KT TOP FL240 MOV W 40KMH VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLO50/070 180/12MPS
14	Pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 6 HR) (M)	Diena un laiks (UTC) (6 stundas pēc 12. punktā norādītā "Pelnu novērojuma (vai prognozes) laika"); katras mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajam derīguma termiņam	FCST VA CLD + 6 HR:	nn/nnnnZ SFC vai FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn][– Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn]] (¹) vai NO VA EXP, vai NOT AVBL, vai NOT PROVIDED	FCST VA CLD + 6 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED

Elements		Satura izklāsts	Veidne(-es)		Piemēri	
15	Pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 12 HR) (M)	Diena un laiks (UTC) (12 stundas pēc 12. punktā norādītā "Pelnu novērojuma (vai prognozes) laika"); katras mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajam derīguma termiņam	FCST VA CLD + 12 HR:	nn/nnnnZ SFC vai FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn [nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn [nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn]] vai NO VA EXP, vai NOT AVBL, vai NOT PROVIDED	FCST VA CLD + 12 HR:	23/1300Z SFC/FL270 N4830 E16130 – N4830 E16600 – N5300 E16600 – N5300 E16130 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
16	Pelnu mākoņu prognozētais augstums un atrašanās vieta (+ 18 HR) (M)	Diena un laiks (UTC) (18 stundas pēc 12. punktā norādītā "Pelnu novērojuma (vai prognozes) laika"); katras mākoņu masas prognozētais augstums un atrašanās vieta (grādos un minūtēs) noteiktajam derīguma termiņam	FCST VA CLD + 18 HR:	nn/nnnnZ SFC vai FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn [nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn [nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn] – Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn] vai Ennn[nn]] vai NO VA EXP, vai NOT AVBL, vai NOT PROVIDED	FCST VA CLD + 18 HR:	23/1900Z NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
17	Piezīmes (M)	Piezīmes pēc vajadzības	RMK:	Teksts brīvā formā līdz 256 rakstzīmēm vai NIL	RMK:	LATEST REP FM KVERT (0120Z) INDICATES ERUPTION HAS CEASED. TWO DISPERSING VA CLD ARE EVIDENT ON SATELLITE IMAGERY NIL
18	Nākamā konsultācija (M)	Gads, mēnesis, diena un laiks atbilstoši UTC	NXT ADVISORY:	nnnnnnnn/nnnnZ vai NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ vai NO FURTHER ADVISORIES, vai WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ	NXT ADVISORY:	20080923/0730Z NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ NO FURTHER ADVISORIES WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ

(1) Līdz 4 atlasītajiem slāņiem.

(2) Ja tiek ziņots par pelniem (piemēram, AIREP), bet no satelīta datiem tie nav identificējami.

7. papildinājums

Veidne konsultatīvajam ziņojumam par tropiskajiem cikloniem

Skaidrojums:

= = dubulta līnija norāda, ka teksts, kas ir aiz tās, novietojams nākamajā rindā.

1. *piezīme.* Konsultatīvajos ziņojumos par tropiskajiem cikloniem ietverti skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja norādīti 8. papildinājumā.

2. *piezīme.* Saīsinājumu skaidrojumus skatīt dokumentā Aeronavigācijas dienestu procedūras – ICAO saīsinājumi un kodi (*Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes*) (PANS-ABC, Doc 8400).

3. *piezīme.* Visi elementi ir obligāti norādāmi.

4. *piezīme.* Kola iekļaušana aiz katra elementa virsraksta ir obligāta.

5. *piezīme.* Skaitļi no 1 līdz 19 ir iekļauti tikai skaidrības labad, un tie nav konsultatīvā ziņojuma daļa atbilstoši piemērā norādītajam.

Elements		Satura izklāsts	Veidne(-es)	Piemēri
1	Ziņojuma veida identifikācija	Ziņojuma veids	TC ADVISORY	TC ADVISORY
2	Izcelsmes laiks	Gads, mēnesis, diena un laiks atbilstoši UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20040925/ 1600Z
3	TCAC nosaukums	TCAC nosaukums (atrašanās vietas indikators vai pilns nosaukums)	TCAC: nnnn vai nnnnnnnnnn	TCAC: YUFO TCAC: MIAMI
4	Tropiskā ciklona nosaukums	Tropiskā ciklona nosaukums vai "NN" tropiskajiem cikloniem bez nosaukuma	TC: nnnnnnnnnnnn vai NN	TC: GLORIA
5	Konsultācijas numurs	Konsultācijas numurs (sākot ar "01" katram ciklonam)	NR: nn	NR: 01
6	Centra atrašanās vieta	Tropiskā ciklona centra atrašanās vieta (grādos un minūtēs)	PSN: Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]	PSN: N2706 W07306
7	Pārvietošanās virziens un ātrums	Pārvietošanās virziens un ātrums, kas norādīts atbilstoši sešpadsmit kompas punktiem un km/h (vai kt), attiecīgi, vai pārvietošanās notiek lēni (< 6 km/h (3 kt)), vai pārvietošanās nenotiek (< 2 km/h (1 kt))	MOV: N nnKMH (vai KT) vai NNE nnKMH (vai KT), vai NE nnKMH (vai KT), vai ENE nnKMH (vai KT), vai E nnKMH (vai KT), vai ESE nnKMH (vai KT), vai SE nnKMH (vai KT), vai SSE nnKMH (vai KT), vai S nnKMH (vai KT), vai SSW nnKMH (vai KT), vai SW nnKMH (vai KT), vai WSW nnKMH (vai KT), vai W nnKMH (vai KT), vai WNW nnKMH (vai KT), vai NW nnKMH (vai KT), vai NNW nnKMH (vai KT), vai SLW, vai STNR	MOV: NW 20KMH
8	Centrālais spiediens	Centrālais spiediens (hPa)	C: nnnHPA	C: 965HPA
9	Maksimālais piezemes vēja ātrums	Maksimālais piezemes vēja ātrums pie centra (vidējais ātrums 10 minūšu periodā, izteikts m/s (vai kt))	MAX WIND: nn[n]MPS (vai nn[n]KT)	MAX WIND: 22MPS

Elements		Satura izklāsts	Veidne(-es)		Piemēri
10	Centra atrašanās vietas prognoze (+ 6 HR)	Diena un laiks (UTC) (6 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā); tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN + 6 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]	FCST PSN 25/2200Z + 6 HR: N2748 W07350
11	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 6 HR)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (6 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā)	FCST MAX WIND +6 HR:	nn[n]MPS (vai nn[n]KT)	FCST MAX 22 MPS WIND + 6 HR:
12	Centra atrašanās vietas prognoze (+ 12 HR)	Diena un laiks (UTC) (12 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā); tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN + 12 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]	FCST PSN 26/0400Z + 12 HR: N2830 W07430
13	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 12 HR)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (12 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā)	FCST MAX WIND +12 HR:	nn[n]MPS (vai nn[n]KT)	FCST MAX 22 MPS WIND + 12 HR:
14	Centra atrašanās vietas prognoze (+ 18 HR)	Diena un laiks (UTC) (18 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā); tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN +18 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]	FCST PSN 26/1000Z +18 HR: N2852 W07500
15	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 18 HR)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (18 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā)	FCST MAX WIND + 18 HR:	nn[n]MPS (vai nn[n]KT)	FCST MAX 21 MPS WIND + 18 HR:
16	Centra atrašanās vietas prognoze (+ 24 HR)	Diena un laiks (UTC) (24 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā); tropiskā ciklona centra atrašanās vietas prognoze (grādos un minūtēs)	FCST PSN + 24 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] vai Snn[nn] Wnnn[nn], vai Ennn[nn]	FCST PSN 26/1600Z + 24 HR: N2912 W07530
17	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (+ 24 HR)	Maksimālā piezemes vēja ātruma prognoze (24 stundas pēc "DTG", kas norādīts 2. punktā)	FCST MAX WIND + 24 HR:	nn[n]MPS (vai nn[n]KT)	FCST MAX 20 MPS WIND + 24 HR:
18	Piezīmes	Piezīmes pēc vajadzības	RMK:	Teksts brīvā formā līdz 256 rakstzīmēm vai NIL	RMK: NIL
19	Gaidāmais nākamās konsultatīvās informācijas izdošanas laiks	Gaidāmais nākamās konsultatīvās informācijas izdošanas gads, mēnesis, diena un laiks (UTC)	NXT MSG:	[BFR] nnnnnnnn/nnnnZ vai NO MSG EXP	NXT MSG: 20040925/ 2000Z

8. papildinājums

Konsultatīvajos ziņojumos par vulkāniskajiem pelniem un tropiskajiem cikloniem, SIGMET/AIRMET ziņojumos un lidlauka brīdinājumos un brīdinājumos par vēja nobīdi ietverto skaitlisko elementu diapazoni un izšķirtspēja			
	Elementi	Diapazons	Izšķirtspēja
Augstākais pacēlums:	M	000–8 100	1
	FT	000–27 000	1
Konsultācijas numurs:	par VA (indekss) (*)	000–2 000	1
	par TC (indekss) (*)	00–99	1
Maksimālais piezemes vēja ātrums:	MPS	00–99	1
	KT	00–199	1
Centrālais spiediens:	hPa	850–1 050	1
Piezemes vēja ātrums:	MPS	15–49	1
	KT	30–99	1
Piezemes redzamība:	M	0000–0750	50
	M	0800–5 000	100
Mākoņi: apakšējās robežas augstums:	M	000–300	30
	FT	000–1 000	100
Mākoņi: augšējās robežas augstums	M	000–2 970	30
	M	3 000–20 000	300
	FT	000–9 900	100
	FT	10 000–60 000	1 000
Ģeogrāfiskais platums:	° (grādi)	00–90	1
	(minūtes)	00–60	1
Ģeogrāfiskais garums:	° (grādi)	000–180	1
	(minūtes)	00–60	1
Lidojuma līmeņi:		000–650	10
Pārvietošanās	KMH	0–300	10
	KT	0–150	5
(*) Bez izmēriem			

VI PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-AIS)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (AIS.OR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

AIS.OR.100. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas

- a) Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka informācija un dati pieejami ekspluatācijai tādā formā, kas piemērota:
- 1) lidojuma nodrošināšanas darbiniekiem, tostarp gaisa kuģa apkalpei;
 - 2) lidojumu plānošanai, lidojumu vadības sistēmām un lidojumu trenāžieriem;
 - 3) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem, kas atbild par lidojumu informācijas pakalpojumiem, lidlauka lidojumu informācijas pakalpojumiem un par pirmslidojuma informācijas sniegšanu.
- b) Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēji nodrošina datu integritāti un apstiprina izplatītās ekspluatācijai paredzētās informācijas precizitātes līmeni, tostarp norādot šādas informācijas avotu, pirms šāda informācija tiek izplatīta.

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (AIS.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

AIS.TR.100. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darbības procedūras

Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējam ir jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst turpmāk minētajos Čikāgas konvencijas pielikumos noteiktajiem standartiem, ciktāl tie attiecas uz aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā gaisa telpā:

- a) 4. pielikums par aeronavigācijas kartēm, 11. izdevums, 2009. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 58 ieskaitot;
- b) neskarot Komisijas Regulu (ES) Nr. 73/2010 ⁽¹⁾, 15. pielikums par aeronavigācijas informācijas pakalpojumiem, 14. izdevums, 2013. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 38 ieskaitot.

⁽¹⁾ Komisijas 2010. gada 26. janvāra Regula (ES) Nr. 73/2010, ar ko nosaka prasības attiecībā uz aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas kvalitāti vienotajā Eiropas gaisa telpā (OV L 23, 27.1.2010., 6. lpp.).

VII PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-DAT)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.OR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

DAT.OR.100. Aeronavigācijas dati un informācija

- a) DAT sniedzējs saņem, asamblē, pārveido, atlasa, formatē, izplata un/vai integrē aeronavigācijas datus un informāciju, ko sniedz autoritatīvs avots, izmantošanai aeronavigācijas datu bāzēs sertificētām gaisa kuģa lietotnēm/iekārtām.

Īpašos gadījumos, ja aeronavigācijas dati nav sniegti aeronavigācijas informatīvajā izdevumā (AIP) vai nav saņemti no autoritatīva avota, vai neatbilst piemērojamajām datu kvalitātes prasībām (DQR), aeronavigācijas datus var ģenerēt pats DAT sniedzējs un/vai citi DAT sniedzēji. Šajā kontekstā tādus aeronavigācijas datus validē DAT sniedzējs, kas tos ir ģenerējis.

- b) Ja to pieprasa klienti, DAT sniedzējs var apstrādāt pielāgotus datus, kurus sniedzis gaisa kuģa ekspluatants vai ko ģenerējuši citi DAT sniedzēji, lai tos izmantotu minētais gaisa kuģa ekspluatants. Gaisa kuģa ekspluatants saglabā atbildību par šiem datiem un to turpmākajiem atjauninājumiem.

DAT.OR.105. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas

- a) Papildus ATM/ANS.OR.B.001. punktā norādītajam DAT sniedzējs veic turpmāk minēto:

- 1) saņem, asamblē, pārveido, atlasa, formatē, izplata un/vai integrē aeronavigācijas datus un informāciju, ko nodrošina aeronavigācijas datu avota nodrošinātājs(-i), izmantošanai aeronavigācijas datu bāzēs sertificētām gaisa kuģa lietotnēm/iekārtām saskaņā ar piemērojamajām prasībām. 2. tipa DAT sniedzējs nodrošina, lai DQR atbilstu sertificēto gaisa kuģa lietotņu/iekārtu paredzētajam izmantojumam, par to atbilstīgi vienojoties ar konkrētā iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju;
- 2) izdod atbilstības apliecinājumu par to, ka tā sagatavotās aeronavigācijas datu bāzes tiek veidotas saskaņā ar šo regulu un nozarē piemērojamajiem standartiem, un
- 3) sniedz palīdzību iekārtas projekta apstiprinājuma turētājam tādu lidojumderīguma uzturēšanas darbību veikšanā, kas saistītas ar izveidotajām aeronavigācijas datu bāzēm.

- (b) Lai veiktu datu bāzu izlaišanu, atbildīgais vadītājs izraugās apliecinātos darbiniekus, kas norādīti DAT.TR.100. punkta b) apakšpunktā, un neatkarīgi sadala viņiem pienākumus, izmantojot atbilstības apliecinājumu, apstiprināt, ka dati atbilst DQR un procedūras ir ievērotas. Galvenā atbildība par datu bāzu izlaišanas apliecinājumiem, kurus parakstījuši apliecināšie darbinieki, ir DAT sniedzēja atbildīgajam vadītājam.

DAT.OR.110. Pārvaldības sistēma

Papildus ATM/ANS.OR.B.005. punktam DAT sniedzējs atbilstoši DAT sniegšanas tipam izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kas ietver kontroles procedūras attiecībā uz:

- a) dokumenta izdošanu, apstiprināšanu vai grozīšanu;
- b) DQR izmaiņām;
- c) verifikāciju, ka ienākošie dati ir izveidoti saskaņā ar piemērojamajiem standartiem;
- d) izmantojamo datu laicīgu atjaunināšanu;
- e) identifikāciju un izsekojamību;

- f) procesiem datu saņemšanai, asamblēšanai, pārveidošanai, atlasei, formatēšanai, izplatīšanai un/vai integrēšanai vispārīgā datu bāzē vai datu bāzē, kas ir saderīga ar konkrētu gaisa kuģa lietotni/iekārtu;
- g) datu verificācijas un validācijas metodēm;
- h) rīku identifikāciju, tostarp pēc nepieciešamības konfigurācijas pārvaldību un rīku kvalifikāciju;
- i) kļūdu/nepilnību labošanu;
- j) koordināciju ar aeronavigācijas datu avota nodrošinātāju(-iem) un/vai DAT sniedzēju(-iem) un ar iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju, ja tiek sniegti 2. tipa DAT pakalpojumi;
- k) atbilstības apliecinājuma izsniegšanu;
- l) datu bāzu kontrolētu izplatīšanu lietotājiem.

DAT OR.115. Uzskaitē

Papildus ATM/ANS.OR.B.030. punktam DAT sniedzējs uzskaites sistēmā iekļauj elementus, kas norādīti DAT.OR.110. punktā.

2. SADAĻA. ĪPAŠĀS PRASĪBAS

DAT.OR.200. Prasības par ziņošanu

- a) DAT sniedzējs veic turpmāk minēto:
 - 1) ziņo klientam un, attiecīgā gadījumā, iekārtas projekta apstiprinājuma turētājam par visiem gadījumiem, kad DAT sniedzējs ir izlaidis aeronavigācijas datu bāzes un pēc tam tajās ir konstatētas nepilnības un/vai kļūdas, un tādējādi tās neatbilst piemērojamajām datu prasībām;
 - 2) ziņo kompetentajai iestādei par nepilnībām un/vai kļūdām, kas konstatētas saskaņā ar 1. punktu un kas varētu radīt nedrošu stāvokli. Šādus ziņojumus iesniedz tādā formā un veidā, kas pieņemams kompetentajai iestādei;
 - 3) tad, kad sertificēts DAT sniedzējs ir piegādājis citam DAT sniedzējam, ziņo arī minētajai citai organizācijai par visiem gadījumiem, kad tas organizācijai ir izdevis aeronavigācijas datu bāzes un pēc tam tajās ir konstatētas kļūdas;
 - 4) ziņo aeronavigācijas datu avota nodrošinātājam par gadījumiem, kad aeronavigācijas avotā ir kļūdaini, nekonsekventi vai trūkstošā dati.
- b) DAT sniedzējs drošības interesēs izveido un uztur iekšējo ziņošanas sistēmu, lai varētu apkopot un novērtēt ziņojumus, lai identificētu negatīvas tendences vai novērstu trūkumus, kā arī lai konstatētu gadījumus un rīcību, par ko nepieciešams ziņot.

Šo iekšējo ziņošanas sistēmu var integrēt pārvaldības sistēmā, kā prasīts ATM/ANS.OR.B.005. punktā

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS DATU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (DAT.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

DAT.TR.100. Darba metodes un darbības procedūras

DAT sniedzējs veic turpmāk minēto:

- a) attiecībā uz visiem nepieciešamajiem aeronavigācijas datiem:
 - 1) izveido DQR, par ko vienojas ar citu DAT sniedzēju un 2. tipa DAT sniedzēja gadījumā – ar iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju, lai noteiktu šo DQR atbilstību paredzētajam izmantojumam;

- 2) izmanto autoritatīva(-u) avota(-u) datus un, ja nepieciešams, citus aeronavigācijas datus, kurus verificē un validē pats DAT sniedzējs un/vai cits(-i) DAT sniedzējs(-i);
 - 3) izveido procedūru, ar kuru nodrošina, ka dati tiek pareizi apstrādāti;
 - 4) izstrādā un ievieš procesus, ar kuriem nodrošina, lai gaisa kuģa ekspluatanta vai cita DAT sniedzēja sniegtie vai pieprasītie pielāgotie dati tiktu izplatīti tikai pašam pieprasītājam; un
- b) attiecībā uz apliecinājumiem darbiniekiem, kas paraksta atbildības apliecinājumus, kuri izsniegti saskaņā ar DAT.OR.105. punkta b) apakšpunktu, nodrošina, ka:
- 1) apliecināmo darbinieku zināšanas, kvalifikācija (ietverot citas funkcijas organizācijā) un pieredze ir atbilstoša tiem uzticēto pienākumu pildīšanai;
 - 2) saglabā ierakstus par visiem apliecinājumiem darbiniekiem, ietverot detalizētu informāciju par pilnvarojuma apjomu;
 - 3) apliecināšie darbinieki ir informēti par sava pilnvarojuma apjomu.

DAT.TR.105. Nepieciešamā sadarbība

DAT sniedzējs nodrošina nepieciešamo oficiālo sadarbību ar:

- a) aeronavigācijas datu avotu(-iem) un/vai citiem DAT sniedzējiem;
 - b) iekārtas projekta apstiprinājuma turētāju 2. tipa DAT sniegšanai vai minētā konkrētā projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju;
 - c) gaisa kuģu ekspluatantiem, pēc nepieciešamības.
-

VIII PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

(Part-CNS)

A APAKŠIEDAĻA. PAPILDU ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.OR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

CNS.OR.100. Tehniskā un ekspluatācijas kompetence un spējas

- a) Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējs nodrošina sniegto pakalpojumu pieejamību, nepārtrauktību, precizitāti un integritāti.
- b) Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējs apstiprina savu sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeni un pierāda, ka to aprīkojumam tiek veiktas regulāras apkopes un nepieciešamības gadījumā kalibrēšana.

B APAKŠIEDAĻA. TEHNISKĀS PRASĪBAS SAKARU, NAVIGĀCIJAS VAI NOVĒROŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (CNS.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

CNS.TR.100. Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darbības procedūras

Sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniedzējam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Čikāgas konvencijas 10. pielikumā par aeronavigācijas telesakariem noteiktajiem standartiem turpmāk minētajos izdevumos, ciktāl tie attiecas uz sakaru, navigācijas vai novērošanas pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā gaisa telpā:

- a) I sējums par radionavigācijas līdzekļiem, 6. izdevums, 2006. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- b) II sējums par sakaru procedūrām, ieskaitot tās procedūras, kurām ir PANS statuss, 6. izdevums, 2001. gada oktobris, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- c) III sējums par sakaru sistēmām, 2. izdevums, 2007. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- d) IV sējums par novērošanas radara un sadursmju novēršanas sistēmām, 4. izdevums, 2007. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot;
- e) V sējums par aeronavigācijas radiofrekvenču spektra izmantošanu, 3. izdevums, 2013. gada jūlijs, ar visiem grozījumiem līdz Nr. 89 ieskaitot.

IX PIELIKUMS

**ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
(Part-ATFM)**

TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA SATIKSMES PLŪSMAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ATFM.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATFM.TR.100. Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darbības procedūras

Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības pakalpojumu sniedzējam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Komisijas Regulai (ES) Nr. 255/2010 ⁽¹⁾ un (ES) Nr. 677/2011.

—

⁽¹⁾ Komisijas 2010. gada 25. marta Regula (ES) Nr. 255/2010, ar ko nosaka kopējus gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības noteikumus (OV L 80, 26.3.2010., 10. lpp.).

X PIELIKUMS

**ĪPAŠĀS PRASĪBAS GAISA TELPAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
(Part-ASM)**

TEHNISKĀS PRASĪBAS GAISA TELPAS PĀRVALDĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (ASM.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ASM.TR.100. Gaisa telpas pārvaldības pakalpojumu sniedzēju darba metodes un darbības procedūras

Gaisa telpas pārvaldības pakalpojumu sniedzējam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst Komisijas Regulai (EK) Nr. 2150/2005 ⁽¹⁾ un (ES) Nr. 677/2011.

⁽¹⁾ Komisijas 2005. gada 23. decembra Regula (EK) Nr. 2150/2005, ar ko nosaka kopīgus noteikumus gaisa telpas elastīgai izmantošanai (OV L 342, 24.12.2005., 20. lpp.).

XI PIELIKUMS

**ĪPAŠĀS PRASĪBAS PROCEDŪRU PLĀNOŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
(Part-ASD)**

—

XII PIELIKUMS

ĪPAŠĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM

(Part-NM)

TEHNISKĀS PRASĪBAS TĪKLA PĀRVALDNIĒKAM (NM.TR)

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

NM.TR.100. Tīkla pārvaldnieka darba metodes un darbības procedūras

Tīkla pārvaldniekam jāspēj pierādīt, ka tā darba metodes un darbības procedūras atbilst citiem Savienības tiesību aktiem un jo īpaši Regulai (ES) Nr. 255/2010 un (ES) Nr. 677/2011.

XIII PIELIKUMS

PRASĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM ATTIECĪBĀ UZ PERSONĀLA APMĀCĪBU UN KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANU

(Part-PERS)

A APAKŠIEDAĻA. PAR GAISA SATIKSMES DROŠĪBAS ELEKTRONIKU ATBILDĪGAIS PERSONĀLS

1. SADAĻA. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATSEP.OR.100. Joma

- a) Šajā apakšiedaļā noteiktas prasības, kas pakalpojumu sniedzējam jāievēro attiecībā uz personāla, kurš atbildīgs par gaisa satiksmes drošības elektroniku (ATSEP), apmācību un kompetences novērtēšanu.
- b) Piesakoties ierobežota sertifikāta saņemšanai saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.010. punkta a) un b) apakšpunktu un/vai deklarējot savu darbību saskaņā ar ATM/ANS.OR.A.015. punktu, obligātās prasības, kas jāievēro attiecībā uz ATSEP apmācību un kompetences novērtēšanu, pakalpojumu sniedzējiem var noteikt kompetentā iestāde. Šo obligāto prasību pamatā ir kvalifikācija, pieredze un nesena pieredze nolūkā apkalpot noteiktas iekārtas vai iekārtu veidus un nodrošināt līdzvērtīgu drošības līmeni.

ATSEP.OR.105. Apmācības un kompetences novērtēšanas programma

Saskaņā ar ATM/ANS.OR.B.005. punkta a) apakšpunkta 6. punktu pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina ATSEP, izstrādā apmācības un kompetences novērtēšanas programmu, kas aptver ATSEP veikto darba pienākumu un atbildības jomu.

Ja ATSEP nodarbina nolīgta organizācija, pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka šie ATSEP ir saņēmuši šajā apakšiedaļā paredzēto piemēroto apmācību un tiem ir nepieciešamā kompetence.

ATSEP.OR.110. Uzskaitē

Papildus ATM/ANS.OR.B.030. punkta prasībām pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina ATSEP, veic uzskaiti par visu ATSEP pabeigto apmācību, kā arī ATSEP kompetences novērtējumu un nodrošina šādas uzskaites pieejamību:

- a) attiecīgajam ATSEP pēc pieprasījuma;
- b) jaunajam darba devējam, ja ATSEP pieņem darbā jauns uzņēmums, pēc pieprasījuma un vienojoties ar ATSEP.

ATSEP.OR.115. Valodas prasmes

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka ATSEP labi prot to valodu (tās valodas), kas nepieciešama(-as) darba pienākumu izpildei.

2. SADAĻA. APMĀCĪBAS PRASĪBAS

ATSEP.OR.200. Apmācības prasības – vispārīgi

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka ATSEP:

- a) ir sekmīgi pabeidzis:
 - 1) pamatapmācību atbilstīgi ATSEP.OR.205. punktā izklāstītajam;

- 2) kvalifikācijas apmācību atbilstīgi ATSEP.OR.210. punktā izklāstītajam;
 - 3) sistēmu/iekārtu kvalifikācijas apmācību atbilstīgi ATSEP.OR.215. punktā izklāstītajam;
- b) ir pabeidzis turpmāku apmācību saskaņā ar ATSEP.OR.220. punktu.

ATSEP.OR.205. Pamatapmācība

- a) ATSEP pamatapmācība ietver:
- 1) šā pielikuma 1. papildinājumā (Pamatapmācība – kopīgi) ietvertos jautājumus, tēmas un apakštēmas;
 - 2) atbilstoši pakalpojumu sniedzēja darbības jomai 2. papildinājumā (Pamatapmācība pa jomām) ietvertos jautājumus.
- b) Pakalpojumu sniedzējs var noteikt ATSEP kandidātam vispiemērotākās izglītības prasības un attiecīgos gadījumos attiecīgi pielāgot a) apakšpunktā minēto jautājumu, tēmu vai apakštēmu skaitu un/vai līmeni.

ATSEP.OR.210. Kvalifikācijas apmācība

ATSEP kvalifikācijas apmācība ietver:

- a) šā pielikuma 3. papildinājumā (Kvalifikācijas apmācība – kopīgi) ietvertos jautājumus, tēmas un apakštēmas;
- b) atbilstoši pakalpojumu sniedzēja darbības jomai vismaz vienu no 4. papildinājumā (Kvalifikācijas apmācība pa jomām) ietvertajām kvalifikācijas jomām.

ATSEP.OR.215. Sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācība

- a) ATSEP sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācību piemēro atbilstoši darbinieka veiktajiem darba pienākumiem, un tā ietver vienu vai vairākus šādus kursus:
- 1) teorētiskie kursi;
 - 2) praktiskie kursi;
 - 3) apmācība darbavietā.
- b) Sistēmu un iekārtu kvalifikācijas apmācību nodrošina, lai ATSEP kandidāts apgūtu zināšanas un prasmes, kas attiecas uz:
- 1) sistēmas un iekārtas funkcionalitāti;
 - 2) ATSEP darbību faktisko un iespējamo ietekmi uz sistēmu un iekārtu;
 - 3) sistēmas un iekārtu ietekmi uz darbības vidi.

ATSEP.OR.220. Turpmāka apmācība

ATSEP turpmāka apmācība ietver kvalifikācijas celšanu, iekārtu/sistēmu modernizāciju un modifikācijas un/vai mācības attiecībā uz ārkārtas situācijām.

3. SADAĻA. KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANAS PRASĪBAS

ATSEP.OR.300. Kompetences novērtēšana – vispārīgi

Pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka ATSEP:

- a) pirms darba pienākumu pildīšanas uzsākšanas ir novērtēts kā kompetents;
- b) saņem pastāvīgās kompetences novērtējumu saskaņā ar ATSEP.OR.305. punktu.

ATSEP.OR.305. Sākotnējās un pastāvīgās kompetences novērtēšana

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina ATSEP, veic turpmāk minēto:

- a) izveido, īsteno un dokumentē procesus:
 - 1) ATSEP sākotnējās un pastāvīgās kompetences novērtēšanai;
 - 2) rīcībai ATSEP kompetences trūkuma vai tās samazināšanās gadījumā, tostarp pārsūdzības procesu,
 - 3) to darbinieku uzraudzības nodrošināšanai, kas nav novērtēti kā kompetenti,
- b) nosaka turpmāk minētos kritērijus, pēc kuriem tiek vērtēta sākotnējā un pastāvīgā kompetence:
 - 1) tehniskās prasmes;
 - 2) uzvedības prasmes;
 - 3) zināšanas.

4. SADAĻA. PRASĪBAS INSTRUKTORIEM UN VĒRTĒTĀJIEM**ATSEP.OR.400. ATSEP apmācības instruktori**

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina ATSEP, nodrošina turpmāk minēto:

- a) ATSEP apmācības instruktoriem ir pienācīga pieredze jomā, kurā viņi sniedz apmācību;
- b) instruktori, kuri veic apmācību darbavietā, ir sekmīgi pabeiguši kursu, kas viņiem dod tiesības veikt apmācību darbavietā, un viņiem ir prasmes atrisināt gadījumus, kad mācību laikā var tikt apdraudēta drošība.

ATSEP.OR.405. Tehnisko prasmju vērtētāji

Pakalpojumu sniedzējs, kas nodarbina ATSEP, nodrošina, ka tehnisko prasmju vērtētāji ir sekmīgi pabeiguši vērtētāja kursu un viņiem ir pienācīga pieredze, lai novērtētu ATSEP.OR.305. punkta b) apakšpunktā noteiktos kritērijus.

—

*1. papildinājums***Pamatapmācība – kopīgi****1. jautājums. IEVADAPMĀCĪBA**

1. TĒMA BASIND – Ievadapmācība

- 1.1. apakštēma – Apmācības un novērtēšanas pārskats
- 1.2. apakštēma – Valsts organizācija
- 1.3. apakštēma – Darba vieta
- 1.4. apakštēma – ATSEP uzdevumi
- 1.5. apakštēma – Eiropas/pasaules mērogs
- 1.6. apakštēma – Starptautiskie standarti un ieteicamā prakse
- 1.7. apakštēma – Datu drošība
- 1.8. apakštēma – Kvalitātes vadība
- 1.9. apakštēma – Drošības pārvaldības sistēma
- 1.10. apakštēma – Veselība un drošība

2. jautājums. IEPAZĪSTINĀŠANA AR GAISA SATIKSMI

1. TĒMA BASATF – Iepazīstināšana ar gaisa satiksmi

- 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes pārvaldība
 - 1.2. apakštēma – Gaisa satiksmes vadība
 - 1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli
 - 1.4. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības rīki un uzraudzības palīg līdzekļi
 - 1.5. apakštēma – Iepazīšanas apmācība
-

*2. papildinājums***Pamatapmācība pa jomām**

3. jautājums. AERONAVIGĀCIJAS INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI

4. jautājums. METEOROLOĢIJA

5. jautājums. SAKARI

6. jautājums. NAVIGĀCIJA

7. jautājums. NOVĒROŠANA

8. jautājums. DATU APSTRĀDE

9. jautājums. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN SISTĒMAS KONTROLE

10. jautājums. TEHNISKĀS APKOPES PROCEDŪRAS

*3. papildinājums***Kvalifikācijas apmācība – kopīgi****1. jautājums. DROŠĪBA****1. TĒMA – Drošības pārvaldība**

- 1.1. apakštēma – Politika un principi
- 1.2. apakštēma – Riska jēdziens un riska novērtēšanas principi
- 1.3. apakštēma – Drošības novērtēšanas process
- 1.4. apakštēma – Aeronavigācijas sistēmas risku klasifikācijas shēma
- 1.5. apakštēma – Drošības regulējums

2. jautājums. VESELĪBA UN DROŠĪBA**1. TĒMA – Apdraudējuma apzināšanās un tiesību normas**

- 1.1. apakštēma – Apdraudējuma apzināšanās
- 1.2. apakštēma – Noteikumi un procedūras
- 1.3. apakštēma – Bīstamo materiālu apstrāde

3. jautājums. CILVĒKA FAKTORI**1. TĒMA – Ievads par cilvēka faktoriem**

- 1.1. apakštēma – Ievads

2. TĒMA – Praktiskās zināšanas un prasmes

- 2.1. apakštēma – ATSEP zināšanas, prasmes un kompetence

3. TĒMA – Psiholoģiskie faktori

- 3.1. apakštēma – Apziņa

4. TĒMA 4 – Medicīniskie faktori

- 4.1. apakštēma – Nogurums
- 4.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība
- 4.3. apakštēma – Darba vide

5. TĒMA – Organizācijas un sociālie faktori

- 5.1. apakštēma – Cilvēku pamatvajadzības darbā
- 5.2. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība
- 5.3. apakštēma – Komandas darbs un grupas uzdevumi

6. TĒMA – Saziņa

- 6.1. apakštēma – Rakstveida ziņojums
- 6.2. apakštēma – Verbālā un neverbālā saziņa

7. TĒMA – Spriedze

- 7.1. apakštēma – Spriedze
- 7.2. apakštēma – Spriedzes pārvaldība

8. TĒMA – Cilvēka kļūdas

- 8.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

4. papildinājums

Kvalifikācijas apmācība pa jomām**1. SAKARI – BALSS****1. jautājums. BALSS****1. TĒMA – “Gaiss–zeme”**

- 1.1. apakštēma – Pārraide/uztveršana
- 1.2. apakštēma – Radioantenu sistēmas
- 1.3. apakštēma – Balss slēdzis
- 1.4. apakštēma – Dispečera darba vieta
- 1.5. apakštēma – Radiosaskarnes

2. TĒMA – COMVCE – “Zeme–zeme”

- 2.1. apakštēma – Saskarnes
- 2.2. apakštēma – Protokoli
- 2.3. apakštēma – Slēdzis
- 2.4. apakštēma – Saziņas ķēde
- 2.5. apakštēma – Dispečera darba vieta

2. jautājums. PĀRRAIDES TRASE**1. TĒMA – Raidlīnijas**

- 1.1. apakštēma – Raidlīniju teorija
- 1.2. apakštēma – Digitālā pārraide
- 1.3. apakštēma – Raidlīniju tipi

2. TĒMA – Īpašās saites

- 2.1. apakštēma – Mikroviļņu līnija
- 2.2. apakštēma – Satelīts

3. jautājums. REĢISTRĒTĀJI**1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji**

- 1.1. apakštēma – Noteikumi
- 1.2. apakštēma – Principi

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA**1. TĒMA – Attieksme pret drošību**

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

2. SAKARI – DATI**1. jautājums. DATI****1. TĒMA – Iepazīstināšana ar tīkliem**

- 1.1. apakštēma – Veidi
- 1.2. apakštēma – Tīkli
- 1.3. apakštēma – Ārējo tīklu pakalpojumi

- 1.4. apakštēma – Mērierīces
- 1.5. apakštēma – Traucējummeklēšana

2. TĒMA – Protokoli

- 2.1. apakštēma – Teorijas pamati
- 2.2. apakštēma – Vispārīgi protokoli
- 2.3. apakštēma – Speciālie protokoli

3. TĒMA – Valstu tīkli

- 3.1. apakštēma – Valstu tīkli

4. TĒMA – Eiropas tīkli

- 4.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

5. TĒMA – Globālie tīkli

- 5.1. apakštēma – Tīkli un standarti
- 5.2. apakštēma – Apraksts
- 5.3. apakštēma – Globālā arhitektūra
- 5.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli
- 5.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli
- 5.6. apakštēma – Tīkli gaisa kuģos
- 5.7. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

2. jautājums. PĀRRAIDES TRASE

1. TĒMA – Raidlīnijas

- 1.1. apakštēma – Raidlīniju teorija
- 1.2. apakštēma – Digitālā pārraide
- 1.3. apakštēma – Raidlīniju tipi

2. TĒMA – Īpašās saites

- 2.1. apakštēma – Mikroviļņu līnija
- 2.2. apakštēma – Satelīts

3. jautājums. REGISTRĒTĀJI

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

- 1.1. apakštēma – Noteikumi
- 1.2. apakštēma – Principi

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

3. NAVIGĀCIJA – NEVĒRSTAS DARBĪBAS RADIOBĀKA (NDB)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

- 1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija
- 1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)
- 1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – NDB

1. TĒMA – NDB/lokators

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana
- 1.2. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra
- 1.3. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma
- 1.4. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.5. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēmas
- 1.6. apakštēma – Borta iekārtas
- 1.7. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

- 1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

- 1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

- 2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

- 3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

4. NAVIGĀCIJA – VIRZIENA NOTEIKŠANA (DF)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības
- 1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija
- 1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)
- 1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DF

1. TĒMA – DF

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana
- 1.2. apakštēma – VDF/DDF iekārtu arhitektūra

- 1.3. apakštēma – Uztvērēju apakšsistēma
- 1.4. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.5. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēmas
- 1.6. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

- 1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

- 1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

- 2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

- 3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. NAVIGĀCIJA – VHF ROTĒJOŠĀ RADIOBĀKA (VOR)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības
- 1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija
- 1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)
- 1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – VOR

1. TĒMA – VOR

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana
- 1.2. apakštēma – CVOR un/vai DVOR pamati
- 1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra
- 1.4. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma
- 1.5. apakštēma – Antenu apakšsistēma
- 1.6. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma
- 1.7. apakštēma – Borta iekārtas
- 1.8. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

6. NAVIGĀCIJA – ATTĀLUMA MĒRĪŠANAS APRĪKOJUMS (DME)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)

1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DME

1. TĒMA – DME

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – DME pamati

1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.4. apakštēma – Uztvērēju apakšsistēma

1.5. apakštēma – Signāla apstrāde

1.6. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.7. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.8. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma

1.9. apakštēma – Borta iekārtas

1.10. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

7. NAVIGĀCIJA – INSTRUMENTĀLĀS NOSĒŠANĀS SISTĒMA (ILS)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)

1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – ILS

1. TĒMA – ILS

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – ILS pamati

1.3. apakštēma – 2F sistēmas

1.4. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.5. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.6. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.7. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma

1.8. apakštēma – Borta iekārtas

1.9. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

8. NAVIGĀCIJA – NOSĒŠANĀS VADĪBAS MIKROVIĻŅU SISTĒMA (MLS)

1. jautājums. VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – Eksploatācijas prasības

1.2. apakštēma – Veiktspējas navigācija

1.3. apakštēma – Zonālās navigācijas jēdziens (RNAV)

1.4. apakštēma – NOTAM

2. jautājums. UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – MLS

1. TĒMA – MLS

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

1.2. apakštēma – MLS pamati

1.3. apakštēma – Zemes staciju arhitektūra

1.4. apakštēma – Raidītāju apakšsistēma

1.5. apakštēma – Antenu apakšsistēma

1.6. apakštēma – Uzraudzības un vadības apakšsistēma

1.7. apakštēma – Borta iekārtas

1.8. apakštēma – Sistēmas pārbaude un apkope

3. jautājums. GLOBĀLĀ NAVIGĀCIJAS SATELĪTU SISTĒMA

1. TĒMA – GNSS

1.1. apakštēma – Vispārīgs apskats

4. jautājums. BORTA IEKĀRTAS

1. TĒMA – Borta sistēmas

1.1. apakštēma – Borta sistēmas

2. TĒMA – Autonomā navigācija

2.1. apakštēma – Inerciālā navigācija

3. TĒMA – Vertikālā navigācija

3.1. apakštēma – Vertikālā navigācija

5. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

9. NOVĒROŠANA – PRIMĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS**1. jautājums. PRIMĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS (PSR)**

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

1.2. apakštēma – Antena (PSR)

1.3. apakštēma – Raidītāji

1.4. apakštēma – Primāro mērķu raksturojums

1.5. apakštēma – Uztvērēji

1.6. apakštēma – Signālu apstrāde un informācijas par mērķi ieguve

1.7. apakštēma – Mērķu apvienošana

1.8. apakštēma – Primārā radiolokatora raksturojums

2. TĒMA – SURPSR – Kustības uz zemes radiolokators (SMR)

2.1. apakštēma – SMR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2.2. apakštēma – Radiolokatora devējs

3. TĒMA – SURPSR – Testēšana un mērījumi

3.1. apakštēma – Testēšana un mērījumi

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (HMI)

1. TĒMA – SURPSR – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

1.2. apakštēma – ATSEP HMI

1.3. apakštēma – Pilota HMI

1.4. apakštēma – Displeji

3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – SDT

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – SURPSR – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – SURPSR – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

1. TĒMA – Sistēmas elementi

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

10. NOVĒROŠANA – SEKUNDĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS**1. jautājums. SEKUNDĀRAIS NOVĒROŠANAS RADIOLOKATORS (SSR)**

1. TĒMA – SSR un viena impulsa SSR

- 1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos
 - 1.2. apakštēma – Antena (SSR)
 - 1.3. apakštēma – Pieprasītājs
 - 1.4. apakštēma – Retranslators
 - 1.5. apakštēma – Uztvērēji
 - 1.6. apakštēma – Signālu apstrāde un informācijas par mērķi ieguve
 - 1.7. apakštēma – Mērķu apvienošana
 - 1.8. apakštēma – Testēšana un mērījumi
-

2. TĒMA – Režīms “S”

- 2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”
 - 2.2. apakštēma – Režīma “S” sistēma
-

3. TĒMA – Multilaterācija

- 3.1. apakštēma – MLAT lietošanā
 - 3.2. apakštēma – MLAT principi
-

4. TĒMA – SURSSR – Vide

- 4.1. apakštēma – SSR vide
-

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (HMI)

1. TĒMA – HMI

- 1.1. apakštēma – ATCO HMI
 - 1.2. apakštēma – ATSEP HMI
 - 1.3. apakštēma – Pilota HMI
 - 1.4. apakštēma – Displeji
-

3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – SDT

- 1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli
 - 1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes
-

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību
-

2. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība
-

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

1. TĒMA – Sistēmas elementi

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

11. NOVĒROŠANA – AUTOMĀTISKĀ ATKARĪGĀ NOVĒROŠANA**1. jautājums. AUTOMĀTISKĀ ATKARĪGĀ NOVĒROŠANA (ADS)**

1. TĒMA – Vispārīgs ADS apskats

1.1. apakštēma – ADS definīcija

2. TĒMA – SURADS – ADS-B

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar ADS-B

2.2. apakštēma – ADS-B metodes

2.3. apakštēma – VDL režīms 4 (STDMA)

2.4. apakštēma – Režīma “S” paplašinātā pašģenerējamā pārraide

2.5. apakštēma – UAT

2.6. apakštēma – ASTERIX

3. TĒMA – ADS-C

3.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar ADS-C

3.2. apakštēma – ADS-C metodes

2. jautājums. CILVĒKA UN MAŠĪNAS SASKARNE (HMI)

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

1.2. apakštēma – ATSEP HMI

1.3. apakštēma – Pilota HMI

1.4. apakštēma – Displeji

3. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – SDT

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

1.2. apakštēma – Verifikācijas metodes

4. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA

1. TĒMA – Attieksme pret drošību

1.1. apakštēma – Attieksme pret drošību

2. TĒMA – SURADS – Funkcionālā drošība

2.1. apakštēma – Funkcionālā drošība

5. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

1. TĒMA – Sistēmas elementi

1.1. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas

12. DATI – DATU APSTRĀDE**1. jautājums. FUNKCIONĀLĀ DROŠĪBA**

1. TĒMA – Funkcionālā drošība

- 1.1. apakštēma – Funkcionālā drošība
 - 1.2. apakštēma – Programmatūras integritāte un drošība
-

2. TĒMA – Attieksme pret drošību

- 2.1. apakštēma – Attieksme pret drošību
-

2. jautājums. DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

1. TĒMA – Prasības lietotājiem

- 1.1. apakštēma – Prasības dispečeriem
 - 1.2. apakštēma – Trajektorijas, prognozes un aprēķini
 - 1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli
 - 1.4. apakštēma – Lēmumatbalsts
-

2. TĒMA – Sistēmas elementu dati

- 2.1. apakštēma – Datu apstrādes sistēmas
 - 2.2. apakštēma – Lidojumu datu apstrādes sistēmas
 - 2.3. apakštēma – Novērošanas datu apstrādes sistēmas
-

3. jautājums. DATU PROCESS

1. TĒMA – Programmatūras process

- 1.1. apakštēma – Starpprogrammatūra
 - 1.2. apakštēma – Operētājsistēmas
 - 1.3. apakštēma – Konfigurācijas kontrole
 - 1.4. apakštēma – Programmatūras izstrādes process
-

2. TĒMA – Aparatūras platforma

- 2.1. apakštēma – Iekārtu atjaunināšana
 - 2.2. apakštēma – COTS
 - 2.3. apakštēma – Mijatkarība
 - 2.4. apakštēma – Uzturamība
-

3. TĒMA – Testēšana

- 3.1. apakštēma – Testēšana
-

4. jautājums. DATI

1. TĒMA – Datu pamatzīmes

- 1.1. apakštēma – Datu nozīmīgums
 - 1.2. apakštēma – Datu konfigurācijas kontrole
 - 1.3. apakštēma – Datu standarti
-

2. TĒMA – ATM dati – Detalizēta struktūra

- 2.1. apakštēma – Sistēmas darbības apgabals
- 2.2. apakštēma – Raksturīgie punkti
- 2.3. apakštēma – Gaisa kuģa veikspējas parametri

- 2.4. apakštēma – Ekrāna pārvaldnieks
- 2.5. apakštēma – Autokoordinācijas ziņojumi
- 2.6. apakštēma – Konfigurācijas kontroles dati
- 2.7. apakštēma – Fiziskās konfigurācijas dati
- 2.8. apakštēma – Attiecīgie meteoroloģiskie dati
- 2.9. apakštēma – Brīdinājumi un kļūdu ziņojumi ATSEP
- 2.10. apakštēma – Brīdinājumi un kļūdu ziņojumi ATCO

5. jautājums. SAKARU DATI

1. TĒMA – Iepazīstināšana ar tīkliem

- 1.1. apakštēma – Veidi
- 1.2. apakštēma – Tīkli
- 1.3. apakštēma – Ārējo tīklu pakalpojumi
- 1.4. apakštēma – Mērierīces
- 1.5. apakštēma – Traucējummeklēšana

2. TĒMA – Protokoli

- 2.1. apakštēma – Teorijas pamati
- 2.2. apakštēma – Vispārīgi protokoli
- 2.3. apakštēma – Speciālie protokoli

3. TĒMA – DATDP – valstu tīkli

- 3.1. apakštēma – Valstu tīkli

6. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – ATC novērošana

- 1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

7. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – SSR UN MSSR

- 1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2. TĒMA – Režīms “S”

- 2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

3. TĒMA – Multilaterācija

- 3.1. apakštēma – MLAT principi

8. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

1. TĒMA – HMI

- 1.1. apakštēma – ATCO HMI

9. jautājums. NOVĒROŠANAS DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

- 1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

13. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – SAKARI**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – SMCCOM – ANSP organizācija un darbība

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

4.1. apakštēma – Administrēšana

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

2. TĒMA – SMCCOM – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – SMC darba vieta

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

1. TĒMA – Prasības

1.1. apakštēma – SMS

1.2. apakštēma – QMS

1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

2.1. apakštēma – Līgumu principi

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

4.1. apakštēma – Ziņošana

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

1.1. apakštēma – Vispārīgi

1.2. apakštēma – Sakari

1.3. apakštēma – Ierīces

5. jautājums. SAKARI – BALSS

1. TĒMA – “Gaiss–zeme”

1.1. apakštēma – Dispečera darba vieta

2. TĒMA – “Zeme–zeme”

- 2.1. apakštēma – Saskarnes
- 2.2. apakštēma – Slēdzis
- 2.3. apakštēma – Dispečera darba vieta

6. jautājums. SAKARI – DATI

1. TĒMA – Eiropas tīkli

- 1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas
-

2. TĒMA – Globālie tīkli

- 2.1. apakštēma – Tīkli un standarti
- 2.2. apakštēma – Apraksts
- 2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra
- 2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli
- 2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli
- 2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

7. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

- 1.1. apakštēma – Noteikumi
- 1.2. apakštēma – Principi

8. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – NOTAM

14. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – NAVIGĀCIJA**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

- 1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība
-

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

- 2.1. apakštēma – Politika
-

3. TĒMA – ATM konteksts

- 3.1. apakštēma – ATM konteksts
-

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

- 4.1. apakštēma – Administrēšana

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

- 1.1. apakštēma – SMCNAV – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums
-

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

- 2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta
- 2.2. apakštēma – SMC darba vieta

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

1. TĒMA – SMCNAV – Prasības

- 1.1. apakštēma – SMS
 - 1.2. apakštēma – QMS
 - 1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē
-

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

- 2.1. apakštēma – Līgumu principi
-

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

- 3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi
-

4. TĒMA – SMCNAV – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

- 4.1. apakštēma – Ziņošana
-

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

1. TĒMA – SMCNAV – Tehnoloģijas un principi

- 1.1. apakštēma – Vispārīgi
 - 1.2. apakštēma – Sakari
 - 1.3. apakštēma – Ierīces
-

5. jautājums. SAKARI – DATI

1. TĒMA – SMCNAV – Eiropas tīkli

- 1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas
-

2. TĒMA – Globālie tīkli

- 2.1. apakštēma – Tīkli un standarti
 - 2.2. apakštēma – Apraksts
 - 2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra
 - 2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli
 - 2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli
 - 2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes
-

6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

- 1.1. apakštēma – Noteikumi
 - 1.2. apakštēma – Principi
-

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

- 1.1. apakštēma – NOTAM
-

8. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – NDB

1. TĒMA – NDB/lokators

- 1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

9. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DFI

1. TĒMA – SMCNAV – DF

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

10. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – VOR

1. TĒMA – VOR

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

11. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – DME

1. TĒMA – DME

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

12. jautājums. NAVIGĀCIJA – UZ ZEMES ESOŠAS SISTĒMAS – ILS

1. TĒMA – ILS

1.1. apakštēma – Sistēmas izmantošana

15. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – NOVĒROŠANA**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

4. TĒMA – ANSP administratīvā prakse

4.1. apakštēma – Administrēšana

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – SMCSUR – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – SMC darba vieta

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

1. TĒMA – Prasības

1.1. apakštēma – SMS

1.2. apakštēma – QMS

1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

2.1. apakštēma – Līgumu principi

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

4.1. apakštēma – Ziņošana

4. jautājums. TEHNOĻĪJA

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

1.1. apakštēma – Vispārīgi

1.2. apakštēma – Sakari

1.3. apakštēma – Ierīces

5. jautājums. SAKARI – DATI

1. TĒMA – Eiropas tīkli

1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

2. TĒMA – Globālie tīkli

2.1. apakštēma – Tīkli un standarti

2.2. apakštēma – Apraksts

2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra

2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli

2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli

2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

1. TĒMA – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – NOTAM

8. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

9. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – SSR UN MSSR

1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2. TĒMA – Režīms “S”

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

3. TĒMA – Multilaterācija

3.1. apakštēma – MLAT principi

10. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

11. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

16. SISTĒMAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE – DATI**1. jautājums. ANS STRUKTŪRA**

1. TĒMA – ANSP organizācija un darbība

1.1. apakštēma – ANSP organizācija un darbība

2. TĒMA – ANSP tehniskās apkopes programma

2.1. apakštēma – Politika

3. TĒMA – ATM konteksts

3.1. apakštēma – ATM konteksts

4. TĒMA – ANSP ADMINISTRATĪVĀ PRAKSE

4.1. apakštēma – Administrēšana

2. jautājums. ANS SISTĒMA/IEKĀRTAS

1. TĒMA – Ietekme uz darbību

1.1. apakštēma – Sistēmas/iekārtu pakalpojumu degradācija vai zudums

2. TĒMA – Lietotāja darba vietas funkcionalitāte un darbība

2.1. apakštēma – Lietotāja darba vieta

2.2. apakštēma – SMC darba vieta

3. jautājums. RĪKI, PROCESI UN PROCEDŪRAS

1. TĒMA – SMCDAT – Prasības

1.1. apakštēma – SMS

1.2. apakštēma – QMS

1.3. apakštēma – SMS izmantošana darba vidē

2. TĒMA – Tehniskās apkopes līgumi ar ārējām aģentūrām

2.1. apakštēma – Līgumu principi

3. TĒMA – SMC vispārīgie procesi

3.1. apakštēma – Uzdevumi un pienākumi

4. TĒMA – Tehniskās apkopes vadības sistēmas

4.1. apakštēma – Ziņošana

4. jautājums. TEHNOLOĢIJA

1. TĒMA – Tehnoloģijas un principi

1.1. apakštēma – Vispārīgi

1.2. apakštēma – Sakari

1.3. apakštēma – Ierīces

5. jautājums. SAKARI – DATI

1. TĒMA – Eiropas tīkli

1.1. apakštēma – Tīklu tehnoloģijas

2. TĒMA – Globālie tīkli

2.1. apakštēma – Tīkli un standarti

2.2. apakštēma – Apraksts

2.3. apakštēma – Globālā arhitektūra

2.4. apakštēma – “Gaiss–zeme” apakštīkli

2.5. apakštēma – “Zeme–zeme” apakštīkli

2.6. apakštēma – “Gaiss–zeme” lietotnes

6. jautājums. SAKARI – REĢISTRĒTĀJI

1. TĒMA – Likumiski reģistrētāji

1.1. apakštēma – Noteikumi

1.2. apakštēma – Principi

7. jautājums. NAVIGĀCIJA – PBN

1. TĒMA – SMCDAT – Navigācijas jēdzieni

1.1. apakštēma – NOTAM

8. jautājums. PRIMĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – ATC novērošana

1.1. apakštēma – PSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

9. jautājums. SEKUNDĀRĀ NOVĒROŠANA

1. TĒMA – SSR UN MSSR

1.1. apakštēma – SSR izmantošana gaisa satiksmes pakalpojumos

2. TĒMA – Režims “S”

2.1. apakštēma – Iepazīstināšana ar režīmu “S”

3. TĒMA – Multilaterācija

3.1. apakštēma – MLAT principi

10. jautājums. NOVĒROŠANA – HMI

1. TĒMA – HMI

1.1. apakštēma – ATCO HMI

11. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PĀRRAIDE

1. TĒMA – Novērošanas datu pārraide

1.1. apakštēma – Tehnoloģijas un protokoli

12. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU APSTRĀDES SISTĒMAS

1. TĒMA – Prasības lietotājiem

1.1. apakštēma – Prasības dispečeriem

1.2. apakštēma – Trajektorijas, prognozes un aprēķini

1.3. apakštēma – Uz zemes esoši drošības tīkli

1.4. apakštēma – Lēmumatbalsts

13. jautājums. NOVĒROŠANA – DATU PROCESS

1. TĒMA – Aparatūras platforma

1.1. apakštēma – Iekārtu atjaunināšana

1.2. apakštēma – COTS

1.3. apakštēma – Mijatkarība

14. jautājums. NOVĒROŠANA – DATI

1. TĒMA – Datu pamatiezīmes

1.1. apakštēma – Datu nozīmīgums

1.2. apakštēma – Datu konfigurācijas kontrole

1.2. apakštēma – Datu standarti
